

ଓହିତାହିତୀ
AWIG-AWIG
ଗନ୍ଧାରେଣ୍ଡାହୃଦୀଶବଳୀ
DESA ADAT BATUAJI KAWAN

ଲୋକପାତ୍ରଗାୟିତ୍ରୀ
KECAMATAN KERAMBITAN
କାନ୍ତବାଣୀକୁଣ୍ଡଳାଳୀ
KABUPATEN TABANAN
ବ୍ୟାପାରଗୁଡ଼ୀ
WARSA 2025

ଶାତିନ୍ସାନ ନ୍ୟାସା ଲାନ ସାଂତି ଦେସା ଅଦାତ ବାତୁଆଜି କାଵାନ
TATINASAN NYASA LAN SASANTI DÉSA ADAT BATUAJI KAWAN

ଶୀ ସିର୍ବ୍ୟାସ୍ତିମିଯାପର୍ତ୍ତିବିଃ

1. Sibeh Bucu Lima, mateges :

- ଶୀ ୧ ଗଣାନେଷାତ୍ତାଗ୍ରେହିକାବକ୍ରବିଷ୍ଣୁକୁର୍ବାହ୍ରାତ୍ମକାପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟ
ha. Désa Adat Batuaji Kawan mapikukuh antuk Pancasila, Dasar miwah
ଶାତାନ୍ତିରାତ୍ରାପ୍ରୟୋଗିତାକୁର୍ବାହ୍ରାତ୍ମକାପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟ
Darsanan Jagat Républik Indonesia;
ଶୀ ୨ ବର୍ଣ୍ଣନାକିର୍ତ୍ତିଯିକିଷାକାଯବିହ୍ରାତ୍ମକାପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟ
na. Sajeroning nyungkemin Agama Hindu, Krama Désa Adat Batuaji
ଶାତାନ୍ତିରାତ୍ରାପ୍ରୟୋଗିତାକୁର୍ବାହ୍ରାତ୍ମକାପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟ
Kawan mapikukuh antuk Panca Sraddha.

ଶୀ ୩ ପ୍ରତିକାର୍ତ୍ତାକିପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟ

2. Swastika jeroning Padma Asta Dala :

- ଶୀ ୩ ପ୍ରତିକାର୍ତ୍ତାକିପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟାପର୍ତ୍ତିକାର୍ତ୍ତାକିପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟ
ha. Swastika, mateges : Krama Désa Adat Batuaji Kawan, nyungkemin
ପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟାପର୍ତ୍ତିକାର୍ତ୍ତାକିପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟ
miwah nginggilang Agama Hindu.
ଶୀ ୪ ପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟାପର୍ତ୍ତିକାର୍ତ୍ତାକିପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟ
na. Padma Asta Dala, mateges : Krama Désa Adat Batuaji Kawan,
ପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟାପର୍ତ୍ତିକାର୍ତ୍ତାକିପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟ
misinggihan Asta Aiswaryan Ida Sang Hyang Widhi : Anima,
ପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟାପର୍ତ୍ତିକାର୍ତ୍ତାକିପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟ
Lagima, Mahima, Prapti, Pratikrama, Isitwa, Wasitwa, miwah
ପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟାପର୍ତ୍ତିକାର୍ତ୍ତାକିପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟ
Yatrakamawasayitwa. Tios ring punika, sajeroning ngupadi patitis
ପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟାପର୍ତ୍ତିକାର୍ତ୍ତାକିପଞ୍ଚମୀଷୀମାଯିବ୍ୟ
Désa Adat Batuaji Kawan, Prajuru Désa Adat Batuaji Kawan,

ଯବଗାର୍ଥକୁଣ୍ଡଳିଷ୍ଟାବ୍ରତାସ୍ତ୍ରବ୍ରତାଶ୍ରୀବ୍ରତାୟ
mapagamel antuk Asta Brata, Surya Brata, Candra Brata, Yama
ବ୍ରତାନ୍ତାବ୍ରତାଶ୍ରୀବ୍ରତାୟ

Brata, Bayu Brata, Kuwera Brata, Agni Brata, miwah Baruna Brata.

3. Padi lan Kapas, mateges : Sajeroning ngupadi jagadhita sané matiti pangancan
ବାତ୍ରିଦ୍ୟାଷ୍ଟ୍ରୀଲ୍ୟାକ୍ୟୁଧାକାରାଷେଣ୍ଟାଗ୍ରୁହିକାପକ୍ଷିଶାସ୍ତ୍ରି
antuk Dharma, Arta, Kama, Krama Désa Adat Batuaji Kawan, tan mari
ନୀଳାକ୍ଷାରାତ୍ମାଯିବ୍ୟନ୍ଧବାଚାଯିକାହାଦିବିଷ୍ଟିବାତ୍ରି
nglimbakang bhoga miwah upabhoga minakadi sandang pangan.

୩। ବାତ୍ରିଦ୍ୟାଷ୍ଟ୍ରୀଲ୍ୟାକ୍ୟୁଧାକାରାଷେଣ୍ଟାଗ୍ରୁହିକାପକ୍ଷିଶାସ୍ତ୍ରି

4. Candi Bentar saha panyengker pinaka Baladika pikukuh ngajegang
କାଶତ୍ତିର୍ବ୍ୟବାକ୍ଷାତ୍ତିଃଶାଖାଶକ୍ଷିଷ୍ଣବ୍ୟବାତ୍ତିର୍ବ୍ୟବାତ୍ତିଃ
kalanggengan Yasa Kerthi, sekala niskala ngulati Jagadhita.

୫। ବ୍ୟନ୍ଧବାତ୍ରିଯୁକ୍ତାଗ୍ରୁହିଦିତ୍ତିପିତ୍ତିଆକାରାମ୍ୟା

5. Undag-matangga telu maartos ngajegang Tri Hita Karana.

୬। ବିତ୍ତିଯୁପ୍ତିବିକ୍ଷ୍ଯାପତ୍ରିଗର୍ଭବିଃଶିର୍କାକ୍ୟୁଧାକାରାଷେଣ୍ଟାଗ୍ରୁହି

6. Pinggel sambung Sinambung, mateges : Nyikiang Krama Désa Adat Batuaji
କାବ୍ୟବାବକିନିଶାସ୍ତ୍ରିଵେଦିବ୍ୟନ୍ଧବାଚାଯିକାପକାରାତ୍ମାହାନ୍ତିକ୍ଷି

Kawan saha pakilitannya ring sajeroning nyujur Désa Adat sané kabawos santi

୭। ବାତ୍ରିପ୍ରଦେହିକାରାଷେଣ୍ଟାଗ୍ରୁହିକାପକ୍ଷିଶାସ୍ତ୍ରି

7. Sasanthi Praja Hita Ananta Winangun, mateges Krama Désa Adat Batuaji
କାବ୍ୟକ୍ଷର୍ତ୍ତକ୍ଷର୍ତ୍ତବ୍ୟବାଗ୍ରୁହିକାପକ୍ଷିଶାସ୍ତ୍ରିବ୍ୟବାଗ୍ରୁହି
Kawan nénten rered mautsaha mikolihang kasukretan Désa Adat rawuhing
ବ୍ୟବାଗ୍ରୁହିକାପକ୍ଷିଶାସ୍ତ୍ରି

pawongannya sami.

କାନ୍ତିଲେଖିତାବିର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶକ୍ଷମିତିକାପକ୍ଷୀ

DAGING AWIG-AWIG DESA ADAT BATUAJI KAWAN

କାନ୍ତିଲେଖିତା

Kaca

କାନ୍ତିଲେଖିତାବିର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶକ୍ଷମିତିକାପକ୍ଷୀ

TATINASAN NYASA LAN SASANTI DÉSA ADAT BATUAJI KAWAN

କାନ୍ତିଲେଖିତାବିର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶକ୍ଷମିତିକାପକ୍ଷୀ

DAGING AWIG-AWIG DESA ADAT BATUAJI KAWAN

ପ୍ରଥମିତ୍ରୀ

MURDDHA CITTA

ପାଠ୍ୟାଳ୍ୟାବାକିବର୍ତ୍ତିକାନ୍ତିଲେଖିତାବିର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶକ୍ଷମିତିକାପକ୍ଷୀ ୩୧

SARGAH I ARAN,WAWIDANGAN, TIPE, MIWAH STATUS DÉSA ADAT.....1

ପାଠ୍ୟାଳ୍ୟାବର୍ତ୍ତିକାନ୍ତିଲେଖିତାବିର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶକ୍ଷମିତିକାପକ୍ଷୀ ୩୧

SARGAH II PAMIKUKUH MIWAH PATITIS DÉSA ADAT 3

ପାଠ୍ୟାଳ୍ୟାବର୍ତ୍ତିକାନ୍ତିଲେଖିତାବିର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶକ୍ଷମିତିକାପକ୍ଷୀ

SARGAH III AWIG-AWIG,PARAREM,MIWAH PERATURAN LAIN

ଗାନ୍ଧାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶକ୍ଷମିତିକାପକ୍ଷୀ 31

DÉSA ADAT 4

ପାଠ୍ୟାଳ୍ୟାବାକିବର୍ତ୍ତିକାନ୍ତିଲେଖିତାବିର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶକ୍ଷମିତିକାପକ୍ଷୀ 31

Palet1 Indik Awig-Awig Désa Adat 4

ପାଠ୍ୟାଳ୍ୟାବାକିବର୍ତ୍ତିକାନ୍ତିଲେଖିତାବିର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶକ୍ଷମିତିକାପକ୍ଷୀ ୭୧

Palet 2 Indik Pararem Désa Adat 5

ପାଠ୍ୟାଳ୍ୟାବାକିବର୍ତ୍ତିକାନ୍ତିଲେଖିତାବିର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶକ୍ଷମିତିକା ୮୧

Palet 3 Indik Uger-Uger Désa Adat Tiosan 6

ପାଠ୍ୟାଳ୍ୟାବାକିବର୍ତ୍ତିକାନ୍ତିଲେଖିତାବିର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶକ୍ଷମିତିକା ୯୧

SARGAH IV: SUKRETA TATA PARAHYANGAN DÉSA ADAT 7

ପାଠ୍ୟାଳ୍ୟାବାକିବର୍ତ୍ତିକାନ୍ତିଲେଖିତାବିର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶକ୍ଷମିତିକା ୯୧

Palet 1 Indik Parahyangan Désa Adat 7

ပဋိဘာရာမီန္ဒီနိဂုံစာသင်ရေးပါတီ	၁
Palet 2 Indik Kasukretan Parahyangan	8
ပဏ္ဍာရာဘူးမီန္ဒီနှုန်းပါတီ	၃၀၈
Palet 3 Indik Ngwangun Kahyangan	10
ပဏ္ဍာရာ၃မီန္ဒီနိဂုံစာသင်ရေးပါတီ	၃၁၅
Palet 4 Indik Yadnya	11
မီန္ဒီနိဂုံစာသင်ရေးရုပ်ပိုင်းပါတီ	၃၁၅
Indik 1 Dewa Yadnya	11
မီန္ဒီနိဂုံစာသင်ရေးမီယဉ်းပါတီ	၃၂၈
Indik 2 Resi Yadnya	15
မီန္ဒီနိဂုံစာသင်ရေးပီးခြားပါတီ	၃၂၉
Indik 3 Pitra Yadnya	17
မီန္ဒီနိဂုံစာသင်ရေးမန္တာပိုင်းပါတီ	၃၂၉
Indik 4 Manusa Yadnya	27
မီန္ဒီနိဂုံစာသင်ရေးသုတေသနပိုင်းပါတီ	၃၂၉
Indik 5 Bhuta Yadnya	28
သက္ကရာဇ်အတောဟာရာနှုန်းစာအောင်ရေးပါတီ	၃၂၉
SARGAH V SUKRETA TATA PAWONGAN DÉSA ADAT	31
ပဏ္ဍာရာ၁။ပရာဟရာနှုန်းစာအောင်ရေးပါတီ	၃၂၉
Palet 1 Pawongan Désa Adat	31
မီန္ဒီနိဂုံစာသင်ရေးနည်းပညာပါတီ	၃၂၉
Indik 1 Krama	31
မီန္ဒီနိဂုံစာသင်ရေးပုဂ္ဂလိပ်ပညာနှင့်ဆာန်ပညာနှင့်အောင်ရေးပါတီ	၃၂၉
Indik 2 Swadharma miwah Swadikara Krama Désa Adat	35
မီန္ဒီနိဂုံစာသင်ရေးပော်ဖြန့်သုတေသနပိုင်းပါတီ	၃၂၉
Indik 3 Panyanggran Karya Suka Duka	39
ပဏ္ဍာရာ၁။အောပ်ပိုင်းချိန်ပရာနှုန်းစာအောင်ရေးပါတီ	၃၂၉
Palet 2 Tata Pemerintahan Désa Adat	40

ပိန္ဒီဒါဘာများပြည့်စုစွဲမှုနယ်မာရေးမှု	301
Indik 1 Prajuru Désa Adat	40
ပိန္ဒီဒါဘာများပြည့်စုစွဲမှုနယ်မာရေးမှု	331
Indik 2 Prajuru Banjar Adat	44
ပိန္ဒီဒါဘာများကော်မာရေးမှု	361
Indik 3 Sabha Désa	46
ပိန္ဒီဒါဘာများအာဏာမှုနယ်မာရေးမှု	381
Indik 4 Kerta Désa	48
ပဗ္ဗာများမှုပြည့်စုစွဲမှုနယ်မာရေးမှု	401
Palet 3 Lembaga Pengambil Keputusan	50
ပိန္ဒီဒါဘာများပေးပို့ပြည့်စုစွဲမှုနယ်မာရေးမှု	401
Indik 1 Paruman Désa Adat	50
ပိန္ဒီဒါဘာများပေးပို့ပြည့်စုစွဲမှုနယ်မာရေးမှု	471
Indik 2 Pasangkepan Krama Désa Adat	52
ပဗ္ဗာများမှုပြည့်စုစွဲမှုနယ်မာရေးမှု	461
Palet 4 Lembaga Adat	56
ပိန္ဒီဒါဘာများပို့စေလုပ်မှု	461
Indik 1 Paiketan Pamangku	56
ပိန္ဒီဒါဘာများပို့စေလုပ်မှု	471
Indik 2 Paiketan Serati	58
ပိန္ဒီဒါဘာများပို့စေလုပ်မှု	471
Indik 3 Paiketan Wredha	59
ပိန္ဒီဒါဘာများပို့စေလုပ်ဆပါ	601
Indik 4 Paiketan Pacalang	60
ပိန္ဒီဒါဘာများပို့စေလုပ်မှု	671
Indik 5 Paiketan Yowana Désa Adat	62
ပိန္ဒီဒါဘာများပို့စေလုပ်မှု	671
Indik 6 Paiketan Krama Istri Désa Adat	63

ပုဂ္ဂနိုင်ရေးကျော်စာ	၄၃၁
Palet 5: Kulawarga	63
ဟနိနိဒါဘာ့၊ ပဟိပဟနိ	၄၃၁
Indik 1 Pawiwanan	63
ဟနိနိဒါဘုံးဘာပိဟနိ	၄၇၁
Indik 2 Nyapian	69
ဟနိနိဒါဘုံးမီးနှုန်း	၄၇၅
Indik 3 Sentana	72
ဟနိနိဒါဘုံးပုံပဟနိ	၄၈၉
Indik 4 Pewarisan	75
မဲတရုံးသူမျှတော်ဝါယာပုံပဟနိ	၄၉၁
SARGAH VI SUKRETA TATA PALEMAHAN DÉSA ADAT	79
ပုဂ္ဂနိုင်ရေးကျော်လိပုပုံပီးနှုန်းနှုန်းဘုံး	၄၉၁
Palet 1 Tanah Miwah Lingkungan Alam Désa Adat	79
ဟနိနိဒါဘာ့၊ ဘကုရာဇာအောင်	၄၉၁
Indik 1 Tanah Désa Adat	79
ဟနိနိဒါဘုံး ပီးနှုန်းနှုန်းဘုံး	၅၀၁
Indik 2 Lingkungan Alam Désa Adat	80
ပုဂ္ဂနိုင်ရုံ၊ ဆာဂုဏ်တရား	၅၀၁
Palet 2 Karang Lan Tegal	80
ပုဂ္ဂနိုင်ရုံ၊ ပပတ္တနနိုင်ရုံ၊ ပပတ္တနနိုင်ရုံ၊ ပပတ္တနနိုင်ရုံ	၅၂၁
Palet 3 Wawangunan, Wawalungan, Miwah Papayonan	83
ဟနိနိဒါဘာ့၊ ပပတ္တနနိုင်ရုံ	၅၂၁
Indik 1 Wawangunan	83
ဟနိနိဒါဘုံး ပပတ္တနနိုင်ရုံ	၅၃၁
Indik 2 Wawalungan	84
ဟနိနိဒါဘုံး ပပတ္တနနိုင်ရုံ	၅၃၁
Indik 3 Papayonan	85

ပုဂ္ဂနိုင်ဒါန၏အပသနပို့ဆကာဘာရွှေမြေအောက်	ပံဃာ
Palet 4 Kawasan Perdesaan Désa Adat	87
ပို့ဆိုချိန်မြှုပူပုဂ္ဂနိုင်ပုံဆကာဘာရွှေမြေအောက်	
Indik 1 Nglestariang Palemahan miawah Kawasan Perdesaan Désa	
အောက်၏	ပံဃာ
Adat	87
သတုရေး၊ ပုဂ္ဂနိုင်မြှုပူပုံဆကာဘာရွှေမြေအောက်	
SARGAH VII PADRUEN, UTSCHAHA, MIWAH PENGANGGARAN DÉSA	
အောက်၏	ပံဃာ
ADAT.....	88
သတုရေး၊ အဖားပျောက်မြှုပူပုံဆကာဘာရွှေမြေအောက်	
SARGAH VIII TATA HUBUNGAN, KERJASAMA, MIWAH	
ပို့ဆိုချိန်မြှုပူပုံဆကာဘာရွှေမြေအောက်၏	ပံဃာ
MAJELIS DÉSA ADAT	91
ပုဂ္ဂနိုင်ဒါန၏အဖားပျောက်မြှုပူပုံဆကာဘာရွှေမြေအောက်	
Palet 1 Tata Hubungan Kerjasama Désa Adat	91
ပုဂ္ဂနိုင်ဒါန၏ပို့ဆိုချိန်မြှုပူပုံဆကာဘာရွှေမြေအောက်	
Palet 2 Majelis Désa Adat	91
သတုရေး၊ ခယာ၊ ကျော်ဟန်၏ပီဆာဂီပုံမြေအောက်	
SARGAH IX BHAYA, KULKUL, WICARA MIWAH DANDA	92
ပုဂ္ဂနိုင်ဒါန၏ခယာ	
Palet 1 Bhaya	92
ပုဂ္ဂနိုင်ဒါန၏ကျော်ဟန်	
Palet 2 Kulkul	94
ပုဂ္ဂနိုင်ဒါန၏ပီဆာဂာ	
Palet 3 Wicara	96
ပုဂ္ဂနိုင်ဒါန၏စာဌာ	
Palet 4 Danda	98

សំណាក់សម្រាប់ការបង្កើតរឹងចែកនៃភូមិបុរីបំពួលការកិ	
SARGAH X PEMBANGUNAN DÉSA ADAT MIWAH PEMBANGUNAN	
ការអនុវត្តន៍ការងារក្នុងភូមិបុរី	៣០៣
KAWASAN PERDESAAN DÉSA ADAT	101
សំណាក់សម្រាប់ការបង្កើតរឹងចែកនៃភូមិបុរីដោយកិ	
SARGAH XI PEMBINAAN LAN PENGAWASAN, PEMBERDAYAAN	
ឱកាសបុរីស្ថាបនកិ	៣០៥
MIWAH PELESTARIAN DÉSA ADAT	102
បញ្ជីការបុរីស្ថាបនកិ	៣០៥
Palet 1 Pembinaan lan Pengawasan	102
ហិត្តិកិកិបុរីបុរីស្ថាបនកិ	៣០៥
Indik 1 Pembinaan	102
ហិត្តិកិកិបុរីបុរីស្ថាបនកិ	៣០៥
Indik 2 Pengawasan	102
បញ្ជីការបុរីបុរីដោយកិស្ថាបនកិបុរីស្ថាបនកិ	៣០៥
Palet 2 Pemberdayaan dan Pelestarian Désa Adat	103
ហិត្តិកិកិបុរីបុរីដោយកិ	៣០៥
Indik 1 Pemberdayaan	103
ហិត្តិកិកិបុរីបុរីស្ថាបនកិ	៣០៥
Indik 2 Pelestarian	103
សំណាក់សម្រាប់ការងារក្នុងភូមិបុរីបំពួលកិ	
SARGAH XII NGUWAH NGUWHIN AWIG-AWIG MIWAH	
បង្កើតកិ	៣០៣
PARAREM.....	104
សំណាក់សម្រាប់ការងារក្នុងភូមិបុរីបំពួលកិ	
SARGAH XIII PAMUPUT	105

ప్రాణసిత్తా
MURDDHA CITTA

శ్రీవృష్టి

Om Swastyastu

శ్రీఅంబిష్యమసుషాపమిష్టి

Om Awighnamastu nama siddham,

అంత్యమామాక్రూగ్రాహిషిషిభ్రిషిషిషిషిషి

Astungkara Waranugraha Ida Sang Hyang Widhi Wasa, malarapan antuk putusing
బమ్మాక్రూయాగాణాషణాభ్రిషిషిషిషిషి
paseban krama Désa Adat Batuaji Kawan, gumawé Awig-Awig Désa Adat Batuaji Kawan
బిషణమీబట్టిషిషిషిషిషిషిషిషిషి
pinaka sepat siku, prasama angidep muah ngamanggehaken kadi lingling Awig-Awig iki.

ప్ర్యాంగీషిషిషిషిషిషిషిషిషి

Mungguing daging Awig-Awig sané sampun kasurat duké riin sampun becik tur
మయ్యిషిషిషిషిషిషిషిషిషి
sampun kasungkemin antuk krama désa, Désa Adat Batuaji Kawan, kémaon riantukan
గపశ్చకిల్పిగొన్నిషిషిషిషిషి
wénten uger-uger lan pawarah-warah saking Dinas Pemajuan Masyarakat Adat (PMA)
గ్రూప్ బిషిషిషిషిషిషి
Provinsi Bali, mangdané panyuratan Awig-Awig désa adat, kasurat manut kecap ring
పీంగ్యుగ్గుడుగ్గుగ్గు
Peraturan Daerah Provinsi Bali Nomor 4 Tahun 2019, indik désa adat ring
గాసింపేషిషిషిషిషి
Bali, pamekas pasal 13 ayat 5 indik tata titi panyuratan awig-awig.

గామపుకిషాషాంగీషిషిషిషిషిషి

Asapunika taler daging Awig-awig sané kasurat duké riin wénten sané
గమ్ముక్కుష్యుగ్గుగ్గుగ్గు
nénten manut sekadi aab jagaté mangkin, makawinan kawéntenang nguuh-nguwuhin
షిషిషిషిషిషి
Awig-awig puniki.

ଗ୍ରବ୍ୟଗ୍ରବ୍ୟହିକିଷାତିବିଗପ୍ରକଳ୍ପନାମ୍ବିଦ୍ୟାକ୍ଷ୍ଵାଯ

Nguwah-nguwuhin awig-awig puniki taler sampun kasungkemin antuk krama
ଗାନ୍ଧାରାମ୍ଭାଦ୍ୱାରାପ୍ରକଳ୍ପନାମ୍ବିଦ୍ୟାକ୍ଷ୍ଵାଯ

Désa Adat Batuaji Kawan ring paruman sané kamargiang duk rahina Sukra Umanis,
କାଲିନ୍ଦୁରାମାର୍ଥାଦ୍ୱାରାପ୍ରକଳ୍ପନାମ୍ବିଦ୍ୟାକ୍ଷ୍ଵାଯ

Sasih Kasanga, Isaka Warsa 1946, Tanggal 28 Pébruari 2025, magenah ring

ପଞ୍ଜିଶାକ୍ତିରାମାମ୍ଭାଦ୍ୱାରାପ୍ରକଳ୍ପନାମ୍ବିଦ୍ୟାକ୍ଷ୍ଵାଯ

Wantilan Désa Adat Batauaji Kawan.

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତପ୍ରକଳ୍ପନାମ୍ବିଦ୍ୟାକ୍ଷ୍ଵାଯ

Dumogi Ida Sang Hyang Widhi Wasa asung kerta waranugraha wastu
ଓବିବିଗପ୍ରକଳ୍ପନାମ୍ବିଦ୍ୟାକ୍ଷ୍ଵାଯାଦ୍ୱାରାମ୍ଭାଦ୍ୱାରାପ୍ରକଳ୍ପନାମ୍ବିଦ୍ୟାକ୍ଷ୍ଵାଯ

awig-awig puniki siddha angawé kasukretan krama Désa Adat Batuaji Kawan.

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତପ୍ରକଳ୍ପନାମ୍ବିଦ୍ୟାକ୍ଷ୍ଵାଯ

Om Santi Santi Santi Om.

పుస్తకాలి

SARGAH I

ବାଗକ୍ରିପତିଙ୍କାନ୍ତି ହିର୍ମଲିପିରୁଷାଷ୍ଟ୍ରୋଜ୍ଞବିଜ୍ଞାନାଚାରୀ

ARAN, WAWIDANGAN, TIPE MIWAH STATUS DÉSA ADAT

ပရဟန်ဂါန။

Pawos 1

ଭାବାନେହାଏବୁକ୍ଷିଲିପିପଦ୍ଧତିରେବାରେଣ୍ଟାଗ୍ରେଡ଼ିକ୍ସନାରେଖାକ୍ଷେତ୍ରରେମ୍ବାରୁକ୍ଷିଲିପିପଦ୍ଧତିରେବାରେଣ୍ଟାଗ୍ରେଡ଼ିକ୍ସନାରେଖାକ୍ଷେତ୍ରରେମ୍ବା
Desa Adat puniki mawasta Désa Adat Batuaji Kawan tur sampun kasurat ring lepihan
ବିଭାଗୀକ୍ଷଣରୂପବିଶ୍ୱାସିତାରେଖାକ୍ଷେତ୍ରରେମ୍ବା
Peraturan Daerah Provinsi Bali Nomor 4 Tahun 2019 tentang Désa
ଅଳକ୍ଷିତାରେଖାକ୍ଷେତ୍ରରେମ୍ବା

Adat ring Bali Nomor 0936.

ပရဟယီ။ၢ။

Pawos 2

၁၇၁။ ရောင်းချေသူများပုဂ္ဂိုလ်မြန်မာပြည်တော်

(1) Jebar kakuwub wawidangannya mawates nyatur :

ဟ၏	သီမိုပ္ဂဘ၍၏	သီမိုကာဘုရားဖျေဆာတိ၏
ha.	Sisi Wétan	: Sisi kauh Tukad Pangkid
န၏	သီမိနိုဘ၍၏	သီမိကာရာဇာဒေသတွဲ၊ ဂါဌာဘုရား
na.	Sisi Kidul	:Sisi Kaja Désa Adat Mandung,Gang Sebelah သီပ္ဂဘ၍ဘုရား၊ ဗုံ၊ ဂါဌာဘုရား၊ ဘဏ္ဍာန်၊ Selatan BRI,Gang Sebelah Utara Kantor ဆယာ၏။
		Camat.
န၏	သီမိကျေဘ၍၏	သီမိကာတိုက္ခာဒေသတွဲ၊ ဂါဌာဘုရား၊ ဘဏ္ဍာန်
ca.	Sisi Kulon	: Sisi Kangin Désa Adat Sembung Gedé lan Sisi ကာတိုက္ခာဒေသတွဲ၊ ဘဏ္ဍာန် (ဘဏ္ဍာန်၏)၊ Kangin Désa Adat Sambian (Tukad Lating)

ga	বিমিৰ্গা	ঃ বিমিৰ্গা শান্তি বৃত্তি শান্তি
ra.	Sisi Lor	: Sisi Kelod Désa Adat Kesiut, lan Désa ওলেচা বিমিৰ্গা

Adat Sarasidi.

শান্তি কান্তি বৃত্তি শান্তি বৃত্তি শান্তি বৃত্তি শান্তি বৃত্তি

(2) Désa Adat Batuaji Kawan ka pah dados 5(lima) Banjar Adat luiré:

গা।	ବାନ୍ଦା ଓହାତି ବାନ୍ଦା ଓହାତି
ha.	Banjar Adat : Batuaji Kawan Kaja;
କা।	ବାନ୍ଦା ଓହାତି ବାନ୍ଦା ଓହାତି କେଲୋ
na.	Banjar Adat : Batuaji Kawan Kelod;.
କୀ।	ବାନ୍ଦା ଓହାତି ବାନ୍ଦା ଓହାତି ପ୍ଯାଙ୍କାଙ୍କା
ca.	Banjar Adat : Payuk Bangkah;.
ଗୀ।	ବାନ୍ଦା ଓହାତି ବାନ୍ଦା ଓହାତି ମେରଙ୍ଗି
ra.	Banjar Adat : Sembung Meranggi.
କୋ।	ବାନ୍ଦା ଓହାତି ବାନ୍ଦା ଓହାତି ମେରଙ୍ଗି
ka.	Banjar Adat : Sembung Kumpi

ବାନ୍ଦା ଓହାତି

Pawos 3

ଶାନ୍ତି କାନ୍ତି ବର୍ଣ୍ଣିତ ପାତାଳି ଶାନ୍ତି

Désa Adat Batuaji Kawan ngranjing ring tipe Désa Adat Anyar.

ବାନ୍ଦା ଓହାତି

Pawos 4

ଶାନ୍ତି କାନ୍ତି ବର୍ଣ୍ଣିତ ପତାଳି ଶାନ୍ତି

(1) Désa Adat Batuaji Kawan ring Wawidangan Provinsi Bali

ଶାନ୍ତି କାନ୍ତି ବର୍ଣ୍ଣିତ ପତାଳି ଶାନ୍ତି

(2) Désa Adat Batuaji Kawan berstatus pinaka Subjék Hukum ring Sistem

ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଶାନ୍ତି

Pemerintahan Provinsi Bali

ပုဂ္ဂနိုင်မြို့ပုံပတော်ဘဏ္ဍာရေး
SARGAH II
ပမိန္ဒန္တပုံပတော်ဘဏ္ဍာရေး
PAMIKUKUH MIWAH PATITIS DÉSA ADAT

Désa Adat Batuaji Kawan ngamanggehang pamikukuh minakadi:

၁၁၈ ပဏ္ဍာနိ၏

- ha. Pancasila;
ka ក្រុងត្រួវបាប្រជិតនូវទាំងអស់ទាំងបីពាល់
na. Undang-Undang Dasar Républik Indonesia tahun 1945;
ka ព្រឹកីរាងនាមាយនូវច្បាស់សារណ៍រាជបាល
ca. Tri Hita Karana manut sadacara Agama Hindu;
ka បន្ទាត់រាយបាថ្នូរ
ra. Panagara Mawa Tatwa

ပရာသိ ၁၄၁

Pawos 6

ଗୁର୍ବିପତ୍ରିଆଜିକ୍ଷାରୀଏଣ୍ଡର୍ରାଫ୍ଟିକ୍ସାପକି

Luwir patitis Désa Adat Batuaji Kawan :

၁၁ ကန္တပါနီပုံဖြစ်ခဲ့သာတယဟို။

- ha. Ngukuhin miwah ngrajegang Agama Hindu;
କୀ ନୀତିଶାଖାପ୍ରଭାବୀତା
 na. Nginggilang tata Prawertin Magama;
କୀ ପ୍ରଦିଵାଯୁକ୍ତାକ୍ଷଣାମହାପାତ୍ରାନ୍ତିକ
 ca. Ngrajegang kasukretan désa adat, warga désa saha pawongannyané
ବ୍ୟାହକାଶବ୍ରିଷ୍ଟିତିଃ
 sami, sekala lan niskala.

ສାରାହ୍ III
ଅଧିକାରୀ ବନ୍ଦୁଲିପି ଭାଷାକ୍ଷର ବିଶ୍ଵାସ କାଣ୍ଡାଟୀ
AWIG-AWIG,PARAREM MIWAH PERATURAN LAIN DÉSA ADAT
ବାନ୍ଦୁଲିପି
Palet 1
ବିଶ୍ଵାସିତ ଅଧିକାରୀ
Indik Awig-Awig
ବାନ୍ଦୁଲିପି
Pawos 7

- ୩୧ ଅଧିକାରୀ ବନ୍ଦୁଲିପି ଅଧିକାରୀ ବନ୍ଦୁଲିପି ଭାଷାକ୍ଷର ବିଶ୍ଵାସ କାଣ୍ଡାଟୀ**
- (1) Awig- Awig Désa Adat Batuaji Kawan katiténin lan kasungkemin ring paruman ଗାନ୍ଧାରାଣ୍ଡାଟୀ
Désa Adat.
- ୩୨ ଆଶାମାନ୍ଦାଯକି ଅଧିକାରୀ ବନ୍ଦୁଲିପି ଭାଷାକ୍ଷର ବିଶ୍ଵାସ କାଣ୍ଡାଟୀ**
- (2) Tara cara ngaryanin Awig-awig inggih punika mawiwit saking Paruman Adat,
ବାନ୍ଦୁଲିପି ପ୍ରାଚୀନ୍ତ୍ୟ ବ୍ୟାକୁ ବିଶ୍ଵାସ କାଣ୍ଡାଟୀ
raris ngadegang Prawartaka Nguwah- nguwuhin Awig-awig sané angganyané
ପତିତ୍ୟ ବ୍ୟାକୁ ପ୍ରାଚୀନ୍ତ୍ୟ ବ୍ୟାକୁ କାଣ୍ଡାଟୀ ବାନ୍ଦୁଲିପି ପ୍ରାଚୀନ୍ତ୍ୟ
mawit saking Prajuru Désa Adat, Sabha Désa, Kerta Désa, Manggala
ବାନ୍ଦୁଲିପି ଗାନ୍ଧାରାଣ୍ଡାଟୀ କାଣ୍ଡାଟୀ ବାନ୍ଦୁଲିପି ଗାନ୍ଧାରାଣ୍ଡାଟୀ
Banjar Adat, Tokoh Masyarakat, Tokoh Agama, Unsur
ବମିକ୍ଷାକ୍ଷର ବିଶ୍ଵାସ କାଣ୍ଡାଟୀ
Pasikian Krama Istri.
- ୩୩ ଅଧିକାରୀ ବନ୍ଦୁଲିପି ଭାଷାକ୍ଷର ବିଶ୍ଵାସ କାଣ୍ଡାଟୀ**
- (3) Awig-awig sané kakaryanin nénten dados lémpas utawi matinjakan sareng
ବମିକ୍ଷାକ୍ଷର ବିଶ୍ଵାସ କାଣ୍ଡାଟୀ ପାମିକୁକୁ
Pamikukuh marupa Peraturan perundang-undangan sané manggeh ring NKRI.
- ୩୪ ଅଧିକାରୀ ବନ୍ଦୁଲିପି ଭାଷାକ୍ଷର ବିଶ୍ଵାସ କାଣ୍ଡାଟୀ**
- (4) Awig-Awig prasida kauwah-uwuhin padgatakala yéning wénten parindikan sané
ବମିକ୍ଷାକ୍ଷର ବିଶ୍ଵାସ କାଣ୍ଡାଟୀ
mabuat.

- ၇၁ အပိုကပိုကျော်ဆန်လဲယန်ဘုရားပါနီလီဘု။ (နိုင်္တ္တာရှိ) ဂိုဏ်သုတေသန
- (5) Awig-Awig sané kakaryanin patut kailikitayang (didaftarkan) ring Dinas
ပိုမြေပည့်သွေ့သူများ၏အစွမ်းအပြောပိနှင့်ဘု။
Pemajuan Masyarakat Adat Provinsi Bali.

ပုံမှန်။

Palet 2

ဟန်ဆောင်ရွက်ခေါ်သွေ့သူများ၏

Indik Pararem Désa Adat

ပုံမှန်။

Pawos 8

- ၃၁ ပုံမှန်ရွက်ခေါ်သွေ့သူများ၏အမြတ်ဆုံးမြတ်ပို့ပုံမှန်။**
- (1) Pararem Désa Adat Batuaji Kawan katiténin lan kasungkemin ring paruman ရွှေတေသန။
Désa Adat.
- ၄၁ ရွှေတေသနဘုရားမြတ်ပို့ပုံမှန်။**
- (2) Désa Adat Batuaji Kawan wenang ngaryanin Pararem Panyacah Awig, Pararem ပတ္တာရေးနယ်များ၏ပုံမှန်။
Pangelé lan Pararem Panepas Wicara.
- ၅၁ ဘေးသာရေးနယ်များ၏ပုံမှန်။**
- (3) Tara cara ngaryanin Pararem inggih punika mawiwit saking Paruman Adat, rarisi ဘဏ္ဍာရေးနယ်များ၏ပုံမှန်။
ngadegang Prawartaka sané angganyané mawit saking Prajuru Désa Adat, Sabha ရွှေတေသန၊ ဘဏ္ဍာရေးနယ်များ၏ပုံမှန်။
Désa, Kerta Desa, Manggala Banjar Adat, Tokoh Masyarakat,
ဘဏ္ဍာရေးနယ်များ၏ပုံမှန်။
- ၆၁ ပုံမှန်ဘုရားများ၏ပုံမှန်။**
- (4) Pararem sané kakaryanin nénten dados lémpas utawi matinjakan sareng ပလိုက်နှုန်းလျော်များ၏ပုံမှန်။
Pamikukuh marupa Awig-awig.
- ၇၁ ပုံမှန်ဘုရားများ၏ပုံမှန်။**
- (5) Pararem kéngin kauwah-uwuhi yéning wénten parindikan sané mabuat

ଲାବସଗିନ୍ଧକାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତମର୍ଗଲେଖା ଯାହାରେଣାହୀ ॥

kadasarin antuk pamutus paruman krama désa adat.

୮୧ ବନ୍ଦୁଷ୍ଟିକୁଳପରାମର୍ଶାଦୀନିମିତ୍ତାବ୍ୟୀ (ଡିକ୍ଟାରିଆଫି) ଗିନ୍ଧିଲବିର୍ବଲ୍ୟାଟ୍ରବାଲ୍

(6) Pararem inucap patut kailikitayang (didaftarkan) ring Dinas Pemajuan

ଯଜ୍ଞାକାରୀରେଣାହୀପ୍ରାଦୀକୁଳିମାନି ॥

Masyarakat Adat Provinsi Bali.

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତାବ୍ୟୀ

Palet 3

ଦୀନ୍ତିକିନ୍ଧିଗୀନ୍ଧିତୀତୀଯବାହାନ୍ତାରେଣାହୀ ॥

Indik Uger-Uger Tiosan Désa Adat

ବ୍ୟାହାବିଧୀ

Pawos 9

୩୧ ପ୍ରାଜୁରୁରେଣାହୀକୁଳାତୀନ୍ଧିଗୀନ୍ଧିତୀତୀଯବାହାନ୍ତାରେଣାହୀବିଳକା

(1) Prajuru Désa Adat kéngin nyuratang uger-uger tiosan désa adat pinaka

ବନ୍ଦୁକାରାନ୍ତିରେଣାହୀବିଳକାତୀନ୍ଧିଗୀନ୍ଧିତୀତୀଯବାହାନ୍ତାରେଣାହୀ

panglaksanan awig-awig, pararem utawi manut kabuatan désa adat

ବନ୍ଦୁକାରାନ୍ତିରେଣାହୀବିଳକାତୀନ୍ଧିଗୀନ୍ଧିତୀତୀଯବାହାନ୍ତାରେଣାହୀ

lan pituduh sang maraga guru wisésa.

୪୧ ଗୀନ୍ଧିଗୀନ୍ଧିତୀତୀଯବାହାନ୍ତାରେଣାହୀବିଳକାତୀନ୍ଧିଗୀନ୍ଧିତୀତୀଯବାହାନ୍ତାରେଣାହୀପ୍ରାଜୁରୁ

(2) Uger-uger tiosan inucap ring ajeng, patut kasobiahang olib Prajuru

ରେଣାହୀବିଳକାତୀନ୍ଧିଗୀନ୍ଧିତୀତୀଯବାହାନ୍ତାରେଣାହୀ

Désa Adat ring pasangkepan désa adat salanturnyané.

పంచాగ్రణి
SARGAH IV
ముక్కొతాతాప్రాణాన్నాయణాణా
SUKRETA TATA PARAHYANGAN DÉSA ADAT
పట్టణింగా
Palet 1
నిక్కిషాప్రాణాన్నాయణాణా
Indik Parahyangan Désa Adat
పగహావింగా
Pawos 10

వగాకాయాల్పీభాధాషప్రాణాన్నాయణాణాపగహావింగాప్రాణాన్నాయణాణా
 Sané kamanggehang dados Kahyangan druén Désa Adat Batuaji Kawan luiré :

శా १ పురాత్రీకాప్రాణాణి

ha. Pura Tri Kahyangan :

శా १ పురా/కాప్రాణాన్నాయణాణాసాగ్రా

1) Pura/Kahyangan Désa lan Balé Agung;

శా २ పురా/కాప్రాణాపుశే

2) Pura/Kahyangan Puseh;

శా ३ పురా/కాప్రాణాధాల్

3) Pura/Kahyangan Dalem;

శా ४ తొయావింగ్ క్రీకాప్రాణాణి నిష్టాక్రంకిషా

na. Tiosan ring Tri Kahyangan, inggian punika :

శా ५ పురా/కాప్రాణాభే

1) Pura/Kahyangan Béji;

శా ६ పురా/కాప్రాణాప్రజపతి నిగిషాప్రాణాప్రాణా

2) Pura/Kahyangan Prajapati ring sowang-sowang banjar
ణాడా

adat;

శా ७ పశిక్కిషాపాహాసాగ్రానికాప్రాణాప్రాణా

3) Palinggih bhagawan panyarikan ring sowang-sowang
హాల్చాడా

banjar adat.

ပဋိဘိ။ၢ၁

Palet 2

ပါနီနှုန္တဘန်ဟျာဘရဲ့

Indik Kasukretan Parahyangan

ပုဂ္ဂာလိုဘ။ၢ၁

Pawos 11

ပါနီနှုန္တဘန်ဟျာဘရဲ့အကျောင်းမာန်လိုပါ။

Indik kasukretan kahyangan, kadudonang sakadi ring sor puniki :

ၢ၁ သာကုန်စွဲနှုန္တပြုဗြို့ဘယ်ပူးပိုး

(1) Sané nénnten kalugra ngranjing ka Pura luiré :

ၢ၁ မူဆိုဘာနှုန္တဘရဲ့သာဆောင်းပြုဗြို့ဘ။ၢ၁

ha. Sang katiba cuntaka , makadi sebel ngraga:

ၢ၁ မူးပြုဗြို့ဘရဲ့သာဆောင်းပြုဗြို့ဘ။ၢ၁

1) Sebel kandel, ngraja séwala, salami déréng mabersih;

ၢ၁ မူးပြုဗြို့ဘရဲ့သာဆောင်းပြုဗြို့ဘ။ၢ၁

2) Sebel madruwé putra utawi kuron , salami 42 rahina;

ၢ၁ မူးပြုဗြို့ဘရဲ့သာဆောင်းပြုဗြို့ဘ။ၢ၁

3) Sebel panganténan, sadéréng mabiakala/makalakalan;

ၢ၁ မူးပြုဗြို့ဘရဲ့သာဆောင်းပြုဗြို့ဘ။ၢ၁

4) Sebel sangkaning kalayu sekaran manut sengker sané kaingkupin
ဂို့ပြုဗြို့ဘရဲ့သာဆောင်းပြုဗြို့ဘ။ၢ၁

ring sajeroning Pararem.

ၢ၁ မူးပြုဗြို့ဘရဲ့သာဆောင်းပြုဗြို့ဘ။ၢ၁

na. Sang panten miwah anak babinjat sadéréng maupakara;

ၢ၁ မူးပြုဗြို့ဘရဲ့သာဆောင်းပြုဗြို့ဘ။ၢ၁

ca. Makta sahananing sané kasinanggeh ngletehin;

ၢ၁ မူးပြုဗြို့ဘရဲ့သာဆောင်းပြုဗြို့ဘ။ၢ၁

ra. Wawalungan suku pat, sajawaning ritatkala mapapada/mapaiketan
ဂို့ပြုဗြို့ဘ။ၢ၁

ring upakara;

ၢ၁ မူးပြုဗြို့ဘရဲ့သာဆောင်းပြုဗြို့ဘ။ၢ၁

ka. Mabusana sané tan manut kadi tata caraning ngranjing ka pura;

ଶୀ ଗାନ୍ଧୀନିର୍ମାଣକାରୀଯହୁଅତିଦିଲିଗୀ

da. Anak alit sadéréng mayusa tigang sasih;

ଶୀ ବାହୀନିର୍ମାଣକାରୀ(ପିତୁଦୁହ)ପ୍ରତ୍ୟାମନାଷେତିଗୀ

ta. Sadéréng polih wak-wakan (pituduh) prajuru Désa Adat.

ଶ୍ଵୀ ଖୁଫଳାପ୍ରତ୍ୟାମନାଷେତିଗୀ

(2) Busana ngranjing ka pura wenang nganutin dresta minakadi :

ଶୀ ନିରାକୁଳମାନ୍ଦ୍ରାନ୍ତିବ୍ରାତାବିହିତିକୁଳୀ

ha. Ritatkala ngaturang ayah, mawastra lan nylémpot;

ଶୀ ନିରାକୁଳମାନ୍ଦ୍ରାନ୍ତିବ୍ରାତାବିହିତିକୁଳୀ

na. Ritatkala ngaturang sembah, mabusana jangkep;

ଶୀ ବିଗବନ୍ଧୁକାରୀବାର୍ଦ୍ରାନ୍ତିବ୍ରାତାବିହିତିକୁଳୀ

ca. Siosan kadi ring ajeng nénten kalugra, sajawaning sampun pituduh

ପ୍ରତ୍ୟାମନାଷେତିଗୀ

prajuru.

ଶ୍ଵୀ ବିଗବନ୍ଧୁକାରୀବାର୍ଦ୍ରାନ୍ତିବ୍ରାତାବିହିତିକୁଳୀ

(3) Parilaksana sané tan kawenangan ring pura, luiré :

ଶୀ ପାତାହାମୁଗାକାଳମିକାର୍ତ୍ତିବଲାଙ୍ଗୁମିବନ୍ଧୁବନ୍ଧୁ

ha. Mabaos sané kasinanggeh wak parusya, wak capala;

ଶୀ ପାତାହାମୁଗାକାଳମିକାର୍ତ୍ତିବଲାଙ୍ଗୁମିବନ୍ଧୁବନ୍ଧୁ

na. Makoratan/mabacin , mawarih, masanggama;

ଶୀ ପାତାହାମୁଗାକାଳମିକାର୍ତ୍ତିବଲାଙ୍ଗୁମିବନ୍ଧୁବନ୍ଧୁ

ca. Masumpah utawi macoran, sajawaning pituduh prajuru désa;

ଶୀ ନିରାକୁଳମାନ୍ଦ୍ରାନ୍ତିବ୍ରାତାବିହିତିକୁଳୀ

ra. Ngias raga sajawaning pandita miwah pinandita;

ଶୀ ନିରାକୁଳମାନ୍ଦ୍ରାନ୍ତିବ୍ରାତାବିହିତିକୁଳୀ

ka. Munggah tedun palinggih sajawaning pamangku sané nguger.

ଶୀ ବିଗବନ୍ଧୁକାର୍ତ୍ତିବଲାଙ୍ଗୁମିବନ୍ଧୁବନ୍ଧୁ

(4) Siosan ring pamangku tan kalugra munggah tedun ring palinggih, sajawaning

ପିତୁଦୁହିତିକୁଳୀପ୍ରତ୍ୟାମନାଷେତିଗୀ

wit saking pituduh prajuru pura, utawi prajuru désa adat.

ଶୀ ନିରାକୁଳମାନ୍ଦ୍ରାନ୍ତିବ୍ରାତାବିହିତିକୁଳୀ

(5) Sang mamurug kadi kecaping ring ajeng (angka 4), keni pamidanda

ပညယနှိုးသမပတ္တာဘဏ်
pamrayascita sapatutnyané.

ပုဂ္ဂိုလ်၏။

Pawos 12

၁။ ယနေ့အတွက်သမဝါယာ၏ပျော်စာတိန္တာမှာပါပြီးပုဂ္ဂိုလ်၏။

- (1) Yan wénten jadma karauhan ring pura , kengin patut katatasang pradé rumasa ဆုသံယျာယန်ချို့စွဲတို့ကျပ်တို့ပန်လိုပါသော်လည်းကောင် သမဝါယာ၏။
kasumangsayan, yan tan wiakti jadma inucap katiwakin pamidanda manut ပုဂ္ဂိုလ်၏။
pararem.

၂။ ပုဂ္ဂိုလ်၏။

- (2) Pradé Kahyangan kahanan durmanggala, minakadi kapanca bhaya, pamangku ပုဂ္ဂိုလ်၏။
ပတ္တာတို့ကိုသူတေသနများတို့၏ပြုတွေ့ဖွဲ့စည်းလိုပါသော်လည်းကောင် သမဝါယာ၏။
patut digelis nyadokang ring prajuru mangda marumang krama désa tur ဘုရားမြတ်ပဆာသမပတ္တာဘဏ်၏။
ngwéntenang upacara sapatutnyané.

ပုဂ္ဂိုလ်၏။

Palet 3

ဟိုလိုကျော်ပုဂ္ဂိုလ်၏။

Indik Ngwangun Kahyangan

ပုဂ္ဂိုလ်၏။

Pawos 13

၁။ ဒေသသမဝါယာ၏အတွက်ပုဂ္ဂိုလ်၏။

- (1) Tata cara indik ngwangun kahyangan utawi mecikang palinggih druén Désa Adat ဘဏ်၏။
ဘဏ်၏။

Batuaji Kawan katiténin oilih Prajuru Désa Adat.

၂။ ဒေသသမဝါယာ၏အတွက်ပုဂ္ဂိုလ်၏။

- (2) Tata cara nglaksanayang pawangunan kadasarin antuk pasungkem krama Désa ဘဏ်၏။

Adat majalaran antuk paruman désa adat.

၃။ ပုဂ္ဂိုလ်၏။

- (3) Prabéa sajeroning pawangunan utawi pamargi mecikang Palinggih wiadin

**କାହ୍ୟାନାତ୍ମିତ୍ୟପଲିବତ୍ୟାକ୍ରମ୍ୟଷେଷାତ୍ମି ବତ୍ୟକ୍ରମପଲିତ୍ୟାତ୍ମିଗାତାଧ
Kahyangan mawit saking paturunan krama Adat, wantuan saking guru wisésa
ଯିବ୍ୟାପୁଣ୍ୟା
miwah punia.**

ପଲ୍ୟୁଣ୍ୟା

Palet 4

ଯଦ୍ନ୍ୟା

Yadnya

ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟିତ୍ୟା

Indik 1

ଦେବଯଦ୍ରୀ

Déwa Yadnya
ଦେବବିଶ୍ଵିଷ୍ଟିତ୍ୟା

Pawos 14

ତ୍ରୀ ବନ୍ଦିତ୍ୟବହିବିଦ୍ୟାନ୍ତାଷେଷାତ୍ମିତ୍ୟଦେବବତ୍ୟାତ୍ମିଗାଃ

1. Palinggih Panyiwian Déwa Adat Batuaji Kawan luiré :

ତାଳ କାହ୍ୟାନାତ୍ମିତାବୁଗପ୍ରକ୍ରିୟାପୁନାଧାରାତ୍ୟବ୍ୟାପିକାବତ୍ୟାତ୍ମିଗା

ha. Khayangan Tiga : Pura Puseh, Pura Désa utawi Balé Agung, Pura
ଜାତ୍ସ୍ୟା

Dalem;

ତାଳ ପୁନାଧାରୀ

na. Pura Béji.

ତ୍ରୀ ଗହିଲବିଗାଧାରାତ୍ୟବୁନ୍ଦାପୁନାଧାରୀତ୍ୟବ୍ୟାପିକାବତ୍ୟାତ୍ମିଗାଃ

2. Rahina Piodelan sowang-sowang kahyangan inucap, kadi ring sor puniki :

କିଲାବୁନ୍ଦାପୁନାଧାରୀତ୍ୟବ୍ୟାପିକାବତ୍ୟାତ୍ମିଗା

Ring Kahyangan Tiga luiré :

ତାଳ ପୁନାଧାରୀକିଲାବନ୍ଦାପୁନାଧାରୀତ୍ୟବ୍ୟାପିକାବତ୍ୟାତ୍ମିଗା

ha. Pura Puseh rikalaning Saniscara Kliwon Kuningan;

ତାଳ ପୁନାଧାରୀକିଲାବନ୍ଦାପୁନାଧାରୀତ୍ୟବ୍ୟାପିକାବତ୍ୟାତ୍ମିଗା

na. Pura Désa rikalaning Saniscara Kliwon Kuningan;

ତାଳ ପୁନାଧାରୀକିଲାବନ୍ଦାପୁନାଧାରୀତ୍ୟବ୍ୟାପିକାବତ୍ୟାତ୍ମିଗା

ca. Pura Dalem rikalaning Anggara Kliwon Tambir;

၁၈ ပျော်ဘင်္ဂနိုင်ကျော်လိုက်စွာမျှော်လိုက်တော်။

ra. Pura Béji rikalaning Saniscara Kliwon Kuningan.

၃၁ ပတေသိပုဂ္ဂနယ်များအတွက် ပြည့်စုစုပေါင်း ၂၅၀၀၈ များ

3. Pangaci ring pura-pura inucap manut sekadi kecap sastra agama, saha
କାଳାବାହିନୀ ଯତ୍ତାପାତ୍ର ଶାଖା ପଞ୍ଚକୁଳଙ୍ଗମାବୁଦ୍ଧି
kalaksanayang nista, madya, utama nganutin kawéntenan lan pararem.

31. ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ

4. Pangemong utawi pangempon soang-soang Pura, manut dresta miwah pararem.

၅၁. ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ (ଜାତା)

5. Indik Ngusabha Désa ring Pura Désa lan Puseh kawéntenang nyabran 10 (dasa)
ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ (ଜାତା)
warsa. Ngenteg Linggih lan Mupuk Padagingan kawéntenang nyabran 30 (tigang
ଜାତା) ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ (ଜାତା)
dasa) warsa. Manut kala patranging Désa Adat. Pangacine nista, madya, utama
ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ
manut kawéntenan lan pararem tur mitegepin pangacine kamedalang olih krama
ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ
Désa. Nem sasih sadurung upacara patut kawéntenang ngabén ngerit manut dresta
ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ (ଜାତା)
miwah pararem. Pacaruan Panca sanak Agung kawéntenang nyabran 5 (lima)
ପାତ୍ର ଯେବୁନ ପାତ୍ର ଯେବୁନ
warsa nemoning rahina Pangrupukan.

ပုဂ္ဂိုလ်

Pawos 15

ក្រោមឯកសារបញ្ជាក់ថាគារណ៍នេះត្រូវបានគេចាប់ផ្តើមជាមួយពីរដ្ឋបាលទាំងអស់។

- (1) Ring soang-soang Pura inucap ring ajeng patut kaadegang pamangku.

၁၁။ ကန်ခံပယောက်မြို့၌ရှာသောအမျိုး

- (2) Ngadegang Pamangku nganutin dudonan :

ပုဂ္ဂန်မြို့၏ပို့ဆောင်ရွက်ချက်များအပ်ပါတယ်။

- ha. Turunan utawi ngwaris (Preti sentana sané kaselang widhi);

କୀ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପିତ୍ରୀ ଯବିତ୍ତିକୁ ସ୍ଵପ୍ନମ୍ଭାବିତ କରିବାକୁ ପ୍ରପନ୍ଦିତ

- na. Nyanjan utawi nuwur, mapiteges mapinunas ring ajeng panataran pura;

၃၁ နားမြတ်ပါရိုဘင်္ဂနီးချေးပါရိုဘင်္ဂ။

- ca. Kajudi olah Krama Désa.

၃၁ အန္တပိန္ဒရာနာဂုဏ်ပယ္တု၊ ယုပါနား

(3) Tan kawenangan nganggé pamangku, luiré :

- ဟ၏ ဘဆာတူ၊ ယုပါနားပုဂ္ဂၤ၊ ယုပါနာ။
 ha. Cédangga, luiré péceng, pérot, cungih, lan sapanunggilannya ;
 ဆ၏ မဲသပသီးဘုတေသနပုဂ္ဂၤ၊ ယုပါနာ။
 na. Sang sapasira ugi sané tan kapatutang manut pararem;
 ဆ၏ သလို့ဟု၊ ဟယနဲ့၊ ကျော်၊ ပိပုသလို့၏ အော်လုံး၏ အော်လုံး။
 ca. Sakit ila, ayan, buduh, miwah sakit tan sida katambanin;
 ဘ၏ ဘက်ထွေးဘပါးဘလောင်း၏ အန္တပိန္ဒရာနာဂုဏ်ပို့။
 ra. Sané madrebé parilaksana tan becik.

၃၁ ပြုဘယ်လေပယ္တုပန္ဒကို

(4) Prabéa Kapamangkuan :

- ဟ၏ ဤစိန်းကောင်းသွေးသွေးလိုက်နှင့် ပုဂ္ဂဘန်လောင်း၊ ပုဂ္ဂနှင့်
 ha. Ngwintenin pamangku kamedalin saha kalaksanayang antuk sang
 ဘား၊ တဲ့ ယနေ့ကို ဖြေဆောင်ရွက်တော်း၊ ယုပါနာပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့်
 ဟ၏ ဤပုဂ္ဂကောင်းသွေးသွေးလိုက်နှင့် ပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့်
 na. Yéning wénten pamangku adat sané mantuk, indik pitra yadnya dados
 ပျော်ပျော် ပျော်ပျော်ပျော်ပျော်၊ ဘက်ထွေးဘပါးဘလောင်း၏ အော်လုံး။
 ၉၁ ပယ္တုပယ္တု၊ ဘုတေသနပုဂ္ဂနှင့် ပယ္တုပယ္တု၊
 (5) Pamangku patut ngamanggehang sesana miwah agem-agem pamangku.

ပုဟာဆိုဒေ

Pawos 16

ပျော်ပျော်ပယ္တု၊ ယုပါနား

Swadharmaning Pamangku, luiré :

ဘ၏ ပယ္တုပယ္တု၊ ဘုတေသနပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့်

(1) Pamangku patut ngamanggehang lan ngrajegang sasana miwah agem-ageman
 ပယ္တုပယ္တု၊ ဘုတေသနပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့်

pamangku sané manut kecap sastra sané munggah ring uger-uger pamangku;

၉၁ ဘုတေသနပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့် ပုဂ္ဂနှင့်

(2) Ngénterang upacara piodelan ring Kahyangan sané kaempon utawi ring pakubon

ស្រួលសាប់កាសបា

krama soang-soang;

- ២១ ប្រាកដវិនិយោគីសបាយពាណិជ្ជកម្មប្រុងប្រាកដិស្សនោរការណាត់ការកិច្ចប៉ា
 (3) Pradé sinalih tunggil pamangku kapialang sungkan utawi cuntaka, kengin nuwur
 បយពាណិជ្ជកម្មប្រុងប្រាកដិស្សនោរការណាត់ការ
 pamangku kahyangan tiga siosan;
- ៣១ ឈើបាយក្សាយសាប់ការិយាល័យទីក្រុងការិយាល័យប្រុងប្រាកដិស្សនោរការ
 (4) Semaliha yan sampun pamangku ngayah tigang rahina ring Pura, kancit wénten
 ស្រួលបំពាក់បាយក្សាយបិនិយាល័យតាមប្រុងប្រាកដិស្សនោរការ
 kulawarganya utawi pisaga lan pangarep lina, pamangku inucap tan keni cuntaka
 ឈើបាយក្សាយសាប់ការិយាល័យប្រុងប្រាកដិស្សនោរការ
 sakéwanten pamangku tan budal salami piodalan.
- ៤១ ឯក្រុងឈើប្រុងប្រាកដិស្សនោរការ
 (5) Munggah tedun ring kahyangan miwash ngiyasin pralinggan Ida Batara.
- ៥១ ថាន្លែកសហុមុន្តិឈន្យរូបរាងក្នុងប្រុងប្រាកដិស្សនោរការ
 (6) Tan wenang salab sulub, yan mamurug wenang pamangku inucap nyepuhin raga;

បញ្ហាបី

Pawos 17

បងិយស្សុងបិការិយាល័យប្រុងប្រាកដិស្សនោរការ

Patias utawi olih-olihan pamangku, luiré :

៣១ បញ្ហាបីសង្ខេបិការិយាល័យប្រុងប្រាកដិស្សនោរការ

- (1) Panyolasan miwash sarin canang;
- ៤១ ឃុប្បាយអត់យក្សាយក្សាយប្បាយប៊ូសាបី
- (2) Luput pakaryan lan luput papeson;
- ៥១ អូលាវាទំបិការិយាល័យប្រុងប្រាកដិស្សនោរការ
- (3) Busana jangkep, kaétang olih Bandésa Adat nyabran awarsa.
- ៦១ ការិយាល័យប្រុងប្រាកដិស្សនោរការ
- (4) Olih-olihan siyosan manut pararem;

បញ្ហាបី៣បា

Pawos 18

បយពាណិជ្ជកម្មវិនិយោគិយក្សាយការិយាល័យប្រុងប្រាកដិស្សនោរការ

- (1) Pamangku kagentosin, riantukan :

- ၁၁ ဂျာ/ကီနာ
- ha. Séda/lina;
- ၁၁ ပိန္ဒမြူတေသနပို့ဆောင်ရွက်ရှုပါသာ
- na. Pinunas ngraga , menawi kageringannya lan sapanunggalnya;
- ၃၁ ဆုပ္ပန္နနှစ်လျှော့ဆုပ္ပန္နအသာဆုပ္ပန္နအသာဆုပ္ပန္န
- ca. Kawusan antuk krama menawi malaksana sané tan patut utawi nilar
ဆုပ္ပန္နပို့ပယ္ဗာ(အမြှေ့မြှေ့)။
sesananing pamangku (asta duta) .
- ၄၁ ပြုဆပ္ပန္နအသာပုံပို့ဆုပ္ပန္နအသာအမြှေ့မြှေ့မြှေ့
- (2) Pradé pamangku kawusan sangkaning malaksana asta duta, keni pamidanda
ပုံအောင်မှု။
manut pararem.
- ၅၁ ပယ္ဗာနှုပ္ပါနီဟိုဘဏ္ဍာဆုပ္ပန္နအသာဆုပ္ပန္န
- (3) Pamangku kasledihi ritatkala nénten prasida ngamargiang swadharma
ဆုပ္ပန္နပန္တာ။
kapamangkuan.
- ၆၁ ဘဏ္ဍာတို့ဟဲ့လိုပုံပို့ပယ္ဗာနှုပ္ပါနီဆုပ္ပန္နအသာအမြှေ့မြှေ့
- (4) Tata-titi ngwusanang miwah ngentosin pamangku kasulurang manut pararem.

ဟိုနှုပ္ပါဘု

Indik 2

မှုမိယ္ဗာ

Resi Yadnya

ပုံဟာဆိုဘု

Pawos 19

- ၇၁ ပဲပဲပဲလိုက်တူဟိုတူဟိုပုံပို့ပယ္ဗာနှုပ္ပါနီပြုရှုံးခြင်း
- (1) Sang pacang madeg sulingga utawi madwijati patut masadok ring Prajuru Désa
အဇာတ်ပို့ပါနီဆုပ္ပန္နအသာဆုပ္ပန္န
- Adat kalih Parisadha Hindu Dharma Indonésia.
- ၈၁ ပြုရှုံးခြင်းအဇာတ်ပို့ပယ္ဗာနှုပ္ပါနီ/ရှုံးခြင်းအသာဆုပ္ပန္နအသာဆုပ္ပန္န
- (2) Prajuru Désa Adat patut niténin/nuréksa tur wenang mialangin, pradé wénten
ဆုပ္ပန္နပို့ပယ္ဗာနှုပ္ပါနီ/ရှုံးခြင်းအသာဆုပ္ပန္န
- kacihna wénten indik sané tan manut kecap sastra Agama Hindu miwah dresta,

ଶ୍ରୀମଦ୍ବାଣୀଚିହ୍ନିକ୍ରିପକା/କ୍ରିପକାବ୍ୟାପକ୍ରମାନ୍ତରିକ୍ଷିଯାଇବାକୁହେଲିଯାଇ
tur sareng nyaksinin upakara/upacara padwijatiannia, saha nglanturang nyiarang
ବର୍ଣ୍ଣାନାଳିବ୍ୟାପକ୍ରମାନ୍ତରିକ୍ଷିଯାଇବାକୁହେଲିଯାଇ
sajeroning Paruman Krama Désa tegep rauhing wates kawenangannya muput
ଯଦ୍ନ୍ୟା
yadnya.

- ୩୧ ଶ୍ରୀଜାତାପତ୍ରାନ୍ତାକୁପ୍ରମାଦେଶିବ୍ୟାପକ୍ରମାନ୍ତରିକ୍ଷିଯାଇ
(3) Krama Désa patut madana punia sapamadege miwah ring panglepas Sang
ଯଦ୍ନ୍ୟାନ୍ତିରିବ୍ୟାପକ୍ରମାନ୍ତରିକ୍ଷିଯାଇବାକୁହେଲି
Sulinggih riwekas, katuntun antuk Prajuru Désa.
୩୧ ଶ୍ରୀଜାତାପତ୍ରାନ୍ତାକୁପ୍ରମାଦେଶିବ୍ୟାପକ୍ରମାନ୍ତରିକ୍ଷିଯାଇବାକୁହେଲି
(4) Sang Sulinggih polih laluputan ayahan lan papeson manut pararem.

ବର୍ଣ୍ଣାନାଳିଯାଇବାକୁହେଲି Pawos 20

- ୩୧ ବର୍ଣ୍ଣାନାଳିଯାଇବାକୁହେଲି
(1) Sajeroning muput yadnya Sang sulinggih patut ngutamayang muput yadnya ring
ପର୍ବତୀକାନ୍ତାନ୍ତରିକ୍ଷିଯାଇବାକୁହେଲି
wawengkon Désa Adat Batuaji Kawan, sasampuné puput wau muputang
ଯୁଦ୍ଧାନ୍ତିରିବ୍ୟାପକ୍ରମାନ୍ତରିକ୍ଷିଯାଇବାକୁହେଲି
yadnya ring wawidangan désa tiosan utawi ka dura désa.
୩୧ ଶ୍ରୀଜାତାପତ୍ରାନ୍ତାକୁପ୍ରମାଦେଶିବ୍ୟାପକ୍ରମାନ୍ତରିକ୍ଷିଯାଇବାକୁହେଲି
(2) Krama Désa sami, patut sareng niténin ketuntun antuk Prajuru, mangda
ବାନ୍ଧାନ୍ତିରିବ୍ୟାପକ୍ରମାନ୍ତରିକ୍ଷିଯାଇବାକୁହେଲି
sahananing yadnya sané kalaksanayang olih soang-soang krama désa,
କାପୁପୁରୀନ୍ତାନ୍ତରିକ୍ଷିଯାଇବାକୁହେଲି
kapuput olih Sulinggih utawi Pinandita, manut kawenangngannya soang-soang.

ନିତିକୀତ୍ରୀ

Indik 3

ବିଶ୍ୱାସୀ

Pitra Yadnya

ପାହାବିଶ୍ୱାସୀ

Pawos 21

ଶୀ ସ୍ଵର୍ଗଧାରୀମିଳାଦିଶ୍ଵରାତ୍ମାବିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ

- (1) Krama désa minakadi krama banjar sawawéngkon Désa Adat Batuaji Kawan, ପଥୁଣ୍ଡବୁଦ୍ଧବିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ
patut sareng nyanggra yan wénten sinalih tunggil krama babanjarannyané sané ମାଲାମାଲିବୁଦ୍ଧବିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ
nglaksanayang upacara pitra yadnya.

ଶୀ ଶାଶ୍ଵତବିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ

- (2) Tata cara panyanggrane inucap ring ajeng kasulurang manut pararem.

ଶୀ ଶ୍ରୀହାତ୍ମକାପର୍ଯ୍ୟାନିକିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ

- (3) Dudonan pamargin pitra yadnya :

ଶୀ ସାନ୍ତୋଷିତ୍ୱବିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ

- ha. Antuk mendem utawi ngeseng, makacihna makingsan ring Ibu Pertiwi
ଶ୍ରୀହାତ୍ମକାପର୍ଯ୍ୟାନିକିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ
utawi ring geni, salami nuptupang prabéya;

ଶୀ ପାଦବିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ

- na. Maupacara pangabénan utawi palebon lan pangabénan nglungah
ଶ୍ରୀହାତ୍ମକାପର୍ଯ୍ୟାନିକିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ
Krama Désa sané pacang atiwa-tiwa patut masadok ring prajuru désa
ଶ୍ରୀହାତ୍ମକାପର୍ଯ୍ୟାନିକିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ

- adat. Prajuru inucap niténin tur nuntun mangda jadma punika tinas tan
ଶ୍ରୀହାତ୍ମକାପର୍ଯ୍ୟାନିକିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ
nyantulin kasukretan désa pamekas tan nyepugin kacucian Désa lan
ଶ୍ରୀହାତ୍ମକାପର୍ଯ୍ୟାନିକିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ

ଶୀ କାହାବିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ

- Kahyangan;
ଶୀ କାହାବିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସାଦିକାବଳୀ

- ca. Riwusan ngabén, patut kalanturang malih antuk upacara ngororasin

(ယဉ်၌) ဘုရားမြန်မြတ်ပို့ပါတီပါဘုရားပါဘုရား
 (mamukur) tur karuntutin malih antuk nglinggihang déwa pitara.

၃၁ ပို့ဆောင်ရွက်မှုများ

(4) Pidadab tur nuntun kadi inucap kaénterang luiré :

- ၁၁ ပြုရာပေါ်အောင်လျှောက်ပို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်(ပို့)၊ ဂာဟန
 ha. Pradé wénten jadma padem sajeroning masengker 7(pitu) rahina
 ဇားသာမြေတွင် အောင်လျှောက်ပို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်တွင်
 dados kaabén katiwa-tiwayang, sajawaning wénten kabuatan Désa
 ဒေဇာဂါးမာဟန်တွင် အောင်လျှောက်ပို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်
 Adat, salanturnyané kasulurang manut pararem.
- ၂၁ ဘာဟန်တွင် အောင်လျှောက်ပို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်များ
 na. Ngabénang jadma padem tan sareh, sakit ila miwah sakancannyané
 ပေါ်မြို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်များ
 patut ilénnya maweweh panebusan.

ပုဘာဓိဘဏ္ဍာ

Pawos 22

- ၁၁ မိန္ဒီပို့ဘဏ္ဍာ ပို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်များ
 (1) Sinalih tunggil krama sané kalayusekaran/atiwa-tiwa, mangda masadok ring
ပြုရှုံးမြန်မြတ်ပို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်များ
 prajuru tur nunas tatimbangan ring kawéntenannya, tur ngaturin banjar mangda
 ပနေယာဘာဘာရှုံးမြန်မြတ်ပို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်များ
 makarya étéh-étéh sawa kadulurin panyembrama antuk canang sakasidan.
- ၂၁ ပျော်မြန်မြတ်ပို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်များ
 (2) Swadharmaning désa/banjar adat :
  - ၁၁ နေပါးမြန်မြတ်ပို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်များ
 ha. Kelihan Banjar Adat maritatas pamargin sang kaduhkitan napiké
ပဲမဲပြုပို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်များ
 pacang kapendem, makingsan riin utawi lantur kabénang;
  - ၂၁ ပြုရှုံးမြန်မြတ်ပို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်များ
 na. Prajuru banjar rarisi nepak kulkul tengeran kalayusekaran;
  - ၃၁ ပြုရှုံးမြန်မြတ်ပို့ယူနစ်နှင့်ပြုပေါ်များ
 ca. Pradé kapendem, makingsan digeni utawi kabénang panyanggran

၁၁. ဘဏ္ဍာသန၏ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ပုဂ္ဂန္တများ၏အကျဉ်းချုပ်
banjar salanturnya, manut kadi daging pararem, jantos pamargin
၂၂. ဂုဏ်ဆောင်ရွက်နည်းလမ်း
upacaranyané puput.

- ၂၁. ဟနာဝေပိ၏ယုပ္ပန္န၏ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ပုဂ္ဂန္တများ၏အကျဉ်းချုပ်**
- (3) Larangan papendeman miwah palebon ring wawengkon Désa Adat Batuaji
၁၁. ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ယုပ္ပန္န၏ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ပုဂ္ဂန္တများ၏အကျဉ်းချုပ်
- (4) Tan kengin nglelet langkungan ring 7 (pitung) rahina, tur patut polih gebagan
၁၁. ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ယုပ္ပန္န၏ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ပုဂ္ဂန္တများ၏အကျဉ်းချုပ်
- (5) Tan kalugra nginepang bangbang.
၁၁. ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ယုပ္ပန္န၏ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ပုဂ္ဂန္တများ၏အကျဉ်းချုပ်
- (6) Tan kalugra nyekeh layon langkungan ring awarsa.
၁၁. ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ယုပ္ပန္န၏ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ပုဂ္ဂန္တများ၏အကျဉ်းချုပ်
- (7) Sawa wong raré durung tumbuh unto, durung 3 (tigang) sasih patut kapendem
၁၁. ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ယုပ္ပန္န၏ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ပုဂ္ဂန္တများ၏အကျဉ်းချုပ်
- (8) Sajeroning abanjaran yén wénten pacang mendem sawa lintangan ring adiri
၁၁. ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ယုပ္ပန္န၏ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ပုဂ္ဂန္တများ၏အကျဉ်းချုပ်
- (9) Sajeroning arahina ring abanjaran, pradé wénten mendem sawa, séwos wénten
၁၁. ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ယုပ္ပန္န၏ဘဏ္ဍာရှင်တို့၏ပုဂ္ဂန္တများ၏အကျဉ်းချုပ်

၃၁။ ଇନ୍ଦ୍ରପିଲ୍ଲାଷ୍ଟିବଳିତ୍ରୀଗୀ ବାହାମ୍ଭୁକ୍ରୀକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ

- (10) Jadma padem nandang sakit ila , sawané dados ngranjing kapakubonan tur patut କାର୍ବିତ୍ରୀପ୍ରିୟାବତ୍ରୀ (ଯାହାକ୍ରୂଣ୍ଟିକୁମାର୍ଯ୍ୟକବିହିନୀକାମକ୍ଷିତାନ୍ତ୍ରୀ/ଡିକବି kapendem ring sétra (yén wénten sarat katunasang ilikita saking Dokter /Dinas କ୍ଷେତ୍ରବାହାକ୍ଷି)
- Keséhatan).

၃၂။ ଇନ୍ଦ୍ରପିଲ୍ଲାଷ୍ଟିବଳିତ୍ରୀଗୀ ବାହାମ୍ଭୁକ୍ରୀକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ

- (11) Jadma padem salah pati, ngulah pati, sawané sadurung kapendem dados ପ୍ରତ୍ତିକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ ngranjing kapakubonan.

၃၃။ ମର୍ଦ୍ଦିଗାନ୍ତିବାହାକ୍ଷିତ୍ରୀକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ

- (12) Sajeroning arahina ring abanjaran, pradé wénten mendem sawa, utawi ngabén, ଯବାହାମ୍ଭୁକ୍ରୀକିନ୍ତୁବହାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ ପାର୍ତ୍ତିକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ ଯକ୍ଷମାନ୍ଦ୍ରାଜ୍ୟେ ସେବ୍ସିକିନ୍ତୁବହାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ upacara pakrabkambéan ,patut ilén pakrabkambéan kamargiang କିମିଳାକ୍ଷିତ୍ରୀକବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ ପରିକାର୍ତ୍ତିକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ
- riinan, salanturné wau ngilénang pamendeman utawi pangabénan;

၃၄။ ପ୍ରାଦେଶିକାକ୍ଷିତ୍ରୀକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ

- (13) Pradé wénten lina, rikala piодalan ring kahyangan désa, patut masadok tur patut ପ୍ରମୁଖିବାଶ୍ୟାଯାତ୍ମାକିନ୍ତୁକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ
- ngrereh galah mamargi mendem rikala sandikala.

၃၅။ ପାର୍ମାର୍ଗିକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ

- (14) Pamargin pamendeman utawi palebonan mangda nganutin sastra agama lan ପ୍ରତ୍ତିକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ
dresta.

၃၆။ ଯାମ୍ଭୁକ୍ରୀକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ

- (15) Yan wénten jadma padem ring karang paumahan wiadin tegal miwah carik anak ନିଧିକାର୍ତ୍ତିକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ ପ୍ରଯତ୍ନିକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ ଯକ୍ଷମାନ୍ଦ୍ରାଜ୍ୟେ ଲିଆନ୍ତିକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ lian, genahé punika patut kapryascita antuk sang madruwé sawa nganutin pituduh ପ୍ରମୁଖିବାଶ୍ୟାଯାତ୍ମାକିନ୍ତୁକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ

Prajuru désa adat.

၃၇။ ଶାକ୍ତିକାବଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ

- (16) Tan wenang nanem utawi nunjel sawa miwah awak-awakan sawa ring karang ପ୍ରମୁଖିବାଶ୍ୟାମାକ୍ଷ୍ଟ୍ରାବତ୍ରୀ
paumahan, tegal miwah carik.

ନୀତି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ପରିମଳା (ନୀତିବିହାରୀ) ବାଗିମଦାଖୁଦିବିଦିବାନ୍ଦାକାର୍ତ୍ତିର୍ଣ୍ଣିତି ବିକ୍ରିକାରୀ

- (17) Tan wenang makta (ngenahang) barang saha luiré sané ngletehin ring karang
 କାରୀର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧିତ୍ୟତିଗିଲିର୍ତ୍ତିଗିଲିଯନ୍ତ୍ରିଯନ୍ତ୍ରିତିଗାନ୍ଧିକାରୀ
 paumahan, tegal miwah carik, bilih-bilih yan kaletehannya nglantur sinangggeh
 ନୀତିଶାସ୍ତ୍ରୀୟର୍ତ୍ତିଗିଲିତିବାକାନ୍ଦୁପାରାହୁକୁଣ୍ଡିଷ୍ଵାରାଯିଗିଲିର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧିକାରୀ
 nglimbak ngletehin karang anak séwos manut agama Hindu.

ବିବାହିତ୍ସମ୍ବାଦ

Pawos 23

ନୀତି ଉଚ୍ଛବିତ୍ସମ୍ବାଦ କାରୀର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧିକାରୀଯବିବାହିତ୍ସମ୍ବାଦ

- (1) Désa Adat Batuaji Kawan, ngamanggehang indik cuntaka, mapagamel ring
 ବ୍ୟାହୁଦୀବାନ୍ଦାକାରୀଯବିବାହିତ୍ସମ୍ବାଦ
 Pamutus Mahasabha Parisada Hindu Darma Indonésia.
- (2) Tata cara nyulurang kacuntakan, manut kecap Sastra Agama, kanutang ring
 ଶ୍ରୀମଦଭଗବତପ୍ରକାଶକାରୀଯବିବାହିତ୍ସମ୍ବାଦ
 dresta sané kingkupin sajeroning pararem.
- (3) ବିକାରୀର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧିକାରୀଯବିବାହିତ୍ସମ୍ବାଦ ଗାନ୍ଧିପ୍ରକାଶ
 Sinalih tunggil krama sané kahanan cuntaka, yan durung buntas, tan kalugra
 ଗାନ୍ଧିକାରୀର୍ତ୍ତିଗାନ୍ଧିକାରୀଯବିବାହିତ୍ସମ୍ବାଦ
 nyarubin genah suci druén désa, miwah druén soang-soang krama.
- (4) Sang mamurug patut keni déwa danda manut pararem.
- (5) Sané kasinanggeh kacuntakan sekadi ring sor :
- ନୀତି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ପରିମଳା
  - ha. Cuntaka antuk lina;
  - na. Cuntaka antuk ngraaja séwala;
  - ca. Cuntaka antuk ngembasang putra;
  - ra. Cuntaka antuk kruron;

- କୀ ସୁନ୍ତଳାବାହୁପଦିବାକି ।
ka. Cuntaka antuk pawiwahan;
- କୀ ସୁନ୍ତଳାବାହୁପ୍ରାପାଯା ।
da. Cuntaka antuk gamia gamana;
- କୀ ସୁନ୍ତଳାବାହୁପଦ୍ଯତୀଯାନ୍ତି ।
ta. Cuntaka antuk salah timpal;
- କୀ ସୁନ୍ତଳାବାହୁକ୍ଷାପତ୍ରକଳି ପ୍ରିଯାଲାଗାତ୍ମାଶାଲୀଯବ୍ଲେବ୍ରୁ
sa. Cuntaka antuk yéning wénten anak istri mobot lan ngembasang putra
କ୍ଷାପତ୍ରକଳିକାମଟ୍ଟାବାହୁକ୍ଷାପତ୍ରକଳିକାମଟ୍ଟାବାହୁକ୍ଷାପତ୍ର
sangkaning lokika sanggraha nénten kaupakarain pabiakaonan tur
ପଦିବିଦାକଳି ।
pawidi widanan;
- କୀ ସୁନ୍ତଳାବାହୁଲୀପିତ୍ରାନ୍ତି ।
wa. Cuntaka antuk mamitra ngalang.
- ୬୧ ମିଳ୍ଲେସୁନ୍ତଳାବାହୁପତ୍ରକଳାକ୍ଷୀଲୀଯବ୍ଲେବ୍ରୁ
(6) Sengker cuntaka manut kawéntenannia, kasulurang sekadi ring sor puniki:
- କୀ କାଶ୍ୟମିକାକି ସୁନ୍ତଳାବାହୁଲୀଯବ୍ଲେବ୍ରୁଭ୍ରାତ୍ରିପ୍ରିଯାଲାଗୁ
ha. Kalayusekaran, cuntaka kantos masasepuh manut dresta miwah sastra
ଭ୍ରାତ୍ରି
dresta;
- କୀ ପ୍ରଭ୍ୟଶାତ୍ରୀ(ତିର୍ଦି)ଗାହିକାହିନୀପିତ୍ରକଳାକ୍ଷୀଲୀଯବ୍ଲେବ୍ରୁ
na. Ngraja swala, 3 (tigang) rahina ngawit saking ngraja swala utawi
କାଶ୍ୟମିକାହିନୀ
salaméning ngraja swala;
- କୀ ତ୍ରୈଲ୍ଲମିପ୍ରଭ୍ୟାତ୍ରୀଗାହିନୀ(ବାର୍ଷାବନିତ୍ରେଣିକା)ତାହିପ୍ରି
ca. Ngembasang putra, 42 rahina (abulan pitung dina) ngawit saking
ପ୍ରଭ୍ୟଶକର୍ତ୍ତାଲ୍ଲମିକାହିନୀପିତ୍ରକଳାକ୍ଷୀଲୀଯବ୍ଲେବ୍ରୁଭ୍ରାତ୍ରି
putrané embas, utawi ngantos sampun kaupakara makakambuhan tur
ପ୍ରଭ୍ୟଶକର୍ତ୍ତାଲ୍ଲମିକାହିନୀପିତ୍ରକଳାକ୍ଷୀଲୀଯବ୍ଲେବ୍ରୁଭ୍ରାତ୍ରିପ୍ରିଯାଲାଗୁ
maprayascita manut sekadi agama, lanang wiadin istri;
- କୀ କୁରୁନାକି ସୁନ୍ତଳାବାହୁଲୀଯବ୍ଲେବ୍ରୁଭ୍ରାତ୍ରୀ(୩୪)ଗାହିକାହିନୀପିତ୍ରକଳାକ୍ଷୀଲୀ
ra. Kruron, cuntakania abulan pitung dina (42) ngawit saking
କୁରୁନାକାକ୍ଷୀଲୀଯବ୍ଲେବ୍ରୁଭ୍ରାତ୍ରୀତିର୍ତ୍ତାପାମର୍ଯ୍ୟକାହିନୀ
kruron ngantos katiwakin tirta pamrayascita;

- କୀ ପତିହାବାଳୀସ୍ମରଣାକ୍ଷାମ୍ବୁଦ୍ଧମ୍ୟଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା
ka. Pawiwanan, cuntakania ngantos sasampuné maupakara
ପାଶବଶବଳୀ
makala-kalan;
- ତୀ ତାୟିତାଯାସ୍ମରଣାକ୍ଷାମ୍ବୁଦ୍ଧମ୍ୟଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା
da. Gamia gamana, cuntakania ngantos sasampuné kapalasang
/ପାଶବଶବଳୀସ୍ମରଣାବକ୍ଷିତିଲେପ୍ଯନ୍ତିଭାବାତ୍ମେସ୍ମରଣା
/masepihan tur sampun kawéntenang pamrayascita raga tur sampun
କାଗବକ୍ଷିତିଲେପ୍ଯନ୍ତିଭାବାବାତ୍ମେସ୍ମରଣା
kawéntenang pamrayascita désa adat miwah kahyangan;
- ତୀ ବାହୁଡ଼ିଯାଗନ୍ଧୀସ୍ମରଣାକ୍ଷାମ୍ବୁଦ୍ଧିଲୋକୁତ୍ୱବନ୍ତିଭୁଷାତା
ta. Salah timpal, cuntakannya kapuputang manut kecap sastra Agama
ହିନ୍ଦୁତ୍ୱଭୂଷା/ଷେଷା
Hindu tur dresta/adat;
- ବୀ ବାଳୀତ୍ରୀଭୂତାବାଚୀବନ୍ଦୀଶ୍ଵରୀଶ୍ଵରାକାନ୍ତି
sa. Anak istri mobot, sangkaning lokika sanggraha kandugi
ବୀଷାକ୍ଷିତିକ୍ଷାବକ୍ଷିତିଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା/ଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା
pecak nénent kawéntenang upakara/upacara pabiakaonan,
ସ୍ମରଣାକ୍ଷାମ୍ବୁଦ୍ଧବକ୍ଷିତିଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା/ଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା
cuntakanya ngantos kawéntenang upakara/upacara pabiakaonan;
- ବୀ ବାଳୀତ୍ରୀଲୀପିବ୍ୟବନ୍ଦୀଶ୍ଵରାକାନ୍ତି
wa. Anak istri ngembasang putra malantaran lokika sanggraha, kandugi
ବୀଷାକ୍ଷିତିକ୍ଷାବକ୍ଷିତିଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା/ଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା
pecak nénent katiwakin upakara/upacara pabiakaonan
ଲିପ୍ବୁଦ୍ଧିଦିବିବାଳୀସ୍ମରଣାକ୍ଷାମ୍ବୁଦ୍ଧବକ୍ଷିତିଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା
miwah widhi widana, cuntakannia ngantos wénten meras anaké alit,
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷିତିକ୍ଷାବକ୍ଷିତିଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା/ଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା
karututin antuk upakara/upacara manut kecap sastra agama;
- ବୀ ପାଲିତ୍ୱବନ୍ଦୀସ୍ମରଣାକ୍ଷାମ୍ବୁଦ୍ଧବକ୍ଷିତିଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା
la. Mamitra ngalang, cuntakannya ngantos kawéntenang upakara
/ଗ୍ରହନ୍ତିବକଳା
/upacara pabiakaonan pamrayascita;
- ବୀ ସ୍ମରଣବଶ୍ୟମିକାନ୍ତିଭିପଦିତୀ

(7) Cuntaka kelayu sekaran utawi padem :

- ဂ၁** ဆပ်လျှိုက်ဆာ။
ha. Kapendem cuntakannya ;
၃၁ ဘို့ပန်းပြောမြှင့်တွေ့ဖျောက်ဆုံးမျှနှစ်ရွာ။
Ngawit saking wénten wangsit suaran kulkul jantos tigang rahina
၂၁ ပူသို့လျှို့ပယ်ဆုံးပြုပါ။
wusan mendem tur sampun maprayascita utawi masasepuh.
- ၁၁** ဆာဘုံးဆုံးဆာ။
na. Kaabén cuntakania :
၁၁ မဲကာလှို့နဲ့ယပို့ယွေးဆုံးဆာ။
Sang nyambut karya pitra yadnya cuntakania ngawit saking
၁၁ ပြန့်ဆောင်ရွက်ယာပျော်ပြုပြု။ (ယပ်ဘအိ) ။ ၁၁ ဆာဘုံးဆုံးဆာ
ngrancang karya rauh riwus yadnyania (mapapegat). Ngabén tanpa
၁၁ တပဆုံးဆာ။
sawa cuntakania ngawit saking ngulapin rauh riwus yadnyania
(ယပ်ဘအိ)။
(mapapegat).
- ၂၁** မဲကာတို့ဘာနှုန်းဆာ။
(8) Sang katiban cuntaka, luiré :
- ၁၁** ဆယ်ဆုံးဆာ။
ha. Kalayu sekaran utawi padem sané
၁၁ ဆုံးဆာ။
cuntaka:Sapanunggal/samerajan;
- ၁၁** ဗြေးဆုံးဆာ။
na. Ngraja swala, sané cuntaka : sang ngraja swala punika;
- ၁၁** ဗြေးဆုံးဆာ။
ca. Ngembasang putra, sané cuntaka : sang madrebé putra, lanang
၁၁ ဗြေးဆုံးဆာ။
wiadin istri utawi yayah renan sang wau embas;
- ၁၁** ပါးဆုံးဆာ။
ra. Pawiahan, sané cuntaka : sang mawiwaha, lanang wiadin istri,
၁၁ ပါးဆုံးဆာ။
utawi dampati lanang istri lan pameremania;
- ၁၁** ကြုံးဆုံးဆာ။
ka. Kruron, sané cuntaka : sang kruron;

- ଶୀ ଗାୟିଗାୟନୀଷାକସ୍ତ୍ରକାଃ
da. Gamia gamana, sané cuntaka :
 ଶୀ ପିଲ୍ଲକାଗାଦିଗାୟିଗାୟନୀ
 1). Sang nglaksanayang gamia gamana;
- ଶୀ ଗାୟାଦେହକ୍ଷାଗାୟନୀ
 2). Désa adatnyané.
- ଶୀ ବସ୍ୟତ୍ତିଯାପନୀଷାକସ୍ତ୍ରକାଃ
ta. Salah timpal, sané cuntaka :
 ଶୀ ପିଲ୍ଲକାଗାଦିବସ୍ୟତ୍ତିଯାପନୀ
 1). Sang nglaksanayang salah timpal.
- ଶୀ ଗାୟାଦେହକ୍ଷାଗାୟନୀ
 2). Désa adatnyané.
- ଶୀ ବାଳକୀ ପ୍ରିୟାଚାର୍ଯ୍ୟବସ୍ତ୍ରକାଃ କାନ୍ଦୁକିଲିବକାଣ୍ଠିର୍ବକାଣ୍ଠି
sa. Anak istri mobot malantaran lokika sanggraha, kandugi pecak
 କାନ୍ଦୁକାପକ୍ଷିକ୍ଷିର୍ବକାଣ୍ଠିର୍ବକାଣ୍ଠି/କାନ୍ଦୁକାପକ୍ଷିକ୍ଷିର୍ବକାଣ୍ଠି
 nénten kawentenang upakara/upacara pabiakaonan,
 ବାଳକୀକାହିଁପ୍ରିୟାଚାର୍ଯ୍ୟବସ୍ତ୍ରକାଃ ବାଳକୀକାହିଁପ୍ରିୟାଚାର୍ଯ୍ୟବସ୍ତ୍ରକାଃ
 sané cuntaka : anaké istri sané mobot punika;
- ଶୀ ବାଳକୀ ପ୍ରିୟାଲ୍ଲପିପ୍ରମୁଖ୍ୟବସ୍ତ୍ରକାଃ କାନ୍ଦୁକିଲି
wa. Anak istri ngembasang putra malantaran lokika sanggraha, kandugi
 ପିଲାକୁଳିକାପକ୍ଷିକ୍ଷିର୍ବକାଣ୍ଠିର୍ବକାଣ୍ଠି/କାନ୍ଦୁକାପକ୍ଷିକ୍ଷିର୍ବକାଣ୍ଠି
 pecak nénten kawéntenang upakara/upacara pabiakaonan miwah
 ପିଦିପିଦାକାଃ ବାଳକୀକାହିଁପ୍ରିୟାଚାର୍ଯ୍ୟବସ୍ତ୍ରକାଃ
 widhi widana, sané cuntaka :
 ଶୀ ପିଲାଲ୍ଲପିପ୍ରମୁଖ୍
 1) Sang ngembasang putra;
 ଶୀ ପ୍ରମୁଖାକାଵାକାହିଁଲାଲ୍ଲପି
 2). Putrané sané kaembasang
- ଶୀ ମମିତ୍ରାଗାପିଲାଲ୍ଲପିପ୍ରମୁଖ୍ୟବସ୍ତ୍ରକାଃ ପିଲ୍ଲକାଗାଦିଯାମିତ୍ରୀ
la. Mamitra ngalang, sané cuntaka : sang nglaksanayang mamitra
 ଶୀ ପିଲାଲ୍ଲପିପ୍ରମୁଖ୍ୟବସ୍ତ୍ରକାଃ
 ngalang punika;

- ၁၈ ကိုယ်ပျော်ရွှေနှင့်နှင့်ဘန်းကိုပေဆာက်ပါမိပါယာနာများ
 ma. Ngembas putra nénten kawéntenang upakara pawidi widana, sané
 ဘုန္တား
 cuntaka :

၃၁ မဲ့ဘုန္တာပါပျော်

- 1) Sang ngembasang putra;

၄၁ ပျော်ရွှေနာသာဘုန္တာပါ။

- 2) Putrané sané kaembasang.

၂၁ ဘန်းကိုဘုန္တာပါပျော်

- (9) Tan kenéng cuntaka luiré :

၃၁ မဲ့သုတေသနပါ။

- ha. Sang sulinggih;

၄၁ ပထမ္မနာရွှေဘုန္တာတို့တာရီလာပါပျော်ရွှေနာသာဘုန္တာပါ။

- na. Pamangku kahyangan tiga rikala piodalan tur sampun ngayah tigang
 ဘုန္တာတို့ပျော်ရွှေနာသာဘုန္တာတို့သာတို့။
 rahina ring pura sané kemponin utawi sampun ngalang sasih.

ပုဂ္ဂိုလ်၅၃

Pawos 24

၃၁ ဟာဒိုပိုဒ်ပျော်ပါပျော်နှင့်တို့ကိုယ်ပေါ်ပါပျော်နှင့်မျှစာတာလိုပုံ

- (1) Atiwa-tiwa utawi pangabénan kamargiang madasar antuk sastra agama miwah
 ဘုန္တာပါ။
 dresta.

၄၁ ပပတ္တာပေါ်ဘုန္တာပါ။

- (2) Papatusan pangabénan wénten tigang soroh :

၃၁ ဘုန္တာမျှစာသာပါ။

- ha. Ngabén ngamasa, manut pararem;

၄၁ ဘုန္တာမျှစာသာပါ။

- na. Ngabén nuka , manut pararem;

၅၁ ဘုန္တာမျှစာသာပါ။

- ca. Ngabén dadakan, manut pararem.

၆၁ ပတ္တာပိုဒ်ပျော်ဘုန္တာပါ။

- (3) Panginguné ring Krama banjar ngawit makarya anut abot kalawaning dangan

କାବତ୍ରିକାନ୍ତାଯା
kawéntenan karya.

ହିନ୍ଦୁକିର୍ତ୍ତିବୀ୩୧

Indik 4

ମାନୁଷଯଦ୍ନୀ

Manusa Yadnya

ପାହାବିଜ୍ଞ୍ଞୀ

Pawos 25

୩୧ କ୍ରୂଯାଗତାଲିକାକିମ୍ବୁଲାଟ୍ରାବାଟ୍ରେଖ୍ୟାପୁର୍ବାକ୍ରୁମିପ୍ରଥିତାକିମ୍ବୁଲାକି

- (1) Krama désa minakadi krama banjar, patut sareng nyanggra miwah niténin yan
ଗପତ୍ରିକାନ୍ତିକାନ୍ତିକ୍ରୂଯାଟ୍ରାବାଟ୍ରେଖ୍ୟାପୁର୍ବାକ୍ରୁମିପ୍ରଥିତାକି
wénten sinalih tunggil krama nglaksanayang upacara manusa yadnya sané
ପାହାବିଜ୍ଞ୍ଞୀ
mabuat.

୩୨ ତାତାରାବାକ୍ରୁମିପ୍ରଥିତାକିମ୍ବୁଲାଟ୍ରେଖ୍ୟାପୁର୍ବାକ୍ରୁମି

- (2) Tatacara panyanggrane inucap ring ajeng kasulurang manut pararem.

୩୩ ପିପଳାକାଶାଯିର୍ବ୍ରାତାକ୍ରୁମିପ୍ରଥିତାକିମ୍ବୁଲାଟ୍ରେଖ୍ୟାପୁର୍ବାକ୍ରୁମି

- (3) Sang pacang nglaksanayang upacara manusa yadnya sané mabuat,
ପାହାବିଜ୍ଞ୍ଞୀକିମ୍ବୁଲାଟ୍ରେଖ୍ୟାପ୍ରାଜୁରୁ

mangda masadok ring prajuru.

୩୪ କାନୁଷଯଦ୍ନୀ ହିନ୍ଦୁକିର୍ତ୍ତିବୀକାର୍ଯ୍ୟବସାଧାରଣାକିମ୍ବୁଲାକ୍ରୁମି

- (4) Manusa yadnya inggih punika upacara-upacara dharmaning kauripan manusa,
କାର୍ଯ୍ୟବସାଧାରଣାକିମ୍ବୁଲାକ୍ରୁମି
ngawit saking patemoning kama bang lan kama petak sajeroning garba ngantos,
କାର୍ଯ୍ୟବସାଧାରଣାକିମ୍ବୁଲାକ୍ରୁମି

kalayusekaran riwekas.

୩୫ କାର୍ଯ୍ୟବସାଧାରଣାକିମ୍ବୁଲାକ୍ରୁମି

- (5) Upacara kadi ring ajeng madudonan sakadi ring sor :

ହା । ପାହାବିଜ୍ଞ୍ଞୀକାର୍ଯ୍ୟବସାଧାରଣାକିମ୍ବୁଲାକ୍ରୁମି

ha. Magedong-gedongan duk pengrempinan ibiang;

ନା । କାର୍ଯ୍ୟବସାଧାରଣାକିମ୍ବୁଲାକ୍ରୁମି

na. Duk sang raré medal;

ଶୀ	କ୍ଷେପୁଷ୍ପଚିହ୍ନୀ
ca.	Kepus udel;
ରୀ	ରୋରାପୁଣ୍ଡିକୀ
ra.	Roras rahina;
କୋ	ତୁତୁକ୍କାଲ୍ୟବାହିକୀ(୧୩ର୍ଗୀଗିକା)।
ka.	Tutug kambuhan (42 rahina);
କୋ	ତିଗିଲାଳିବିକି(୧୩୧ର୍ଗୀବାହିକୀ)।
da.	Tigang sasihin (3 bulan);
ତୀ	ପାଵେତୁଅ/ଗବାଗତୋକୀ/ଗବାବଦାକୀ(୧୮୧ର୍ଗୀବାହିକୀ)।
ta.	Pawetuan/oton/odalan (6 bulan);
ବୀ	ତୁତୁକ୍କାଲ୍ୟନ୍ତିର୍ଯ୍ୟବ୍ୟବାବାଦାକୀପ୍ରେରଣିତ୍ୟ/ତୁତୁକ୍କାଲ୍ୟନ୍ତିର୍ଯ୍ୟବ୍ୟବାବାଦାକୀ
sa.	Tutug kelih (ngra ja swala sané wadon, ngra ja singa/ <u>ngembakin</u> ବାଗବାଦାକୀ)।
	sané lanang);
ତୀ	ପାତାଗା/ପାପକ୍ଷିକୀ
wa.	Matatah/mapandes;
ମୀ	ପାତିହାହା
la.	Mawiwaha;
ପୀ	ପାତିକ୍ଷିକୀ
ma.	Mawinten.

୬୧ କୃପହାର୍ଗକୃପହାର୍ଗବାହିକୀକୃପହାର୍ଗକୃପହାର୍ଗବାହିକୀ
 (6) Upacara-upacara inucap kamargiang nista, madia, utama manut sastra agama
 ପିବ୍ୟକ୍ରମିତ୍ୟବ୍ୟବାବାଦାକୀପ୍ରେରଣିତ୍ୟବ୍ୟବାବାଦାକୀ
 miwah dresta Désa Adat Batuaji Kawan.

ବିତ୍ତିକୀୟୀ

Indik 5

ବ୍ୟବାଦାକୀ

Bhuta Yadnya

ବ୍ୟବାଦାକୀ

Pawos 26

ଶୀ ବ୍ୟବାଦାକୀପ୍ରେରଣିତ୍ୟବ୍ୟବାବାଦାକୀକୃପହାର୍ଗକୃପହାର୍ଗବାହିକୀ

(1) Bhuta Yadnya inggih punika upacara – upacara sané marupa : biakala, caru,

ଗାନାକୁଣ୍ଡିଳକପକ୍ଷାଲ୍ଲେଖ୍ୟବ୍ୟବାକମିଳିବାବକ୍ରି

labaan aci lan pakelem miwah sané siosan.

୩୧ ଦୂରହାଗପର୍ଯ୍ୟନ୍ତାବିଶ୍ଵିତିକାର୍ଯ୍ୟକୁଣ୍ଡିଳକପକ୍ଷାଲ୍ଲେଖ୍ୟବ୍ୟବାକମିଳିବାବକ୍ରି

(2) Upacara pabiakala ring pertiwi , kahyangan lan babbutan kawastanin macaru.

୩୨ ପଚ୍ଛାକ୍ରିକୁଣ୍ଡିଳପିର୍ବିତାର୍ଥୀଯାନ୍ତିର୍ଯ୍ୟକାରାକିର୍ତ୍ତିକାରି

(3) Pacaruan inucap ring ajeng, madia utama, manut wiguna kadi ring sor :

ହୀ ରୋହାରୀ

ha. Eka Sata;

କୀ ପଞ୍ଚାବାରୀ

na. Panca Sata;

ଶୀ ପଞ୍ଚାବାକାରୀ

ca. Panca Sanak;

ମୀ ମୃଦୁତାରୀ

ra. Resi Gana;

କୋ ପଞ୍ଚାକ୍ଷେତ୍ରିରୀ

ka. Panca Kelud;

ହୀ ତାବୁର୍ଗାର୍ଜିକାରାବାର୍ଗାର୍ଜିକାରି

da. Tawur Agung Kasanga utawi Malabuh Gentuh.

୩୩ କ୍ରୂପାଭାବାର୍ଗାର୍ଜିକାରାବାର୍ଗାର୍ଜିକାରି

(4) Krama désa Adat patut sareng nyanggra pamargin bhuta yadnya marep ring
କାର୍ଯ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟକାରି

kabuatan Désa Adat Batuaji Kawan.

୭୧ କ୍ରୂପାଭାବାର୍ଗାର୍ଜିକାରାବାର୍ଗାର୍ଜିକାରି

(5) Krama désa minakadi krama banjar patut sareng nyanggra yan wénten sinalih

ଭ୍ରାତ୍ରିକ୍ରମାକାରାବାର୍ଗାର୍ଜିକାରାବାର୍ଗାର୍ଜିକାରି

tunggil krama sané nglaksanayang upacara buta yadnya sané mabuat.

୮୧ ପିପିଲ୍ଲାକାରାବାର୍ଗାର୍ଜିକାରାବାର୍ଗାର୍ଜିକାରି

(6) Sang pacang nglaksanayang upacara buta yadnya sané mabuat, mangda masadok

କିପ୍ରାଜୁରୀ

ring prajuru.

୯୧ ମାର୍ଗବଳୀକାରିକାରାବାର୍ଗାର୍ଜିକାରାବାର୍ଗାର୍ଜି

(7) Sajawaning kadi ring ajeng kawéntenang upacara :

ବା ଶାରଣ୍ମୁଖୀଗିତିର୍ମଲକିର୍ମାଳ୍ୟୀ

ha. Caru nangluk merana ring tilem sasih kanem;

କା ଶାରାଳିଗିତିର୍ମଲବିଶ୍ୱା

na. Caru sasih ring tilem sasih kapitu.

ବାହାପିର୍ମଲା

Pawos 27

ଶୀ ଶୁଭ୍ୟାଯନ୍ତ୍ରେଷୁପ୍ରିକାର୍ଯ୍ୟର୍ମାତ୍ରାଲେଖାତ୍ମିକାଳାଦିଶାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ

- (1) Buta yadnya marep ring kabuatan désa adat minakadi caru sasih miwah sané ଶୁଭ୍ୟାଯନ୍ତ୍ରେଷୁପ୍ରିକାର୍ଯ୍ୟର୍ମାତ୍ରାଲେଖାତ୍ମିକାଳାଦିଶାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ
lianam, kasulurang manut pararem.

ଦୀ ବିଶ୍ୱାସାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତିକାର୍ଯ୍ୟର୍ମଲବିଶ୍ୱାସିତିଶାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ

- (2) Indik pamargin pamelastian utawi makiyis, kasulurang manut pararem.

ତୀ କାନ୍ତିକୁପ୍ରିକାର୍ଯ୍ୟର୍ମଲବିଶ୍ୱାସିତିଶାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ

- (3) Nangken ngawarsa rikalaning Tilem Kasanga kawéntenang caru kasanga
କାଶକୁପ୍ରିକାର୍ଯ୍ୟର୍ମଲବିଶ୍ୱାସିତିଶାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ
kalanturang ngrupuk, makacihna pacang nyanggra pangrawuh Nawa Saka
ତାର (ଶାରାଳାକାରା) ବିପକ୍ଷାଶବ୍ଦିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ

Warsa (Tahun Baru Saka) ring pananggal apisan kawastanin Nyepi.

୩୧ ଶୁଭବିଜ୍ଞାନପ୍ରାପ୍ତିକାର୍ଯ୍ୟର୍ମଲବିଶ୍ୱାସିତିଶାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ

- (4) Bratha panyepian sané kamargiang antuk Krama Désa :

ଶୀ ଶାଯତିର୍ମଲବିଶ୍ୱାସିତିଶାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ

ha. Amati geni : tan kengin maapi-api;

କା ଶାଯତିର୍ମଲବିଶ୍ୱାସିତିଶାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ

na. Amati karya : tan kengin nyambut karya;

ଶୀ ଶାଯତିର୍ମଲବିଶ୍ୱାସିତିଶାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ

ca. Amati lalangan : tan kengin maoneng-oneng, masuar agora, lan
ଶାଯତିର୍ମଲବିଶ୍ୱାସିତିଶାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ

sapanunggalnya;

ଶୀ ଶାଯତିର୍ମଲବିଶ୍ୱାସିତିଶାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ

ra. Amati lalungan : tan kengin malalunganan mrika-mrika.

୭୧ ପର୍ମାତିର୍ମଲବିଶ୍ୱାସିତିଶାର୍ଥିକାର୍ଯ୍ୟିବ୍ୟବଗାନ

- (5) Pabratan inucap kamargiang saking dauh 6 semeng ngantos dauh 6 benjangné.

- ୬। ଯାତ୍ରାପାର୍ଶ୍ଵକିର୍ତ୍ତନାରୁଷିଳାଗ୍ରହି ପତ୍ରଜ୍ଞାତିନିଲିକାନ୍ତାନିୟ
 (6) Mangda pamargin Catur Brata Panyepian punika trepti, patut katilikin oilih
 ଶାର୍ତ୍ତାନିଲିକାନ୍ତାରୁଷିଳାଗ୍ରହି ପତ୍ରଜ୍ଞାତିନିଲିକାନ୍ତାନିୟ
 Tatelik Désa sané kawastanin Pacalang Désa, tur sang mamurug kecapé ring
 ଶାର୍ତ୍ତାନିଲିକିର୍ତ୍ତନାରୁଷିଳାଗ୍ରହି ପତ୍ରଜ୍ଞାତିନିଲିକାନ୍ତାନିୟ
 ajeng keni pamidanda manut pararem ring banjar soang-soang kamargiang
 ଶାର୍ତ୍ତାନିଲିକାନ୍ତାରୁଷିଳାଗ୍ରହି
 antuk Pacalang Désa.
 ୮। କିମ୍ବାନିଲାଗ୍ରହି (ଶାର୍ତ୍ତାନିୟ) ଯାତ୍ରାପାର୍ଶ୍ଵକିର୍ତ୍ତନାରୁଷିଳାଗ୍ରହି
 (7) Riwus rahina Nyepi (bénjangné) maka cihna pangawit Isaka Warsa, soang-soang
 ଶାର୍ତ୍ତାନିଲିକାନ୍ତାରୁଷିଳାଗ୍ରହି ପତ୍ରଜ୍ଞାତିନିଲିକାନ୍ତାନିୟ
 krama désa patut saling ngaksamayang sané kawastanin Dharma Santi.

ପାତ୍ରୀୟୀ
SARGAH V
ମୁଣ୍ଡାତାଶାରାବଦ୍ୟବାହାନ୍ତାନ୍ତାରୁଷିଳାଗ୍ରହି
SUKRETA TATA PAWONGAN DÉSA ADAT

ପତ୍ରଜ୍ଞାତିନିଲିକାନ୍ତାନିୟ

Palet 1

ବାହାନ୍ତାନ୍ତାରୁଷିଳାଗ୍ରହି

Pawongan Désa Adat

ନିଲିକାନ୍ତାନିୟ

Indik 1

ଶ୍ରୀ

Krama

ବାହାନ୍ତାନ୍ତାରୁଷିଳାଗ୍ରହି

PAWOS 28

୩। ବାହାନ୍ତାନ୍ତାରୁଷିଳାଗ୍ରହି ପାର୍ଶ୍ଵକିର୍ତ୍ତନାରୁଷିଳାଗ୍ରହି

- (1) Sahananing sang jenek mapauahan ring wewidangan Désa Adat Batuaji
 ଶାର୍ତ୍ତାନିୟ ମିଳାନ୍ତାରୁଷିଳାଗ୍ରହି
- Kawan, sinanggeh warga Désa Adat Batuaji Kawan.

୪। ବାହାନ୍ତାନ୍ତାରୁଷିଳାଗ୍ରହି ପାର୍ଶ୍ଵକିର୍ତ୍ତନାରୁଷିଳାଗ୍ରହି

- (2) Warga désa inucap ring ajeng, linggihnyané wenten 3(tigang) soroh :

- ବା ସ୍ରୀଯାଜାତୀୟକମାତାପଦିନ୍ଧୀଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ**
ha. Krama Désa, jana sané magama Hindu, sampun tedun mabanjar adat,
ଯିବିଶି/କାମ୍ବାତ୍ରୀଷ୍ଟୁର୍ବ୍ରାହ୍ମିଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ
mipil/kasurat tur sareng nyungkemin Kahyangan Tiga Désa Adat
ବାତୁଅଜିକାପଳୀଷିଙ୍ଗତ୍ତୀକ୍ରୂଯାଜାତୀୟକମାତାପଦିନ୍ଧୀ
Batuaji Kawan, sinanggeh Krama Désa Adat Batuaji Kawan;
- କା ସ୍ରୀଯାତ୍ମୀୟକମାତାପଦିନ୍ଧୀଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ**
na. Krama Tamiu, jana sané saking dura Désa Adat Batuaji Kawan
ଯାଗାପଦିନ୍ଧୀକଣ୍ଠୀଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମିଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ
magama Hindu nénten mipil/kasurat, wantah sareng nyungkemin
କିବିହାରାନ୍ତୁକୁଳ୍ପବାହାନ୍ତୁପାତ୍ରିଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମିଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ
ring pawongan lan palemahan kewanten, sané kasulurang manut
ପମ୍ବୁଲି
pararem;
- ଶା ୱାପ୍ତୀୟକମାତାପଦିନ୍ଧୀଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ**
ca. Tamiu, jana sané nénten magama Hindu sané wantah nyarengin ring
ବାହାରାନ୍ତୁପାତ୍ରିଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ
Pawongan miwah Palemahan Désa Adat Batuaji Kawan sané
କାମ୍ବାତ୍ରୀଷ୍ଟୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ
kasulurang manut pararem.
- ୩୧ ବାହାରାନ୍ତୁପାତ୍ରିଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ**
- (3) Sahanan krama sané ngarobang anak lian sané boyo ngranjing paiketan
କୁଳାର୍ଗାନ୍ତୁପାତ୍ରିଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ
kulawargania minakadi :
- ବା ୱାହାରାନ୍ତୁପାତ୍ରିଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ**
ha. Ngajak wong dadudukan;
- କା ୱାହାରାନ୍ତୁପାତ୍ରିଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ**
na. Ngajak nyama luh palas mapikuren;
- ଶା ୱାହାରାନ୍ତୁପାତ୍ରିଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ**
ca. Ngajak nyama muani sané mulih saking nyentana nyeburin;
- ଗା ୱାହାରାନ୍ତୁପାତ୍ରିଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ**
ra. Miwah ngajak jadma séwosan malih, patut atur supéksa ring prajuru;
- ୩୧ ବାହାରାନ୍ତୁପାତ୍ରିଷ୍ଠୁର୍ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡାଲେଶାନୀ**
- (4) Atur Supéksa inucap ring ajeng mangda kajangkepin antuk keterangan sané

ပဒီဆာ၏လိမ့်ကျေဘုံးစွဲများနှင့်ဆာ၏လိမ့်ကျေဘုံးအားပြုခဲ့သူ

pastika ngeninin sulur arta brana lan tategenan ayahan krama, marep ring sang
ဆာ၏ရာဘတ်ပုဂ္ဂနာ၏

kaerobang punika.

၆၁ ကျေယာ၏ဘဏ္ဍာရာများ

(5) Krama Banjar sané ngarobang miwah sang kaerobang patut sareng sumakuta
ဘာ၏လိမ့်ကျေဘုံးအားပြုခဲ့သူ

ngardi kasukretan Banjar miwah Désa Adat.

၆၂ ပြရွှေဘာ၏ဘဏ္ဍာရာများ

(6) Prajuru Banjar raris ngunggahang atur supéksa punika ring Ilikita krama banjar
သာမဏ္ဍာရာများအားပြုခဲ့သူ၏

saha lantur nyiarang jeroning Paruman Krama Banjar.

ပုဂ္ဂနာ၏ဘဏ္ဍာရာများ

Pawos 29

ကျေယာရာများအားပြုခဲ့သူ၏(စိုက်)ဘဝါယာ

Krama Désa Adat wénten 3 (tigang) soroh:

၁၁ ကျေယာမှုပါ၍ဟိန္ဒိုပုဂ္ဂနာများ

(1) Krama ngarep, inggih punika kulawarga muwed magama Hindu, saha
ဘာ၏ဘဏ္ဍာရာများအားပြုခဲ့သူ၏ဘဝါယာ၏အားလုံးများ
ajeg pawiwhania, sampun tedun mabanjar adat lan mipil taler sareng
ဘာ၏ဘဏ္ဍာရာများအားလုံးများ
nyungkemin kahyangan désa adat.

၁၃ ကျေယာမှုပါ၍ဟိန္ဒိုဘဝါယာ

(2) Krama tan ngarep, luiré :

၁၄ ကျေယာမှုပါ၍ဟိန္ဒိုပုဂ္ဂနာများအားပြုခဲ့သူများ

ha. Krama panyada, inggih punika krama sané sampun lepas ayah
အယုယေ၈၀၈(နေလျှပ်)တဗျာဆာ၏ဘဝါယာ၏

mayusa 60 (nem dasa) warsa, kagentos antuk sentanania;

၁၅ ကျေယာမှုပါ၍ဟိန္ဒိုပုဂ္ဂနာများအားပြုခဲ့သူများ

na. Krama penyadé, inggih punika krama sané ngentos ayah krama
ဘဝါယာ၏ဘဝါယာမှုပါ၍

ngarep wiyadin tan ngarep.

ဤ၏အသက္က၏အသပ်တာမှုပါနီ၏အောင်ပြုခိုက်၏အုပ်စု၏ဘုဟ်

(3) Krama Balu, kulawarga ngarep silih sinunggil lanang wiadin istriné lina, utawi
ကာပျော်၏အသက္က၏အောင်ပါနီ၏အသပ်တာမှုပါနီ၏ဘုဟ်

nyapian. Krama balu inucap kabinayang dados :

ဟ၏ အသက္က၏အောင်ပါနီ၏အောင်ပါနီ၏အသပ်တာမှုပါနီ၏ဘုဟ်

ha. Krama Balu makrambian, inggih punika balu sané madruwé^{၁။}
မှန်နာရာဘု၏အသပ်တာမှုပါနီ၏ဘုဟ်

sentana déréng marabian;

၅၏ အသက္က၏အောင်ပါနီ၏အောင်ပါနီ၏အသပ်တာမှုပါနီ၏ဘုဟ်

na. Krama Balu ngalisting, inggih punika balu sané tanpa sentana.

ပုဂ္ဂနာ၏ဘု၏

Pawos 30

၁၏ ကပါ၍အောင်ပါနီ၏အသပ်တာမှုပါနီ၏ဘုဟ်

(1) Ngawit dados krama Désa Adat Batuaji Kawan :

ဟ၏ မားပါ၍အောင်ပါနီ၏ဘုဟ်

ha. Mawiwit pawiwanan;

၁၏ ဆူးမြှေးမြှေး

na. Sangkaning numbas karang.

၂၏ ဆူးမြှေးမြှေးအောင်ပါနီ၏ဘုဟ်

(2) Sasengker ngawit tedun makrama désa:

ဟ၏ မားပြီ၍အောင်ပါနီ၏ဘုဟ်

ha. Marep ring krama sané mawit saking pawiwanan ngawit tedun

၁။ အသပ်တာမှုပါနီ၏ဘုဟ်

ngayah yan sampun marabian, asasih wusan maprayascita alit

၁။ အသပ်တာမှုပါနီ၏ဘုဟ်

utawi makala-kalan;

၁။ မားပြီ၍အောင်ပါနီ၏ဘုဟ်

na. Marep ring krama désa sané mawit saking numbas karang,

၁။ အသပ်တာမှုပါနီ၏ဘုဟ်

kasulurang ring pararem banjar adat soang-soang.

၂၏ ပုဂ္ဂနာ၏အသပ်တာမှုပါနီ၏ဘုဟ်

(3) Mastikayang cacah jiwa, gebyugan krama rauhing ayah-ayahnyané

- କାପିକୁକୁହିବାନ୍ତିକାମାଯୁଗମାଯନ୍ତ୍ରିଯାତ୍ରାଷେଣାତ୍ମପାଦିଗୁହା
kapikukuhang antuk pamutus paruman krama banjar adat soang-soang.
- ୩୧   ପଯୁଷ୍ଟିକୁହିବିରିହିଷ୍ଵାତ୍ରିହିଲିଶାବାନ୍ତାନ୍ତାହିପିପିଷ୍ଵ୍ୟା
(4) Pamutus inucap digelis kasurat ring ilikita pawongan utawi pipil krama.

ମିବାନ୍ତିକୀୟା

Indik 2

ବ୍ୟଂଦିଲାଯିପ୍ରସାଦିକାମାଯୁଗମାଯନ୍ତ୍ରିଯାତ୍ରାଷେଣାତ୍ମପାଦି

Swadharma miwah Swadikara Krama Désa Adat

ବାହାବିଜ୍ଞାନୀ

Pawos 31

ବାହାବିଜ୍ଞାନୀଯାତ୍ରାଷେଣାତ୍ମପାଦିକାମାଯୁଗମାଯନ୍ତ୍ରିଯାତ୍ରାଷେଣାତ୍ମପାଦି

Sahananing krama désa sami keni tategenan miwah ayah-ayah, minakadi:

୩୧ ତାତୀର୍ଥକୁହିଯନ୍ତିବା

(1) Tategenan krama luiré :

ବାୟା କ୍ରୂଯାନ୍ତାହିଲିକାମାଯନ୍ତ୍ରିଯାତ୍ରାଷେଣାତ୍ମପାଦି

ha. Krama ngarep, keni ayahan mamungkul;

କାୟା କ୍ରୂଯାନ୍ତାହିଲିକାମାଯନ୍ତ୍ରିଯାତ୍ରାଷେଣାତ୍ମପାଦି

na. Krama balu nglisting, lanang utawi istri keni ayahan lanang utawi istri
କ୍ରୂଯାନ୍ତାହିଲିକାମାଯନ୍ତ୍ରିଯାତ୍ରାଷେଣାତ୍ମପାଦି

kéwanten;

ଚାୟା କ୍ରୂଯାନ୍ତାହିଲିକାମାଯନ୍ତ୍ରିଯାତ୍ରାଷେଣାତ୍ମପାଦି

ca. Krama balu makrambian, lanang utawi istri sané madruwé sentana

ବାୟା କ୍ରୂଯାନ୍ତାହିଲିକାମାଯନ୍ତ୍ରିଯାତ୍ରାଷେଣାତ୍ମପାଦି

୩୨ ବ୍ୟଂଦିଲାଯିପ୍ରସାଦିକାମାଯୁଗମାଯନ୍ତ୍ରିଯାତ୍ରାଷେଣାତ୍ମପାଦି

(2) Swadharmaning krama désa luir ipun :

ବାୟା ବାହାବିଜ୍ଞାନୀଯାତ୍ରାଷେଣାତ୍ମପାଦି

କ୍ରୂଯାନ୍ତାହିଲିକାମାଯନ୍ତ୍ରିଯାତ୍ରାଷେଣାତ୍ମପାଦି

- ၁၁၁ ဘုရားမြတ်စွာနေဆာ၍**
- gaguat ring désa adat;
- ၁၁၁ ဘန္တရာနပုဂ္ဂိုလ်ဟျေသာမဏေတုရှိနည်တူပြုပါ၍
na. Tan marén sareng mautsaha mangda désané prasida nyujur pamikukuh
ဟန်တို့များအင်္ဂနွေတူရှိပုဂ္ဂိုလ်ဟျေသာမဏေ၍၊ ယန်တို့များ၍
lan patitis sekadi sané munggah ring pawos 5 lan pawos 6
ဂိုပါ၍
- ring ajeng;
- ၁၁၁ သယကာဝပ္ပါဒာလိုက်ပုဂ္ဂနွေတူပြုပါ၍
ca. Sayaga sareng natakin panes tis kertiyasan Désa Adat Batuaji Kawan;
- ၁၁၁ မျှော်လှိုပါတဲ့ဘန္တရာနပုဂ္ဂိုလ်တူပြုပါ၍
ra. Sumanggem ring ritatkala wénten wawanganan utawi mapahayu ring
မြို့သာများနဲ့မြို့သာများအတွက်တူပြုပါ၍
- Tri Kahyangan lan Kahyangan Désa Adat Batuaji Kawan;
- ၁၁၁ ဆပေါ်ဘန္တရာနပုဂ္ဂိုလ်၍
- (3) Kapatutan Krama Tamiu lan Tamiu:
- ၁၁၁ ဆုပေါ်ဘန္တရာနပုဂ္ဂိုလ်ဟျေသာမဏေ/ဘဏ္ဍာဒေသနေဆာ၍
ha. Krama Tamiu lan Tamiu, patut madana punia ring Désa/Banjar Adat,
ပန္တရာနပောက္ခာ၍
manut pararem;
- ၁၁၁ ဆုပေါ်ဘန္တရာနပုဂ္ဂိုလ်ဟျေသာမဏေပါးပို့ပို့ယောက်ပါးပို့ပို့ယောက်ပါး
na. Krama Tamiu lan Tamiu, patut polih patiyas marupa pamitulung ring
ပန္တရာနပါးခါးအို့ဘာဝကျော်ဆယ့်
sajeroning katibén pancabhaya;
- ၁၁၁ ဆုပေါ်ဘန္တရာနပုဂ္ဂိုလ်အသုတေသနပါးမှုပါ၍
ca. Krama Tamiu sané ngarsayang sétra, kasulurang manut pararem.

ବାହାବିଲ୍ଲୁ Pawos 32

୩୧ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କ୍ରୂପାନ୍ତାକାଳୀଙ୍ଗାବାପିଃ

(1) Krama Désa kadadosang :

ଶୀ ୧ ପବ୍ଲିକ୍ ଭାର୍ତ୍ତିକ୍ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ/ବାଲ୍ମୀକୀୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ

ha. Mapuangkid utawi tan tedun ngayah/parum ritatkala sungkan,
ପାତ୍ରିବିତ୍ତିକ୍ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାହାବିଲ୍ଲୁ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ
 matepetin anak sungkan rahat, madrué kalayusekaran, sedek wénten ring
 ଜ୍ଞାନାତ୍ମକା

dura désa.

ଶୀ ୨ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ପିତାମହୀ ପଦ୍ମଯାମା କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାହାବିଲ୍ଲୁ ବିଜ୍ଞାପନାବ୍ୟାପକାରୀ

na. Nyada, mapiteges lepas ngayah, risampun tan mrasidayang makarya
ବ୍ୟବ୍ହବିତ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାହାବିଲ୍ଲୁ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ
 utawi mayusa langkung ring 60 (nem dasa) warsa.

ଶୀ ୩ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାହାବିଲ୍ଲୁ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାହାବିଲ୍ଲୁ

ca. Mogpog ngetut wiadin nutug ayah saha papeson antuk brana, manut
ବାହାବିଲ୍ଲୁ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାହାବିଲ୍ଲୁ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାହାବିଲ୍ଲୁ
 pararem, majeng ring krama désa adat sané magenah ring siosan désa
 ଓହାତୀ

adat.

ଶୀ ୪ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାହାବିଲ୍ଲୁ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ (ବାହାବିଲ୍ଲୁ)

ra. Nyuksukin ayah risampun mayusa 21 (salikur) warsa.

ଶୀ ୫ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାହାବିଲ୍ଲୁ

(2) Kulawarga sané magama Hindu wiwit saking warga désa séwosan, kadadosang

ଶୀ ୬ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାହାବିଲ୍ଲୁ

ngranjing makrama désa/banjar pradé pacang jenek mapauahan tur

ଶୀ ୭ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାହାବିଲ୍ଲୁ

sampun madruwé karang paumahan lan sanggah merajan ring wawidangan Désa
 ଓହାତୀ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବାହାବିଲ୍ଲୁ

Adat Batuaji Kawan. Sajawaning krama désa panyanding jagi kailikitayang
କିମିତ୍ତି କାହିଁ କାହାକି କାହାକି କାହାକି

niri tur kalingga tanganin sareng-sareng ring para Bandésa Adat panyanding

ଗୁହପିରୁଷପିଲାକାଶକାଳାପିବର୍ତ୍ତୀଶ୍ଵରପ୍ରିଣାମିତାପିକିଲି ॥

soang-soang saha kalaksanayang pateh tur nunggal ring awig-awig puniki.

ଯାନ୍ତ୍ରିକ୍ଷାପବ୍ୟବାକ୍ଷାଳିକିର୍ବେଳିଧାର୍ଥାବାପର୍ବତୀଶ୍ଵରପିଲାକାଶି

Yan tan jenek mapaumahan kadi ring ajeng wenang dados panumpang utawi

କ୍ରମାଯ୍ୟ ॥

krama tamiu;

୩୧ ସିଦ୍ଧାଯତ୍ରୀପାକ୍ଷ୍ୟପାତ୍ରାବକ୍ଷୁଯିତାପିର୍ବତୀଶ୍ଵରାତ୍ମି

(3) Sang ayat ngranjing makrama banjar, panumpang utawi tamiu patut atur

ମୁଗବକାଳିପ୍ରତ୍ୟାମାତ୍ରାତ୍ମିକ୍ଷ୍ୟପବ୍ୟବାକ୍ଷାଳିକିର୍ବେଳିଧାର୍ଥାବାପର୍ବତୀଶ୍ଵରପିଲାକାଶି

supéksa ring prajuru banjar genah mapaumahan utawi penumpangnya

ପାରିତ୍ତିବାତାଶିର୍ବନ୍ଦିତାପିଲାକାଶି ॥

masengker asasih saking ngawit mapaumahan.

୩୧ ଶାତାବିଦୀପାକ୍ଷ୍ୟପାତ୍ରାବକ୍ଷୁଯିତାପିର୍ବତୀଶ୍ଵରାତ୍ମି

(4) Tata cara ngranjing makrama désa/banjar utawi numpang (tamiu) manut

ବନ୍ଧୁଯି ॥

pararem.

୭୧ କ୍ରୂଯାମାତ୍ରାବକ୍ଷୁଯିତାପିର୍ବତୀଶ୍ଵରାତ୍ମି

(5) Krama banjar sajeroning Désa Adat Batuaji Kawan patut ngrama banjar asiki.

ବନ୍ଧୁଯିତାପିର୍ବତୀ

Pawos 33

୩୧ ବୁଦ୍ଧିକ୍ଷାପିଲାକାଶାବ୍ୟତିକାଳି

(1) Wusan dados Krama Désa, luwiré :

ହା ୱିବଳ/ପଢ଼ିଲି ।

ha. Séda/padem;

କା ବନ୍ଧୁଯିତାପିର୍ବତୀଶ୍ଵରାତ୍ମିକାଳି

na. Sangkaning pinunas ngraga, menawi késah ka dura désa;

କା କାରାକାଳିଭ୍ୟାନିକିଲାକୁପିଲାକାଶାବ୍ୟତିକାଳି

ca. Kanorayang, duaning sampun tan prasida ngeséhin solah maprawerti
ଶାତାବିଦୀପାକ୍ଷ୍ୟପାତ୍ରାବକ୍ଷୁଯିତାପିର୍ବତୀଶ୍ଵରାତ୍ମି

setata piwal lan mamurug kecapping awig-awig miwah pararem Désa

ଶାତାବିଦୀପାକ୍ଷ୍ୟପାତ୍ରାବକ୍ଷୁଯିତାପିର୍ବତୀଶ୍ଵରାତ୍ମି

Adat Batuaji Kawan;

- ণা   ပୁସନ୍କ୍ରଯାଣାଳାଯବିଶ୍ଵତ୍ସପୁସନ୍କ୍ରଯାନାଞ୍ଚାହ୍ୟତି
 ra.   Wusan makrama désa mapiteges taler wusan makrama banjar utawi
       ପୁସନ୍କ୍ରଯାନାଞ୍ଚାଲାଯବିଶ୍ଵତ୍ସପୁସନ୍କ୍ରଯାଣାଯାତ୍ମ
       wusan makrama banjar mapiteges taler wusan makrama désa mangdé^{dé}
       ବାଲାଙ୍ଗକାମିକାଞ୍ଚାବିଜାଯନାଟିଷ୍ଠାନାମନ୍ଦୟନା
       sampunang kasinanggeh empak nglanting, salanturnyané kasulurang
       ପକୁତୋଂଗାଖୁଲି
       manut pararem.

୩୧ ପିପୁସନ୍କ୍ରଯାଃ

(2) Sang wusan makrama:

- ଣା   ତାଗଳାନିଯବୁବହାନ୍ତ୍ରାବାନ୍ତାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥା
 ha.   Tan polih pah-pahan druwen Désa utawi druwen banjar;
 କା   ତାଗଳାନିଯବୁବହାନ୍ତ୍ରାବାନ୍ତାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥା
 na.   Tan polih pasayuban sajeroning ala ayu;
 ଶା   ତାତାତିତିକିରାକିର୍ତ୍ତୁଷନ୍ତ୍ରାକୁପର୍ବର୍ତ୍ତାକାଲିବାହବାହୁ
 ca.   Tata titi niténin wusan dados krama désa inucap ring ajeng, kasulurang
       ପକୁତୋଂଗାଖୁଲି
       manut pararem.

ବିକ୍ରିକିର୍ତ୍ତା

Indik 3

ପଲାନ୍ତ୍ରକ୍ଷାସବୁକ୍ରାନ୍ତା

Panyanggrana Karya Suka Duka

ବଗହାପିର୍ବତୀ

Pawos 34

- ହା । ମିଳନିଯୁକ୍ତିକ୍ରୁଯାନାଞ୍ଚାହିତାକାମାନ୍ତାବର୍ତ୍ତକିଳାଯବୁକ୍ରାନ୍ତାର୍ଥା
 (1) Sinalih tunggil krama banjar, ritatkala ngawéntenang karya suka-duka, yéning
       ତାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥା
       ngaturin krama banjar pakaryan, krama banjar patut nyanggra pakaryané
       ବିକ୍ରିକ୍ରୁଷାନ୍ତାବର୍ତ୍ତକାମାନ୍ତାବର୍ତ୍ତକାମାନ୍ତା
       inucap manut kabuatan sang madrebé karya.
 ହା । ତାତାତାପଲାନ୍ତ୍ରକ୍ରିକ୍ରିକିର୍ତ୍ତାପର୍ବର୍ତ୍ତକାମାନ୍ତାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥାର୍ଥା
 (2) Tata cara panyanggra inucap ring ajeng kasulurang manut pararem.

- ၃၁** ဂေဟပါဂေပဲနှုန်းကာ္တာဆွဲသမဂ္ဂပန်းလျှော့ယောက်သမဂ္ဂအကျော်ဖော်
 (3) Soang-soang krama banjar sané pacang nangun karya suka- duka sané mabuat
 ပေါ်တွေသမဂ္ဂနှင့်ပြုတွေသမဂ္ဂ။
 patut masadok ring prajuru banjar.
- ၃၁** ပေါ်သမဂ္ဂနှင့်သမဂ္ဂယောက်တွေသမဂ္ဂ။
 (4) Sang sané madrebé karya suka-duka, pradé ngaturin krama banjar pakaryan
 ပေါ်တွေသမဂ္ဂနှင့်တော်မှုပါ။
 patut kasanggra manut pararem.

ပေါ်တို့၏။

Palet 2

ဒေဝပ်၏ဘဏ္ဍာနှင့်တော်တို့။

Tata Pemerintahan Désa Adat

ပါနီလို့။

Indik 1

ပြုတွေသမဂ္ဂ။

Prajuru Désa Adat

ပုဟာပါ့၍။

Pawos 35

- ၃၁** ရာဇာလောင်တွေတူးပေနား၏ဘဏ္ဍာနှင့်ပြုတွေသမဂ္ဂ။
 (1) Désa Adat Batuaji Kawan kaénter antuk Prajuru Désa Adat, kamanggala antuk
 ဘဏ္ဍာနှင့်တော်တို့။
 Bandésa Adat.
- ၃၁** ဘဏ္ဍာနှင့်ပြုတွေသမဂ္ဂ။
 (2) Banjar kaénter antuk prajuru banjar, kamanggala antuk Kelihan Banjar utawi
 လောက်တော်တို့။
 Kelihan Adat.
- ၃၁** ရာဇာလောင်တွေတူးပေနား၏ဘဏ္ဍာနှင့်ပါ့၍။
- (3) Témpékan kaénter antuk Kelihan Témpék.
- ၃၁** ပေါ်တွေသမဂ္ဂ၏ဘဏ္ဍာနှင့်ပါ့၍။
 (4) Patajuh, Panyarikan, lan Patengen kasudi olih Bandésa, kadarma
 ဘဏ္ဍာနှင့်ပေါ်တွေသမဂ္ဂ၏ဘဏ္ဍာနှင့်ပါ့၍။
 tatimbangan majeng Sabha Désa lan kasungkemin ring jeroning paruman.

- ၆၁ ဘାତୀ ଜିଲ୍ଲା ଗାନ୍ଧି ଦେଶରେ ବାନ୍ଦା ପ୍ରକୃତି ଜାଗରଣ କାମ କରିଛି ।
- (5) Tata titining ngadegang bandesa lan prajuru desa adat kadasarin antuk Pararem
ପ୍ରକୃତି ଗାନ୍ଧି ଦେଶରେ ବାନ୍ଦା ପ୍ରକୃତି ଜାଗରଣ କାମ କରିଛି ।
Panuntun Ngadegang Bandesa lan Prajuru Désa Adat Batuaji Kawan.
- ၇၁ ପ୍ରକୃତି ଜାଗରଣ କାମ କରିବାରେ ଯଥିରେ ଯଥିରେ ଯଥିରେ ଯଥିରେ ।
- (6) Prajuru desa adat ngamargiang swadarma malarapan gilik saguluk, paras paros
ପରାମରିଷା ।
- sarpana ya.
- ၈၁ ବାନ୍ଦା ପରାମରିଷା କାମ କରିବାରେ ଯଥିରେ ଯଥିରେ ଯଥିରେ ଯଥିରେ ।
- (7) Bandesa wenang nyudi staf administrasi umum lan administrasi keuangan
ପରାମରିଷା ।
manut pabuat.
- ၉၁ ବାନ୍ଦା ପ୍ରକୃତି ଜାଗରଣ କାମ କରିବାରେ ଯଥିରେ ।
- (8) Bandesa lan Prajuru wiadin Kelihan Banjar patut :
- ଗୀ ସାହିତ୍ୟ କାମ କରିବାରେ ।
  - ha. Mawiwit saking Krama ngarep utawi muwed;
  - କୀ କାନ୍ଦିବାରେ ଯଥିରେ ।
  - na. Kaadegang malarapan antuk pamilihan oili Paruman krama nyabran 3
(ତୀବିରି) ତୀବିରି କାମ କରିବାରେ ।
  - (tigang) tiban utawi 6 (nem) Kuningan,
  - ଶୀ ପରାମରିଷା କାମ କରିବାରେ ।
  - ca. Maduluran piuning ring Pura Désa.

ବାନ୍ଦା ପରାମରିଷା

Pawos 36

- ୩୧ ବାନ୍ଦା ପ୍ରକୃତି ଜାଗରଣ କାମ କରିବାରେ ।
- (1) Bandesa Adat utawi Kelihan Adat kasanggra antuk :
- ଗୀ ସାହିତ୍ୟ କାମ କରିବାରେ ।
  - ha. Patajuh utawi pangliman pinaka wakilnyané;
  - କୀ ପରାମରିଷା କାମ କରିବାରେ ।
  - na. Panyarikan, pinaka Juru Surat;
  - ଶୀ ପରାମରିଷା କାମ କରିବାରେ ।
  - ca. Patengen, pinaka Pangamong Druwén Désa;

- ၁၁ ဆာမိန္ဒယန်နီနေဆာရှုဟန်၊ ဟန်ကျော်ဘဏ်နှင့်ပို့ကျော်။
 ra. Kasinoman pinaka juru arah, akéhnya manut kawigunannya.
- ၁၂ သံဃာနာနို့ဘန်းချေနဲ့အနဲ့မျှတဲ့ ဘာနဲ့တေဇာအဖွဲ့။
 (2) Sajeroning ngénterang kasukretan ka niskala, Bandésa Adat patut
 ထိနိုင်းပါပလဲနဲ့အပျော်ဘာနဲ့။
 misinggahang Pamangku Kahyangan Désa.

ပုဂ္ဂန္တပါဌာန
Pawos 37

- ၁၃ ပျောစနိုင်းဘာနဲ့တေဇာ၍/ပြုဗျာအောင်းယုံပို့ကျော်။
 (1) Swadharmaning Bandésa Adat/Prajuru Adat, luwiré :
- ၁၄ ဘာနဲ့ပုဂ္ဂန္တပါဌာနဘာနဲ့တေဇာ၍
 ha. Ngénterang paruman-paruman Désa Adat;
- ၁၅ ဘာနဲ့ပုဂ္ဂန္တပါဌာနဘာနဲ့တေဇာ၍/
 na. Ngénterang panglaksanan sadaging awig-awig miwah pamutus-
 ပုဗျာအုပ်စုများ၊ မာန်နဲ့တေဇာ၍
 pamutus Krama Désa, sané sinaggeh pararem;
- ၁၆ ကြော်လိုပုဗျာအုပ်စုများ၊ မာန်နဲ့တေဇာ၍/
 ca. Ngraksa miwah nudonang tata-titiné migunayang sarajabranan druwén
 ဘာနဲ့တေဇာ၍
 Désa;
- ၁၇ မူနှုပ်ဘာဘန်းချေနဲ့အောင်းယုံပါဌာနဘာနဲ့တေဇာ၍
 ra. Nuntun saha ngénterang Krama Désa rawuhing warga désa sami,
 ကြော်လိုပုဗျာအုပ်စုများ၊ မာန်နဲ့တေဇာ၍
 ngupadi kasukretan sekala lan niskala;
- ၁၈ မူနှုပ်ဘာဘန်းချေနဲ့အောင်းယုံပါဌာနဘာနဲ့တေဇာ၍
 ka. Nuntun saha nyaksi upacara sangaskaraning kahuripan sané mabuat,
 မိန္ဒယန်နဲ့တေဇာ၍/
 minakadi sané ngilitang sulur pakulawargan;
- ၁၉ မူနှုပ်ဘာဘန်းချေနဲ့အောင်းယုံပါဌာနဘာနဲ့တေဇာ၍
 da. Nuntun saha ngénterang Warga Désa, nginggilang Sang Hyang

အာဂာယနရှိပွဲပြုတန်ခိုင်နာရီ၊ အာဂာယနရှိပွဲပူဇ္ဈာန်ခိုင်နာရီ

Agama, kasucion Parahyangan, kasucion Palemahan, kasucion

ပုဂ္ဂိုလ်မြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

Pawongan miwah tata-titiné migunayang sétra;

၁၁ ပုဂ္ဂိုလ်မြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

ta. Mawosin miwah niwakang pamutus marep ring wicaran warga désa;

ၨ၁ ဘပန်လိုက်နှုန်းမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

sa. Ngwalinin Désa Adat, nyledihi matemuang bawos ring sapasira ugi;

၅၁ ပန္နာရာရာသာမဏေရာရာနာရာပြိုလိုက်နှုန်းမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

wa. Lan sané séwosan sané wénten pakilitannyané ring Désa Adat.

၅၁ ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

(2) Tata-titiné nglaksanayang swadarma inucap ring ajeng, tan marén patut satinut
ကိုယ်တိုင်းပါးပါးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

ring daging Awig-awig, Pararem, dresta miwah Pamutus Paruman Krama Désa
ဒေသရာရီ၊

Adat.

၅၁ ပုဂ္ဂိုလ်မြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

(3) Panglaksanané ring ajeng patut kasiarang ring Désa Adat/Banjar Adat
ဆာပုဂ္ဂိုလ်မြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

kapungkuripun.

၃၁ မျှောက်မြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

(4) Sumakuta utawi sumanggup natak Pamutus Paruman Krama Désa Adat,
ကိုယ်တိုင်းပါးပါးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

ngeninin swadharma sowang-sowang Prajuru.

ပုဂ္ဂိုလ်မြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

Pawos 38

ပုဂ္ဂိုလ်မြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

Wawenang Prajuru Désa Adat

၂၁ ကျော်ပုဂ္ဂိုလ်မြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

(1) Ngukuhang pangrencana sané kadabdabin olih Labha Pacingkreman Désa utawi
၁၆၈၂ပါးပါးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်စီးပွားရေးဝန်ကြီးမြို့ဘဏ္ဍာဇာတ်

LPD Ian Baga Utsaha Padruwén Désa Adat utawi BUPDA.

- ၃၁ ဘုရားပါဘန္တဘဏ္ဍာဆောင်ရွက်ပုံစံဘဏ္ဍာမာဇာဟပါ
 (2) Ngukuhang Rancangan Anggaran Pendapatan dan Belanja Désa Adat utawi
 ၁၂၈၁ဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာဆောင်ရွက်ပုံစံဘဏ္ဍာမာဇာဟပါ
 RAPBDA dados Anggaran Pendapatan dan Belanja Désa Adat utawi
 ၁၇၈၁ဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာဆောင်ရွက်ပုံစံဘဏ္ဍာမာဇာဟပါ
 APBDA satunggil ngawarsa.
- ၄၁ ဘပိဂျာဆိုပြောဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာပြောဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာမာဇာဟပါ
 (3) Ngawigunayang padruwén Desa Adat sajeroning ngamargiang swadarma
 ပြု၍။
 prajuru.
- ၅၁ ဘန်ဂိုလ်ဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာပြောဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာမာဇာဟပါ
 (4) Ngadegang lan ngaryanang Pengawas, Pengurus LPD, BUPDA, lan Pacalang
 ဘိဝယ်ပြုအဆောင်ရွက်ပုံစံဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာမာဇာဟပါ
 risampuné kacumponin oih Sabha Désa.
- ၆၁ ဘအဲဘပိဂျာဆိုပြောဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာမာဇာဟပါ။
 (5) Ngamargiang saseleh lan ngénterang sahananing parikrama Désa Adat.
- ၇၁ ဘန်ဂိုလ်ဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာပြောဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာမာဇာဟပါ။
 (6) Nibakang sahanan pamidanda manut pamutus paruman.
- ၈၁ ဘအဲဘပိဂျာဆိုပြောဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာမာဇာဟပါ။
 (7) Ngangganin Désa Adat sajeroning midabdabin parilaksana hukum.
- ၉၁ ဘအဲဘပိဂျာဆိုပြောဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာမာဇာအောင်ဘဏ္ဍာမာဇာဟပါ။
 (8) Ngamargiang kawenangan siosan manut awig-awig lan pararem.

ပါနီနီ၍။

Indik 2

ပြု၍။

Prajuru Banjar Adat

ပုံဘာသီ၍။

Pawos 39

ပြု၍။

Prajuru banjar adat, kaadegang manut dresta lan pararem banjar adat soang-soang.

ပုဂ္ဂနိုင်လွှာ

Pawos 40

၁။ ပဒီယည်ပါးဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့

(1) Patias utawi olih-olihan Prajuru Désa, luwiré :

ဟ။ ညျော်ဖြူရှာမခဲ့(ပံ့ဗျာနှုန်းကျော်မျှတဲ့)

ha. Luput rarampén (papeson lan paturunan).

၅။ ပဒီယုံပါးဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့

na. Patias séwosan manut pararem.

၆။ ဟာဂို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့ဟာပို့

(2) Ageng alit patias utawi olih-olihan inucap kasulurang manut pararem.

ပုဂ္ဂနိုင်လွှာ

Pawos 41

၁။ ပုံ့ဗျာနှုန်းကျော်မျှတဲ့အိုး

(1) Prajuru Désa kagentosin riantukan :

ဟ။ ဘီ။

ha. Lina;

၅။ ပို့အနီးပါးမှာယ့်နှုန်းပို့ပို့နှုန်း

na. Wit saking pakayun utawi pinunas ngraga;

၃။ ဆုံးလက္ခလပုံ့ဗျာနှုန်း(အိုး)

ca. Swadharmanya sampun puputing sengker (tigang tiban)

၇။ အာမျှနှုန်းပို့ပို့ပို့ပို့ပို့ပို့ပို့

ra. Kawusang duwaning iwang pamar
gi menawi nilar sesana;

၉။ အာရှိနှုန်းပို့ပို့ပို့ပို့ပို့ပို့ပို့ပို့ပို့

ka. Kagentosin dados prajuru antuk krama désa sangkaning nénten

ပုံ့ဗျာနှုန်းအာမျှနှုန်း(အိုး)၊

prasida nglaksanayang swadarma langkungan ring 3 (tigang) sasih.

၆။ အာရှိနှုန်းပို့ပို့ပို့ပို့ပို့ပို့ပို့ပို့ပို့ပို့

(2) Nganorayang, ngwusang miwah ngentosin Prajuru Désa patut kamargiang

သော်မာနိပ္ပလန္တရာဇ်ရာတေသနများတို့၏အားလုံးမှာ ဖြစ်ပါသည်။
 sajeroning paruman krama désa adat tur kaingkupin antuk pinih kedik kalih
 ပုဂ္ဂိုလ်မာနိပ္ပလန္တရာဇ်ရာတေသနများတို့၏အားလုံးမှာ ဖြစ်ပါသည်။
 pah tiga saking gebogan krama désa sané patut ngamiletin paruman.

ပိန္ဒိန္ဒီဘုရား

Indik 3

သမားရာ

Sabha Désa

ပုဂ္ဂိုလ်ဘုရား

Pawos 42

၁။ သမားရာ၏ပိန္ဒိန္ဒီဘုရားမှာ သမားရာ၏အားလုံးမှာ ဖြစ်ပါသည်။

- (1) Sabha Désa, inggi punika lembaga sané marupa mitra kerja Prajuru Désa Adat သမားရာ၏ပိန္ဒိန္ဒီဘုရားမှာ ဖြစ်ပါသည်။
 sané ngamargiang swadarma ngicén dharma tatimbang ring Prajuru Désa Adat သော်မာနိပ္ပလန္တရာဇ်ရာတေသနများတို့၏
 sajeroning niténin pamargi Désa Adat.

၂။ ပျော်ပူးမှာ ပိန္ဒိန္ဒီဘုရားမှာ ဖြစ်ပါသည်။

- (2) Swadharma Sabha Désa, ngicénin dharma tatimbang majeng ring prajuru သမားရာ၏ပိန္ဒိန္ဒီဘုရား
 désa, luiré:

၁။ ယခဲ့ယဆဲပါတာ၏ဘဏ္ဍာရာမှုများတေသနများ

ha. Makarya awig-awig lan pararem désa adat;

၂။ ဤနှင့်ပဲပော်ရာများတေသနများ

na. Ngrincikang pawanganan désa adat;

၃။ ယခဲ့ယဆဲဟန်၏ခွဲပော်ရာများတေသနများ

ca. Makarya Anggaran Pendapataan dan Belanja Désa Adat

(အေဂါပ္ပလန္တရာဇ်)

(APBDA)

၄။ ဤအေဂါပ္ပလန္တရာဇ်၏အားလုံးမှာ ဖြစ်ပါသည်။

ra. Nglaksanyang pangrencana désa adat.

ပုဂ္ဂနိုင်း
Pawos 43

အာရာဆာဘဏ္ဍာနီသမဂ္ဂတော်

Tata cara ngadegang Sabha Désa :

၁။ သမဂ္ဂတော်ဘဏ္ဍာနီ၏၈၁(ပါယ) နိုင်း၊ ခုပါယ၊ မြန်မာပို့ဆောင်ရွက်မှု

- (1) Sabha Désa akéhnyané 5 (lima) diri, kawilang saking soang-soang
ဘဏ္ဍာနီသမဂ္ဂတော်ဘဏ္ဍာနီ၏၈၁(ပါယ)
 banjar adat adiri.

၂။ သမဂ္ဂတော်ဘဏ္ဍာနီသမဂ္ဂတော်ဘဏ္ဍာနီ၏၈၁(ပါယ)

- (2) Sané dados kaadegang Sabha Désa luiré :

၁။ ပုပါပို့ကျော်မြှုပ်နှံပါ၍ မြှုပ်နှံသမဂ္ဂတော်ဘဏ္ဍာနီ၏၈၁(ပါယ)

ha. Mawiwit saking krama ngarep, naenin dados Prajuru Désa utawi
ပြည့်စုစုပေါ်မြှုပ်နှံပါ၍ မြှုပ်နှံသမဂ္ဂတော်ဘဏ္ဍာနီ၏၈၁(ပါယ)
 Prajuru Banjar turmaning kautus oih banjar adat;

၂။ ပဲသမဂ္ဂလုပ်မှုပို့ပြု၍ ပဲသမဂ္ဂလုပ်မှုပို့ပြု၍

na. Sang sané sampun sinanggeh uning ring indik babantenan manut
ဘဏ္ဍာနီသမဂ္ဂတော်ဘဏ္ဍာနီ၏၈၁(ပါယ)
 tatwa Agama Hindu;

၃။ ပဲသမဂ္ဂလုပ်မှုပို့ပြု၍ ပဲသမဂ္ဂလုပ်မှုပို့ပြု၍

ca. Sang sané sampun sinanggeh wikan ring tata cara, sastra, budaya
ဘဏ္ဍာနီသမဂ္ဂတော်ဘဏ္ဍာနီ၏၈၁(ပါယ)
 Bali lan dresta;

၄။ ဆာဒါးပို့ပြု၍ ပဲသမဂ္ဂလုပ်မှုပို့ပြု၍

ra. Kajudi oih prajuru désa adat.

၅။ သမဂ္ဂတော်ဘဏ္ဍာနီသမဂ္ဂတော်ဘဏ္ဍာနီ၏၈၁(ပါယ)

- (3) Sabha Désa Adat Batuaji Kawan kamanggala oih siki anggota sané
ဘဏ္ဍာနီသမဂ္ဂတော်ဘဏ္ဍာနီ၏၈၁(ပါယ)
 kasinaggeh ketua, panyarikan kawilang saking panyarikan désa adat.

၆။ ဘယာယာမှုပဲသမဂ္ဂလုပ်မှုပို့ပြု၍ ဘယာယာမှုပဲသမဂ္ဂလုပ်မှုပို့ပြု၍

- (4) Ayah-ayahan Sabha Désa Adat nyarengin ayah-ayahan Prajuru désa adat
(၁၄၁ မာန်မှုပို့ပြု၍)

(6 x kuningan).

- ၆၁ ပဏ္ဍာန်မို့ဟာငါးဟာငါးဟာကျေဆာဂေါ်သာများလှယူတော်ချေမှုပါ။
 (5) Patias utawi olih-olihan Sabha Désa kasulurang manut pararem.

ပါန္ဒီ၏၃၈

Indik 4

နှံဘာရာ၏

Kerta Désa

၇ဟာ၏၃၃၈

Pawos 44

- ၃၈ နှံဘာရာ၏ပါန္ဒီပုန်းကြော်ဘသာနာလာရာပါဌာန်းအပြည့်ဘာရာအောင်။
 (1) Kerta Désa, inggih punika lembaga sané marupa mitra kerja Prajuru Désa Adat
 သာနာလာ၏ဘုံးမွှေးလိုက်ဆေးသွေးဖျော်ပါဌာန်းနှံဘာရာအောင်။
 sané ngamargiang swadarma ngicén pamutus pariindikan wicara adat manut
 ပါဌာန်းမွေးလိုက်ဆေးသွေးနှံဘာရာ၏
 ring Hukum Adat sané sampun kasungkemin ring désa adat.
 ၄၁ မွှေးလိုက်ဆေးလိုက်ပါဌာန်းမွှေးလိုက်ဆေးလိုက်။
 (2) Swadharma Kerta Désa, wenang mapaida saluwiring dharma tatimbang
 ပါဌာန်းမွေးလိုက်ဆေးလိုက်။
 majeng ring krama lan prajuru désa, luiré:

၂၁ ပါန္ဒီ၏ပြည့်ဘာရာ၏ဘုံးမွှေးလိုက်ဆေးလိုက်။

ha. Indik prajuru désa sané singsal ngamargiang awig-awig;

၃၁ ပါန္ဒီ၏နာပါဌာန်းမွှေးလိုက်ဆေးလိုက်။

na. Indik kawéntenan byuta ring désa adat sané kasengguh perkara/
 ပါဌာန်း။

wicara.

၄၁ နာမိုးမွှေးလိုက်။

ca. Narima, nuréksain,muputang wicara adat sané metu ring

ဘာရာအောင်။

désa adat manut awig-awig lan pararem désa adat;

၅၁ ဘိမ်းမြောန်းပါဌာန်းမွှေးလိုက်။

ra. Risajeroning nepasin/muputang wicara adat, Kerta Désa mangda

କୃତ୍ୟାଯବିନ୍ଦିଗମବନ୍ଦଗମପରିମାଣ କୃତ୍ୟାବଳେଖନପରିମାଣ

ngutamayang rasa paras-paros lan druwénang sareng-sareng;

၁၁ ပါနီပိုဘာရာဇာကျေပါဇာတ်ပိုမ်းနှုန်းပေးပို့သွားလာမည်

ka. Yéning wicarané tan prasida katepasin antuk rasa paras-paros,
ស៊ិទាសារាយក្របរយុទ្ធមូលដីពិភពលោករាបុរី

Kerta Désa ngamanggehang pamutus manut awig-awig lan pararem
၁၂၈၁၁

désa adat.

၃၁ ကပ်နတ္ထ၊ ပို့ဆန်း၊ ယခါး၊ ပြောင်းလဲမှု၊ ပြောင်းလဲမှု၊ ပြောင်းလဲမှု၊

(3) Kawenangania, ngicénin darma tatimbang lan ngwantu prajuru désa, krama
ଗୁଣାର୍ଥାବଳୀ କାହାରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କାହାରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା

désa, yéning wénten pikobet indik pamargin awig-awig lan sané

କାମ୍ପିଟ୍ରୁପିକାଗ/ବିଶ୍ୱାଗ ।।

kasengguh perkara/wicara.

ပရဟသိဒၢ ၁၃၅၁

Pawos 45

ଭାରାମ୍ବାଗାଣ୍ଡିକିଲ୍ ଟାଇପ୍‌ରେଜନ୍

Tatacara ngadegang Kerta Désa:

၃၁။ နိုတာရေးနှင့်ပါရမှုလုပ်ငန်းများ(ပို့ဆေ) မီဒီဒါ

(1) Kerta Désa Akéhnyané 5 (lima) diri;

(၁) သက္ကရာဇ်များနှင့်ခေါ်အာရာတွင်ပို့ဂံ

Sane dados kaadegang Kerta Désa luiré :

၁၁ ပုပ္ပါယ်နဲ့ချေထားပါ၏ကဗ္ဗာနဲ့သုတေသနတာဝန်မြို့

ha. Mawiwit saking krama ngarep,naenin dados Prajuru Désa utawi

ပရိုဂုဏ်တွေကျပ်ဆောင်ရွက်မှုများ

Prajuru Banjar turmaning kautus oleh banjar adat;

ଅନ୍ତର୍ବାଦୀକାରୀ ହେଲାମୁଣ୍ଡିଲାଙ୍କାରୀ ପାଞ୍ଚମିଶ୍ରମୀଳାଙ୍କାରୀ

କଣ୍ଠ ଶାସନ ପରିଚୟ

ca. Ritatk
ରିତାକ

Warszawa

၁၁ အာရုံလိုက်ပန်းပြော်ဘဏ္ဍာဇာဒရ။

ra. Kajudi olih prajuru désa adat.

၃၁ ဘာ့နှစ်ဘေးဆိုင်ရာကြံ့ချုပ်များကိုလိုပေါ်လိုက်နည်းလမ်းများအပေါ်သိမ်းဆောင်ရွက်ပါလဲ

- (3) Bandesa Adat kasinanggeh Ketua merangkap anggota, panyarikan kawilang
သနိချုပ်ရာဇာအငောက်။
saking krama désa adat.

31 1 ໂພນ ດາວ ລັກ ອາມ

၃၁ ပါယာယပါနှင့်အကျင့်အမြတ်များနှင့်ပါယာယပါနှင့်အကျင့်အမြတ်များ

- (4) Ayah-ayahana Kerta Désa Adat nyarengin ayah-ayahana Prajuru désa adat
(ପାଦିକାଳିତାଟି) ॥

(6 x kuningan).

၆၁ ပအြော်မဟန်ဘင်္ဂဘင်္ဂပါန္ဒိုဘာစာဆေးသွေးသွေးပါ။

- (5) Patias utawi olih-olihan Kerta Désa kasulurang manut pararem.

ပန္တမိုဂ္ဂ

Palet 3

ତ୍ରୟାଗବ୍ରତ୍ୟିଶ୍ଵରପୁଣ୍ୟମଳୀ

Lembaga Pengambil Keputusan

ပါနီ၏။

Indik 1

ပုဂ္ဂနိုင်ရာအဆင့်

Paruman Désa Adat

ပရဟသိဒၢ

Pawos 46

၃၁ ပုဂ္ဂန္တအဖောက်အကျင့်မြှင့်ဆိုလောက်ပါသည်။

- (1) Paruman Désa Adat, kawéntenang sanistannya apisan jeroning awarsa, utawi
ပဋိဘဏာဆာဟုဘုရားမြန်မာနိုင်ငြာဏေပါယာတွေပြုပေးသာရဟန်
padgatakala réhning wénten indik sané dahat mabuat sané pacang kabaosang,
သာမဏေခါမိမိမြန်မာနှင့်ဘုရားမြန်မာဘုရား

sané karihinin antuk tatibak arah-arah;

၁၁ ပုဂ္ဂန်ဘဒေသရွှေ့ခြားများ(အကိုယ်)၊ ပုပါဂာ

- (2) Paruman Désa Adat wénten mah 2 (kalih), luiré :

၂၁။ ပရာပန္တခြံ။

ha. Paruman Agung;

၁၁ ပုဂ္ဂန္တနိုင်။

na. Paruman Alit;

- ၂၁** သဟနကောက်များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 (3) Sahanan paruman wawu kengin kakawitin sasampuné katedunin antuk pinih
 အောက်တော်းပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 kedik atenga lintang adiri saking sang patut ngamiletin paruman, kariinin
 ဘုရားကျော်များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 tengeran suaran kulkul, mabusana adat madya, lan tan kalugra makta gagawan
 များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 sakaluiré saha ngarcana Bhagawan Panyarikan, majalaran sarana Widhi
 ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- Widana cané/canang.
- ၃၁** သော်များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 (4) Sajeroning paruman tan kalugra ngwetuang suara ghora minakadi makardi
 ဘုရားမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 biota, sang sané mamurug wenang keni pamidanda béa pacamil kadi dandaning
 ဘုရားမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 wong aguman-uman ring paruman.
- ၄၁** ပမာဏပူဇာန်များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 (5) Pamuput babawos beriuk sapanggul (hingkup) punika sané kaaptiang tur
 အောက်ပါပူဇာန်များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 kamanggehang pradé nénten prasida, suarané sané makéhan sinanggeh
 ပမာဏပူဇာန်များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 pamutus paruman.
- ၅၁** ပူဇာန်များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 (6) Pradé daging paruman nénten kaingkupin, mangda prajuru Désa Adat utawi
 ဘုရားမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 Banjar Adat ngilikang bawos, saha putusannya mangda kararemin antuk
 အောက်ပါပူဇာန်များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 Krama Désa Adat utawi Banjar Adat. Bilih jantos ping tiga taler tan prasida
 များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 kaingkupin, Prajuru Désa Adat utawi Banjar Adat dados nunas bawos ring
 များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ များမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်း
 Kerta Désa taler nénten kaingkupin, Prajuru Désa Adat utawi Banjar Adat,

ဂାନ୍ଧିତ୍ୟକମ୍ବିହିତ୍ତିକାପୁଣିକାନ୍ଦିଯର୍ଦ୍ଦିନ୍ଦିଗ୍ନାନୀଷାର୍ଥା (୧୮୩୫ ଖେଣ୍ଟି)
kéngin nunasang indiké punika ring Majelis Désa Adat (MDA)
ପଞ୍ଚତ୍ରାଣାଶକ୍ତି ॥
manut dudonan.

ବାହାବିଜ୍ଞାନ Pawos 47

- ଟା । ବର୍ତ୍ତନାକିଲିପିଗ୍ରାମୀକାନ୍ଦିଗ୍ନାନୀଷାର୍ଥା
(1) Sajeroning paruman désa , Bandesa Adat patut nyiarang pamarginé ngénterang
ଗଣାବୀପର୍ଯ୍ୟନ୍ତିକିଲିହିତ୍ତିକାଃ
désa, pamekas ngeninin indik :
ଟା । ପ୍ରତ୍ୟାମ୍ନୁଲ୍ପାନ୍ତିକିଲିହିତ୍ୟାବାଦାନୀକାପୁଣ୍ଟି ॥
ha. Munjuk lungsurin pakraman saha ayah-ayah, sulur arta brana
ଭୂପର୍ଯ୍ୟନ୍ତିକାଃ
druwén Désa;
ଟା । ପବନ୍ତ୍ରାଣାପ୍ରତ୍ୟାକିଲିହିତ୍ୟାବାଦାନୀକାପୁଣ୍ଟି ॥
na. Pangrencana prajuru ngeninin utsaha désané kapungkur.
ଟା । ପ୍ରତ୍ୟାମ୍ନୁଲ୍ପାନ୍ତିକିଲିହିତ୍ୟାବାଦାନୀକାପୁଣ୍ଟି ॥
(2) Pamutus paruman désa adat sané sinanggeh pararem, maka pamitegep
ପବନ୍ତ୍ରାଣାକିଲିହିତ୍ୟାବାଦାନୀକାପୁଣ୍ଟି ॥
panglaksanan Awig-awig.

ହିତ୍ତିକାନ୍ଦି Indik 2 ବନ୍ଦିପକ୍ଷିଯାନୀଷାର୍ଥା Pasangkepan Krama Désa Adat ବାହାବିଜ୍ଞାନ Pawos 48

- ଟା । ଶ୍ରୀହାନୀଷାର୍ଥାବନ୍ଦିପକ୍ଷିକାନ୍ଦିଗ୍ନାନ୍ଦିକାଃ
(1) Dodonan Pasangkepan ring Désa Adat Batuaji Kawan luiré :
ଟା । ବନ୍ଦିପକ୍ଷିଯାନୀଷାର୍ଥାବନ୍ଦିପକ୍ଷିଲିହିତ୍ୟାବାଦାନୀକାଃ
ha. Pasangkepan Krama Désa Adat, kawéntenang sanistannya apisan
ରେଣ୍ଗାକିଲିହାପାନ୍ତିକାନ୍ଦିପକ୍ଷିଲିହିତ୍ୟାବାଦାନୀକାଃ
jeroning awarsa, utawi padgatakala réhning wénten indik sané dahat

ပတ္တပတ္တပန်ပန်လာမာနဲ့သာများ၊ သာများကိုပါနီနှစ်နှစ်တို့တာများ

mabuat sané pacang kabaosang, sané kariinin antuk tatibak arah-
ဘဏ္ဍာ၊

arah;

၁။ ပဆံ့ပကြပွဲရွှေ့ဂေါ်ဇာနေဇာ၏ ဆာပန်းကိုဖျောပျောဟပါ

na. Pasangkepan Prajuru Désa Adat, kawéntenang nityakala utawi
ပဋိအသပန့်အားယူပေါ်

padgatakala manut kabuatan;

၂။ ပဆံ့ပကြသာဂေါ်နှစ်တော်တာ၏ ဆာပန်းကိုပဋိအသပ

ca. Pasangkepan Sabha Désa lan Kerta Desa, kawéntenang padgatakala
ပန့်အားယူပေါ်

manut kabuatan;

၃။ ပဆံ့ပကြပွဲယာဉ်း၏ ဆာပန်းကိုပဏ္ဍာယူပို့ဆုံးပါ

ra. Pasangkepan krama banjar, kawéntenang manut pamastika miawah
ပဏ္ဍာယူပွဲယာဉ်း

pararem soang-soang banjar adat;

၄။ ပဆံ့ပကြပွဲဆာ၏ ဆာပန်းကိုပဏ္ဍာယူပေါ်

ka. Pasangkepan sekaa-sekaa, kawéntenang manut kabuatan.

၅။ ပထာဂါနာပံ့ပကြပွဲယာဉ်းပတ္တအန့်အားယူပေါ်

(2) Pamargin pasangkepan krama désa, patut nganutin dudonan :

၁။ ပဆံ့ပကြပွဲဘားနှစ်ဘာပို့ဆုံးပဏ္ဍာယူပို့ဆုံးပါ

ha. Pasangkepan wahu kengin kakawitin sasampuné katedunin antuk
ပို့ဆုံးနှစ်ဘာပို့ဆုံးဘာပို့ဆုံးပို့ဆုံးပါ

pinih kedik atenga lintang adiri saking sang patut ngamiletin

ပဆံ့ပကြပါ၏ ဆာယာယူပွဲနှစ်ဘာကျောက်ပွဲနှစ်ဘာယူပွဲ

pasangkepan, kamanggala antuk tengeran suaran kulkul, mabusana
အော်အော်ပွဲနှစ်ဘာယာယူပွဲနှစ်ဘာယူပွဲ

adat madya, tan kalugra makta gagawan sakaluiré, kariinin antuk

ဘေးအားယူပွဲနှစ်ဘာယူပွဲနှစ်ဘာယူပွဲ

ngarcana bhagawan panyarikan, majalaran sarana widhi widana lan

ဘာနဲ့ဘနဲ့

cané/canang;

ပရဟသိဒ္ဓ

Pawos 49

- गा। ဟର୍ଭାବକିମ୍ବାହାତ୍ତୁ ଯାହାରେ ଜାଗତ୍ତା ଜାଣନାଟାଏ ତାହାରେ ଯାହାରେ ପାପାକିମ୍ବାହାତ୍ତୁ

(1) Sajeroning sangkepan krama désa , Bandésa Adat patut nyiarang pamarginé
ଗାତ୍ରକିମ୍ବାହାତ୍ତୁ ପରିଲାପିକିମ୍ବାହାତ୍ତୁ କିମ୍ବାହାତ୍ତୁ
ngéterang désa, pamekas ngeninin indik :

ग। ପର୍ବିଷାକ୍ତାକୁ ଆଶ୍ରମୀକିମ୍ବାହାତ୍ତୁ ପାଦପାଦ୍ୟାବ୍ୟନ୍ତିଷ୍ଠାନକୁ
ha. Papeson munjuk lungsuring ayah-ayah, sulur arta berana druwén
ଗାତ୍ରକାରୀ
Désa;
କ। ବର୍ତ୍ତନାବ୍ୟନ୍ତିଷ୍ଠାନକିମ୍ବାହାତ୍ତୁ ପାଦପାଦ୍ୟାବ୍ୟନ୍ତିଷ୍ଠାନକୁ
na. Pangrencana prajuru ngeninin utsaha desané kapungkur;

၃၁ କାଲ୍ୟାଳିବାନ୍ଧୁଣ୍ଡବ୍ୟାଗ୍ରହ୍ୟବିଗତାଭ୍ୟାସୀ

ca. Nambyakang sahanan dadauhan Guru Wisesa.

၄၁ ପର୍ଯ୍ୟବସମ୍ପଦକ୍ରମାବାଳୀବାନ୍ଧୁଲିକାଲ୍ୟାଳି

- (2) Pamutus pasangkepan krama désa sané sinanggeh pararem, kamanggehang ପାନବୀତୀର୍ବାବଙ୍ଗାଳାଶାଳିଲେବିତାପିଳି
maka pamitegep panglaksanan awig-awig.

ଭାବୀ ୫୦

Pawos 50

୩୧ ପବାନ୍ଧୁବକ୍ଷପ୍ରତ୍ୟାଗାବାନ୍ଧୁଣ୍ଡବ୍ୟାଗ୍ରହ୍ୟବାନ୍ଧୁଗାନ୍ଧୁବାନ୍ଧୁଗାନ୍ଧୁ

- (1) Pasangkepan Prajuru Désa ngwedarang rarincikan utsaha désa କାପୁକ୍ରୁ
kapungkur.

୪୧ ପବାନ୍ଧୁବକ୍ଷପ୍ରତ୍ୟାଗାବାନ୍ଧୁଣ୍ଡବ୍ୟାଗ୍ରହ୍ୟବାନ୍ଧୁଗାନ୍ଧୁବାନ୍ଧୁଗାନ୍ଧୁ

- (2) Pasangkepan Prajuru tan dados ngamedalang tategenan ring krama sadéréng କାପିକ୍ରୁବିକ୍ରୁଯାବାନ୍ଧୁଗାନ୍ଧୁ
kaingkupin antuk Krama Désa Adat;

୫୧ ପର୍ଯ୍ୟବସମ୍ପଦକ୍ରମାବାଳୀବାନ୍ଧୁଲିକାଲ୍ୟାଳିଲେବିତାପିଳି

- (3) Pamutus pasangkepan prajuru désa adat kéngin ngwetuang pasuara, manut କାଦିବିଷ୍ଣୁବିବାପର୍ବତିଶବ୍ଦବିଗତାକାଳିପର୍ଯ୍ୟବ୍ୟାଗ୍ରହ୍ୟବାନ୍ଧୁ
daging pituduh sang ngawawenang utawi ngonékang pamutus sané pecak ବାନ୍ଧୁଗାନ୍ଧୁଲି
sampun dados Pararem.

ပုဂ္ဂနိုင် ၃၁

Palet 4

ପ୍ରଯାଗରାଜାଶାଖାଶ୍ରୀ

Lembaga Adat

ບົດສິນໄມ້

Indik 1

ပါနီချို့ဂောက်ယာ

Pajeketan Pamangku

ပုဂ္ဂိုလ်မြန်မာ

Pawos 51

၁၃ ပဟိန္ဒေဆာယဉ်ပါတီပုဂ္ဂန္ဓာပုပ္ပန္နာယမာနာယပုဂ္ဂန္ဓာပါတီ

- (1) Paiketan Pamangku inggih punika pupulan krama sané sampun kasinanggeh
pinaka Pamangku. Angga Paiketan Pamangku maswadarma kukuh
ngamargiang dharma kapamangkuan, nincapang kaweruhan lan kawagedan
indik kapamangkuan, tur mautsaha manados panuntun pamargin ajaran
agama miwah sida manados tatuladan.

ໜີ ບບກິບາຄັກທີ່ເກັນຍ້າຍືກສະໄຟ

- (2) Papaljhan Pajketan Pamangku minakadi:

၂၁ ပဏေပပါန်ဘဏ်ယာ၂၁

ha Manggala Pajekatan Pamangku:

କୀ ପରାମର୍ଶ ଦିଲ୍ଲିଯିରେ ବିଜ୍ଞାନ ପରିଷଦଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଦିଲ୍ଲିଯିରେ ବିଜ୍ଞାନ ପରିଷଦଙ୍କ

ne Batajub pinaka wakil menggala Peikatan Pamangku;

ବୀ ପର୍ମାକିଲାକିବିଲକାର୍ଯ୍ୟମାଣି

ca. Banvariken-pipake Juru Surat:

၁၁ ပဒ်၏၏ပိန္တဆာပဒ်၏လုံဘဏ်များ၏ပိုက်အဆောင်ရွက်ခြင်း။

B. t. *canadensis* B. t. *canadensis* B. t. *canadensis*

၃၁ ပဋိဘဏ်ပါန်အကောင်းဆုံးမြတ်သွေးရန် (၁၆၁၈ခုနှစ်များ)

- (2) Rain, Rain, Go away, Come again another day.

၁၆၂ ဘပိတ္ထများ၏ပုဂ္ဂန်များ၏အကြောင်းပါနကာပြု၍။

ngawit saking padéwasané kaadegang pinaka Prajuru Paiketan Pamangku.

၃၁ ပြု၍။

- (4) Prajuru Paiketan Pamangku sané swadarmannya sampun puputing sengker
ဘဝါန်ပါန်ပါန်။
kéngin kapilih malih.

၄၁ ပျော်စွဲသာသပြု၍။

- (5) Wusan dados Prajuru Paiketan Pamangku, sangkaning :

ဟ၏ ဘ၏

ha. Lina;

၁၈၁ ပိန့်ကျော်ဘယ်ဆူးမှုနှင့်များများ။

na. Pinunas ngraga malantaran jalaran sané pastika;

၃၈၁ ပျော်လုန်သပြု၍။

ca. Swadarmannya sampun puputing sengker;

၁၈၁ ဆာပါန်/ဆာမာရ်ဘဝါန်ပါန်ပါန်။

ra. Kawusanang / kanorayang olih angga Paiketan Pamangku duaning
ဘိပိပိတိ၊ မိပိပိတိ၊ မိပိပိတိ၊ မိပိပိတိ။

iwang pamargi, menawi nilar sesana.

၅၈၁ ဘာမာရ်ဘဝါန်ပါန်ပါန်ပါန်ပါန်ပါန်ပါန်။

- (6) Ngentosin, ngwusanang utawi nganorayang prajuru Paiketan Pamangku,
ပေါ်ဖိနှင့်ပေါ်ဖိနှင့်ပေါ်ဖိနှင့်ပေါ်ဖိနှင့်
patut kamargiang sajeroning paruman Paiketan Pamangku tur
ဆာပါန်ပါန်ပါန်ပါန်ပါန်ပါန်ပါန်ပါန်ပါန်ပါန်။
kaingkupin antuk pinih kedik atenga langkung adiri saking pamilet.

ပိန္ဒိတ္ထရှိ။
Indik 2
ပဟိန္ဒိတ္ထရှိ။
Paikatan Serati
ပုဂ္ဂာလို။
Pawos 52

- ၁၁ ပဟိန္ဒိတ္ထရှိပိန္ဒိတ္ထပုပ္ပါယ်များကဲသာဆေးပွဲမြှော်
 (1) Paiketan Serati inggih punika pupulan warga sané sampun madruwé^{၁၁} ဆေးပွဲမြှော်ပိန္ဒိတ္ထရှိပုပ္ပါယ်များကဲသာဆေးပွဲမြှော်
 kaweruhan kalih kawadegan indik babantenan tur sampun kacihna sampun
 ပုပ္ပါယ်မြှော်များကဲသာဆေးပွဲမြှော်
 mawinten keseratian.
- ၁၃ ပပနိုဘဏ်ပဟိန္ဒိတ္ထရှိပိန္ဒိတ္ထရှိ။
- (2) Papalihan Paiketan Serati minakadi:
- ၁၁ ထုတေသနပဟိန္ဒိတ္ထရှိ။
 ha. Manggala Paiketan Serati;
  - ၁၁ ပတော်ပိန္ဒိတ္ထရှိမြှော်ပဟိန္ဒိတ္ထရှိ။
 na. Patajuh, pinaka wakil manggala Paiketan Serati;
  - ၁၁ ပကာဝါဆာနီပိန္ဒိတ္ထရှိ။
 ca. Panyarikan, pinaka Juru Surat;
  - ၁၁ ပဒ်ခါးနီပိန္ဒိတ္ထရှိမြှော်ပဟိန္ဒိတ္ထရှိ။
 ra. Patengen, pinaka pangemong druén Paiketan Serati.
- ၁၅ ပြုရှုပိန္ဒိတ္ထရှိအပိုပါယ်မြှော်။ (၆၈၈နေ့နှစ်နာရီ)
 (3) Prajuru Paiketan Serati, kapilih nyabran 3 tiban (6 x kuningan),
 ၁၁ ပြုရှုပိန္ဒိတ္ထရှိမြှော်များကဲသာဆေးပွဲမြှော်ပဟိန္ဒိတ္ထရှိ။
 ngawit saking padéwasané kadegang pinaka Prajuru Paiketan Serati.
- ၁၆ ပြုရှုပိန္ဒိတ္ထရှိများကဲသာဆေးလွှာဆေးပွဲမြှော်ပဟိန္ဒိတ္ထရှိ။
 (4) Prajuru Paiketan Serati sané swadarmannya sampun puputing sengker kengin
 ၁၆ ပြုရှုပိန္ဒိတ္ထရှိများကဲသာဆေးလွှာဆေးပွဲမြှော်ပဟိန္ဒိတ္ထရှိ။
 kapilih malih.
- ၁၇ ပူဆူးနာဆူးပြုရှုပိန္ဒိတ္ထရှိများကဲသာဆေးလွှာဆေးပွဲမြှော်ပဟိန္ဒိတ္ထရှိ။
 (5) Wusan dados Prajuru Paiketan Serati, sangkaning :

- ၁၁ ဟီန၏
ha. Lina;
- ၁၂ ပိန္ဒန္တဂာယဟန္တနာရုပ္ပါနာ၏
na. Pinunas ngraga malantaran jalaran sané pastika;
- ၁၃ ဆွဲလူနှစ်ပုံများပြုပါန္တ၏
ca. Swadarmannya sampun puputing sengker;
- ၁၄ ဆာမျဲပူရပိနာရာမာယိုဟာပါန်းအကျင့်မြို့မြို့ပါပဲ
ra. Kawusanang / kanorayang olih angga Paiketan Serati duaning iwang
ပေါ်ကိုယနပါနီကိုသုသန။
pamargi, menawi nilar sesana.
- ၁၅ ဘာန္တသီခါဌားပူရပိနာရာမာယိုပူရုပ္ပါန်းအကျင့်မြို့မြို့၍
(6) Ngentosin, ngwusanang utawi nganorayang prajuru Paiketan Serati, patut
ဆာယိုယိုဘမ်းပူရယန်ပိန်းအကျင့်မြို့မြို့သုတေသနပါန်းကာဝိနို့
kamargiang sajeroning paruman Paiketan Serati tur kaingkupin antuk pinih
ပိန်းမြှို့သုတေသနပို့ဘိုယိုယိုပီပို့ပို့မြို့မြို့။
kedik atenga langkung adiri saking pamilet.

ဟီန၏၍
Indik 3
ပိန်းအကျင့်မြို့မြို့၏
Paiketan Wredha
ပုံမျှ၍
Pawos 53

ပိန်းအကျင့်မြို့မြို့၏သမတ္တနာရုပ္ပါန်းအကျင့်မြို့မြို့၍
Paiketan Wredha maka genah para wredhané ngamargiang sakancan panglimbak
ဘာဗ္ဗာပုံမျှမြို့မြို့၏သမတ္တနာရုပ္ပါန်းအကျင့်မြို့မြို့။
angga para wredhané sané wénten ring wawidangan Désa Adat Batuaji Kawan.
ပုံမျှမြို့မြို့၏သမတ္တနာရုပ္ပါန်းအကျင့်မြို့မြို့။

Wates Paiketan Wredha nglaksanayang swakarya ring widang:

- ၁၆ အေဂတ္ထီ၊ အဂာု၊ အားမြှေးဆိုမျှ၊ ပိန်းမြို့မြို့၊ ပိန်းဘုရား၊ ပိန်းဘုရား၊
ha. Adat, Agama, Tradisi, Seni lan Budaya miwah kearifan lokal;

- ନୀ ବିଦ୍ୟାକ୍ଷରାଳ୍ୟଗାରୀ
 na. Pendidikan lan Olahraga;
 ଶୀ ବିଧାତାଳ୍ୟ
 ca. Kesehatan.

ବିଧାତାଳ୍ୟ
Indik 4
ପାଇକେଟାନ ପାଲାଙ୍ଗ
ବାହାବିର୍ଜଣ୍ୟ
Pawos 54

- ମୀ ବନ୍ଦିବିଧାତାଳ୍ୟକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାବିଧାନକାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରେ ପାଇଲା
 (1) Pacalang inggih punika pupulan warga sané kaaturin swadarma widang
 କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାବିଧାନକାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରେ ପାଇଲା
 kasutreptian lan kasukretan ngeninin wawidangan désa rauh sadagingnyané
 ଯିବ୍ୟବସ୍ଥାବିଧାନକାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରେ ପାଇଲା
 miwah pinaka patelik désa.
 ମୀ ଗଢାଇଲେ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାବିଧାନକାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରେ ପାଇଲା
 (2) Désa Adat Batuaji Kawan patut ngadegang patelik désa sané kasinanggeh
 ବନ୍ଦିବିଧାତାଳ୍ୟ
 Pacalang Désa.
 ମୀ ବବନ୍ଦିବିଧାତାଳ୍ୟକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାବିଧାନକାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରେ ପାଇଲା
 (3) Papalihan paiketan Pacalang minakadi:
 ମୀ ଯାତ୍ରାବନ୍ଦିବିଧାତାଳ୍ୟ
 ha. Manggala Pacalang;
 ମୀ ପତାଜୁହ ବିଧାତାଳ୍ୟକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାବିଧାନକାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରେ ପାଇଲା
 na. Patajuh, pinaka wakil manggala Pacalang;
 ମୀ ପଚାରିକା ବିଧାତାଳ୍ୟକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାବିଧାନକାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରେ ପାଇଲା
 ca. Panyarikan, pinaka Juru Surat;
 ମୀ ପତେଂଗ ବିଧାତାଳ୍ୟକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାବିଧାନକାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରେ ପାଇଲା
 ra. Patengen, pinaka Pangemong druén Paiketan Pacalang.

ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁

Pawos 55

၂၁ ပဆပါဆန်ဂံပူမိုဘာဟိုဗာဗုဏ္ဏအေဇာက္ခာ၍

- (1) Pacalang kadegang lan kawusang olih Bandesa Adat kadasarin antuk
ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊ ပြည့်ပေးပို့မှုပူရမှုများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊
putusan Désa Adat, ring paruman Désa Adat.
- (2) Swadharma pecalang sané siosan inggih punika swadharma negara, satinut ring
ဘားတားနားနား၊ ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊ ပဆပါဆန်ဂံပူမိုဘားတားနားနား၊
tatibak Bandesa Adat utawi Prajuru Désa Adat. Pacalang patut
ဘယ့်ပါးသမန်ပို့မှုပူရမှုပို့ပြည့်ပေးပို့မှု၊ ပဆပါဆန်ဂံပူမိုဘားတားနားနား၊
ngamanggehang sesana miwah agem-ageman Pacalang.
- (3) Petias utawi olih-olihan Pacalang, kasulurang manut pararem.
- (4) Prajuru Pacalang kapilih nyabran 3 tiban (6 x kuningan), ngawit saking
ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊ ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊ ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊ ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊ ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊
padéwasané kadegang pinaka Pacalang.
- (5) Prajuru Pacalang sané swadarmannya sampun puputing sengker, kengin
ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊ ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊ ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊ ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊ ပုဂ္ဂိုလ်၁၉၈၁၊
kapilih malih.
- (6) Wusan dados Prajuru Paiketan Pacalang, sangkaning :

  - ၁၁ ဘာ ဟို၏
  - ha. Lina;
  - ၁၁ ပီမိုဒ်ကျော်များ၊ ပီမိုဒ်ကျော်များ၊ ပီမိုဒ်ကျော်များ၊
na. Pinunas ngraga malantaran jalaran sané pastika;
  - ၁၁ ပျော်လျှော်များ၊ ပျော်လျှော်များ၊
ca. Swadarmannya sampun puputing sengker;
  - ၁၁ ဆာပုသဲ့/ဆာဘာပဲ့/ဆာဘာပဲ့၊ ပျော်လျှော်များ၊
ra. Kawusanang / kanorayang olih Krama Désa duaning iwang pamargi,

యుద్ధిక్తిగుహవాక్యము

menawi nilar sesana.

၃၁ တိုက္ခသနမီဒီဘြူဟ်ပျော်ဟန်ပါယံပြုရှုံးပါ၏အဆင့်ပါ၍

- (7) Ngentosin, ngwusanang utawi nganorayang prajuru Paiketan Pacalang, patut
 କାହାରୁ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ କାହାରୁ ତାଙ୍କୁ କାହାରୁ କାହାରୁ କାହାରୁ କାହାରୁ
 kamargiang sajeroning paruman Désa Adat tur kingkupin antuk pinih kedik
 ଗାତ୍ରିତାମୟ କାହାରୁ କାହାରୁ କାହାରୁ
 atenga langkung adiri saking pamilet.

ပိန္ဒီ၁၅၁

Indik 5

ပပါန်တာရွာပြားဘဏ်အဆင့်

Paiketan Yowana Désa Adat

ပရဟသိဒၢၮ၁၆၈၁

Pawos 56

ပဟိန္ဒာနဘဏ္ဍာဂျာပော်မာရေးအောက်

Paiketan Yowana Désa Adat :

- ha. Pupulan anak-anaking krama sané kasinanggeh daa truna, sané sampun
 ພູມຄາຫ້າງໆ (ເຈົ້າຍົບສິ) ບໍລະບຸງທີມລັງກວ່າຕື່ອົງກິດໄລຍິກິບ
 mayusa 13 (telulas) warsa utawi sampun ngranjing ring SMP
 ສົ່ງສິຫ້າຫ້າງສູງພູມຄາຫ້າງໆ ບໍລະເງົ່າຫຼັງຍານ້າຮັບສິຂົ້າ
 kelas 1 ngantos mayusa 35 warsa tur durung marabian masikian ring
 ປົກລົງເກົງຖານາມີຄົດຕົກບົກລົງເກົງຖານາ
 paiketan sané kasinanggeh Paiketan Yowana;
 ບາດູກາຍາບາກາທາຜະແນກເຈົ້າ ແກ້ໄຂຢັບກິດສູງກິດຜະແນກຫຼັກຫຼັກ
 ອາ
 na. Angga Yowana Désa Adat patut ngremba parikrama ring Adat manut
 ຂະຄວາມຖານາມີເງົ່າຫຼັງທາງສູງທາບງທີມປຸງຖານາຜະແນກເຈົ້າ
 sesanannyané lan pituduh Bandésa utawi Prajuru Désa Adat.

ပါနီဒိန္ဒ၏၁၆၁

Indik 6

ပပါန်းအနူးလပါနိုဂာဂာဇာမေတ္တ၏၁

Paiketan Krama Istri Désa Adat

ပုဟာဆို၏၁၇၁

Pawos 57

ပပါန်းအနူးလပါနိုဂာပုပျော်ပို့ခြုံရပါန်းလပါနိုဂာဂာဇာမေတ္တ၏၁

Paiketan Krama Istri inggih punika pupulan istri krama lanang Désa Adat sané madue
ပုံမှန်ပို့ခြုံရပါန်းလပါနိုဂာဂာဇာမေတ္တ၏၁

swadarma pinaka pangremba swadarmaning krama lanang kalih ngamargiang

ပို့ခြုံရပါန်းလပါနိုဂာဂာဇာမေတ္တ၏၁

parikrama désa manut pabuat.

ပုံမှန်၏၁၈၁

Palet 5

ကျေပဲတာ

Kulawarga

ပါနီဒိန္ဒပါဘာမေတ္တ၏၁

Indik 1 Pawiwahan

ပုဟာဆို၏၁၉၁

Pawos 58

၁။ ပပါဘာနိုဂာပါန်းလပါနိုဂာဂာဇာမေတ္တ၏၁

- (1) Pawiwahan inggih punika patemoning purusa pradana, malarapan panunggalan
ခေါ်မျှနှင့်သာမဏေကိုပေးသိသောပုံမှန်မှုပါန်းလပါနိုဂာဂာဇာမေတ္တ၏၁
kayun suka cita kaduluring upasaksi sakala-niskala miwah kailikitayang
ပန္တော်များမှုပါန်းလပါနိုဂာဂာဇာမေတ္တ၏၁

manut ilikita guru wisésa.

၂။ ကျေပဲတာပါန်းလပါနိုဂာဂာဇာမေတ္တ၏၁

- (2) Krama désa minakadi krama banjar patut sareng nyanggra miwah niténin yan
ဘန်းနှင့်သာမဏေကိုပေးသိသောပုံမှန်မှုပါန်းလပါနိုဂာဂာဇာမေတ္တ၏၁
wénten krama sané nglaksanayang upacara pawiwahan.

၃။ ပယ်ကိုစေပါဘာနှင့်ပို့ဂာ

- (3) Pamargin pawiwahan luiré:

- ଶା ସବଳିକାଳୀଲାଯତ୍ତବଳିବାରୁକାଳୀ
 ha. Papadikan , kamanggalaning antuk pakrunan;
- କା ଗ୍ରୂଗ୍ରାହାଳୀପ୍ରତିଧିନ୍ଦ୍ରଭୁକୁଳାଳୀ
 na. Ngrorod , mrangkat riyin wawu kakrunayang;
- ଷା ହୋର୍ଯ୍ୟଗିନ୍ଧ୍ରଭିହୋର୍ଯ୍ୟକାହୋର୍ଯ୍ୟଗିନ୍ଧ୍ରବ୍ୟଯଙ୍କ୍ୟତ୍ତବଳାର୍ଥାଳୀ
 ca. Nyeburin utawi nyentana, nyeburin risampun kamanggala antuk
 ଉପହାବପର୍ଯ୍ୟନାଳୀ
 upacara pamerasan;
- ଶା ଗର୍ଭକ୍ଷବତ୍ତ୍ୟାକ୍ଷଳିନ୍ଦ୍ରିୟିତ୍ତବଳିବାରୁମେଲ୍ୟାଳୀ
 ra. Nénten kapatutan ngambil istri mingkalihan, sajawaning sampun
 ଗହବିନ୍ଦ୍ରଯୁଧ୍ୟପଳିନ୍ଦ୍ରିୟାବ୍ୟାହ୍ୟାନ୍ତିକ୍ଷଳିନ୍ଦ୍ରିୟିତ୍ତବଳୀ
 polih pamutus saking istri kapertama, tur nginutin undang-undang
 ପରକାଳିକାଳୀ
 perkawinan;
- କା ପଢାର୍ଥବଳୀ
 ka. Pada gelahang.
- ୩୧ ବିଜ୍ଞାତ୍ୟବଳିପଲିବାରୁଭାବତ୍ତ୍ୟାଳୀ
- (4) Pidabdar sang pacang mawiwaha patut :
- ଶା ଵଯପୁର୍ବତ୍ତ୍ୟାହାର୍ଯ୍ୟାଳୀ
 ha. Sampun manggeh dahan-truna;
- କା ଵାନ୍ଦାଳିବନ୍ଦିବଳ(ଭାକ୍ଷବଳାଳ)
 na. Sangkaning pada lila (tan kapaksa);
- ଷା କାମର୍ଯ୍ୟବ୍ୟକ୍ତିବଳିପ୍ରାଚବତ୍ତ୍ୟିବଳିନ୍ଦ୍ରିୟବଳିଷ୍ଵାଦାଳୀ
 ca. Kamargiang sudi wadani pradé pangambilan tios agama.
- ୭୧ ନିତ୍ତିକାପରିବାରୀଶ୍ଵରବଳାଲୀକାଲୀଲାହୀର୍ଦ୍ଦିବଳୀ
- (5) Indik pawiwahan ring Désa Adat Batuaji Kawan, kamanggehang Undang-
 ନ୍ଦ୍ରିୟିବ୍ୟବ୍ୟାହାଳୀର୍ଦ୍ଦିବଳାଲୀକାଲୀଲାହୀର୍ଦ୍ଦିବଳୀ
 Undang miwah Peraturan Pemerintah, sané ngindikang pawiwahan,
 ଯବତାଳୀର୍ଦ୍ଦିବଳାଲୀର୍ଦ୍ଦିବଳାଲୀର୍ଦ୍ଦିବଳାଲୀ
 mapagamel kecap sastra agama tur kanutang ring drestan désa.
- ୮୧ ମିଳିନ୍ଦ୍ରିୟକ୍ରମିକ୍ଷ୍ୟାଯବାକ୍ଷବଳିଲ୍ଲକାଳାଲୀଲାହୀର୍ଦ୍ଦିବଳୀଭାବତ୍ତ୍ୟାଳୀ
- (6) Sinalih tunggil krama sané pacang nglaksanayang upacara pawiwahan, patut
 ଗର୍ଭକ୍ଷବତ୍ତ୍ୟାକ୍ଷଳିପ୍ରତ୍ୟାଳୀ
 wénten pasadok ring prajuru.

గ। ပტិហាបាក្សុរាងកន្លែមពីបិកិចាថាមទ្វាត្រូវត្រួតពាបគិះ

(7) Pawiwahan sané kamanggehang ring Désa Adat Batuaji Kawan :

- ហ। សមុនកាម្រោងកាម្រោងសាកលវិទ្យាបិបសកសាណិត្តិភាព**
 ha. Sampun kamargiang pakalan-kalan utawi pasakapan kasaksinin antuk
 ព្រឹក្បុបសកាណិហិត្តិបុត្រិត្តិភាពការក្រុមសកាណិក្រុមសកាណិ
 tri upa saksi inggih punika manusa saksi, bhuta saksi lan dewa saksi;
- ក। ឈានុយសកាណិត្តិភាពដិប្បញ្ញរាត្រា/ឈានុយដិប្បញ្ញរ**
 na. Manusa saksi minakadi prajuru banjar/désa adat miwah
 ប្បញ្ញជិតិវិបាទការណ្ឌាត់កិណិត្តិថាមិបពិហាបាក្សុរាងបុត្រិភាព
- ស। កាត់បញ្ចាត់បិត្តិភាពការក្រុមសកាណិសកិត្តិស្រុយការ/រាត្រា**
 ca. Taler patut kategepin antuk panyaksi saking krama désa/banjar.
- ប। ឈរិប្បញ្ញរាយបារាគាណិការិយេតសកិត្តិបានសកិត្តិរិប្បញ្ញរាង**
 (8) Saluir prabéa panyaksi, kamedalang olih sang mawihawa, manut
 ទ្វាភាគក្រុមសកាណិហិកិស្រុបិត្តិនិង
 dudonan sakadi ring sor puniki :
- ហ। បារាគាណិការាត្រា/ឈានុយដិប្បញ្ញរ**
 ha. Panyaksi ka banjar/désa adat;
- ក। បារាគាណិហិប្បញ្ញរាត្រា/ឈានុយប្បញ្ញជិតិវិ**
 na. Panyaksi ring prajuru banjar/désa adat miwah prajuru dinas;
- ស। បន់បានិត្តិថាមិបហានិកិវាទការក្រុមសកិត្តិបានសកិត្តិរិប្បញ្ញរាង**
 ca. Panebas lekita pawiwahan, sané ageng alit ipun nganutin pararem
 ិប្បុបលិត្តិភាពក្រុមបំបែកិនិង
 miwah pamastikan sang ngawawenang.
- ច। បពិបហាក្សុរាងការក្រុមទ្វាត់ការ**

(9) Pawiwahan sané nénten kadadosang :

- ហ। កិវិលិកិចាបាក្សុរាងការក្រុមទ្វាត់ការ**
 ha. Ring sameton sodet miwah kuwalon;
- ក। កិកិយាយបារាប្បុបសកាណិប្បញ្ញរាង**
 na. Ring mémé bapa rupaka miwah kuwalon;
- ស। កិបុរាយដិការាយសកិត្តិបិត្តិិត្តិប្បុបលិត្តិរិប្បញ្ញរាង**
 ca. Ring rerama dinyama lanang istri, miwah sané lianan, manut lalintih
 បពិត្តិថាគារក្រុមបំពានិត្តិក្រុមបានសកិត្តិរិប្បញ្ញរាង
- paiketan pakulawargan kenceng ngunggahang lan nedunang;

- ၁၁ ပမန္ဒိန္ဒုဘယ်သူမတာ(ကြိုက်ပါရွှေတာ)၊ ဘဟာဂော
 ra. Masanding sareng berana, sanjata (keris,busana), foto
 ဟန္တ္တနားနှင့်အနုတ်တို့ပေါ်လောင်းတို့ပေါ်လောင်းတို့
 lan sakancanya manut sakadi daging Mahasabha Parisada Hindu
 ထဲလဲ။
 Dharma.

ပုဂ္ဂိုလ်၁၇၁

Pawos 59

- ၁၁ ဘဏာဆာဂီးပါပိုဟာဟာဂီးဂောဇာအျော်ရွှေးနာပန္တ်မြို့နားနှင့်
 (1) Tata caraning pawiwahan ring Désa Adat Batuaji Kawan nganutin dudonan :
 ၁၁ ကျေပါဘက္ခာပံ့ဆာပေါ်ပိုဟာဟာဂီးဂောဇာအျော်ရွှေးနားနှင့်
 ha. Kulawargan sang pacang kapawarangang, pinih rihin patut masadok
 ဘို့ပြုရှုံးဘဏ္ဍာ/လီပိုဟာနိုင်ဆောင်၍
 ring prajuru banjar/kelihan adat;
 ၂၁ ပြုရှုံးပြုရှုံးဂောဇာနှင့်ဘာဟာဂီးဂောဇာအျော်ရွှေးနားနှင့်
 na. Prajuru patut maritatas, napiké pawiwahané sané pacang kamargiang
 ဆလုပ္ပန္တ်မြို့နားနှင့်ဘာဟာဂီးဂောဇာအျော်ရွှေးနားနှင့်
 sumpun nganutin pidabdab pawiwahan utawi durung; yéning durung
 ဘာဟာဂီးပြုရှုံးပြုရှုံးဘဏ္ဍာနှင့်ဘာဟာဂီးဂောဇာအျော်ရွှေးနားနှင့်
 anut, prajuru patut nibakang tuntunan, kandugi pamargin pawiwahané
 ပြန်ဘော်ပို့စွဲပန္တ်
 prasida becik tur lantur.
 ၃၁ ပယ်တိုက်ဆောင်ရွက်မှုနားနှင့်မာန်ဂီးဂော်
 (2) Pamargin papadikan kadudonang sakadi ring sor:
 ၁၁ ပယ်ဆောင်ရွက်မှုနားနှင့်ရွှေးနားနှင့်ဘာဟာဂီးဂော်
 ha. Pasuakan papadikan, kamargiang jantos ping tiga, soang-soang
 ထားနားနှင့်
 malarapan antuk :
 ၄၁ ကာပို့ဘယ်ဘာနှင့်ဆုံးဟုံးဆုံးဆောင်
 1) Kapertama antuk sedah woh; canang
 ၅၁ ကာပို့ဘယ်ဘာနှင့်ဆုံးဟုံးဆုံးဆောင်
 2) Kaping kalih antuk sedah woh ring sajeng; nglanturang

ဘဏ္ဍာဂာဆနီ

babaosan;

- ၃၁** ဆပါတိဂာနူနှိမ်ပေါ်ကြဟိုပီဆနာဆနီ
 ၃) Kaping tiga antuk tipat bantal, pinaka cihna pasuakan
 ပပနိကာဆနာဆန်ပျော်ပျော်။
 papadikane sampun puput.
- ၄၁** ဆလပျော်ဆနာဆန်ပနိကာဆပျော်ပျော်။
 na. Sasampun pasuakan papadikané puput, wadoné raris kairing
 ဣရာဂါဆပျော်ပောနူကာဘုန်းနှိမ်ပီဆန်ကျော်ဆနာဆနီ
 budal kapumahan lanangé, nuli katiwakin pabiakala lan
 ဥပဆာဂပီဟာဂနီ။
 upacara pawiwanan
- ၅၁** ထဗ္ဗာပတ္တိဂုဏ်ယျော်ဆန်လိုက်ဟိုသုဘဏ္ဍာဂာဆနာဆနီ
 ca. Mangda pangambilé tumus sekala niskala, ring suba déwasa sané
 ဆလပျော်ဆုံးယောက်နှိမ်ပီဆန်ပျော်ပျော်။
 sampun kacumponin, kulawarga purusa raris mamitang wadoné ring
 ဆရာ့ပုံးကျော်ဆနာဆနီ၊ ယခေါ်ဆနာဆန်ပျော်ပျော်။
 sanggah/pamerajan pradanane, majalaran antuk pejati.
- ၆၁** ယဆပီဟာဂာဆနာဆန်နှော်နှော်ဘုရား/ဤနှော်/ဤနှော်နှိမ်ပီ/ဤနှော်နှိမ်ပီ။
 (3) Yan pawiwanané malantaran antuk ngororod/ngrangkat/ngunggahin/ngrenanin,
 ပေါ်နှော်ဘုရားဆန်လိုက်ဘုရား
- Patut kadudonang sakadi ring sor:
- ၇၁** မူးကျော်ဘုရားပို့ပေါ်ဆန်ပျော်ပျော်။
 ha. Reraman lanangé ngawéntenang panglukuan /pejati antuk duta saksi
 ပနိုးနှိမ်ပီ။ (ဆန်) နိုင်း
 paling kedik 2 (kalih) diri;
- ၈၁** တိနှော်ဘုရားနှော်နှိမ်ပီပျော်ဘုရားဆန်လိုက်ဘုရား
 na. Genah anténé tan kengin ring pakubon sang lanang sedéréng
 ဆန်ပီဘုရားနှော်ပျော်ဘုရား
 katiwakin upacara pabiakala;
- ၉၁** ပီးမော်ဘုရားပေါ်နှော်ဘုရားနှိမ်ပီပျော်ပျော်။
 ca. Pejatiné patut kadulurin antuk panglukuan, mapurwaka antuk
 နှော်ဘုရားနှိမ်ပီပျော်ပျော်။
- nglungsur geng rena sinampura ring reraman daané, sinambi nunas

- ବାଦମନ୍ତ୍ରିକିର୍ତ୍ତିଷ୍ଠାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
gagalangan malih pidan babaosé pacang kalanturang;
- ଶୀ ପୁଣ୍ଡିଳଗିବନ୍ଧିତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
ra. Mungguing daging pabligbagan babaosé salanturnya, mastikayang
ଶାତିରାକାପତ୍ରାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
tatibak palegan reraman daané ring reraman lanangé, miwah
ଶିର୍ଯ୍ୟାଜବପବିହାବାନାକାପତ୍ରା
migumang déwasa pawiwanané kapungkur;
- ଶୀ ପ୍ରାଦେତାନ୍ତ୍ରିକିଲାପନ୍ତ୍ରାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
ka. Pradé tan terima panglukuan pejati, pangalukuané kamargiang
ରାନ୍ତାନ୍ତ୍ରାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
jantos ping tiga.
- ୩। ବାନ୍ଦିପ୍ରିବାନାର୍ଦ୍ଦିକାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
(4) Anak istri sané kajejerang dados sentana rajeg :
- ଶୀ କାପତ୍ରାନ୍ତ୍ରିକିଲାପନ୍ତ୍ରାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରିକିର୍ତ୍ତି
ha. Kapatutang ngidih anak lanang, sané kabawos pawiwanan kaceburin;
- ଶୀ ବବଲାଙ୍ଗାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରିକିର୍ତ୍ତି
na. Sasampun pamargin paperasané puput, sang kalih nuli katibakin
ରୂପବାବପିଲାବନ୍ତ୍ରାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
upacara pawiwanan sakadi patutipun;
- ଶୀ ବାନାନ୍ତ୍ରିକିର୍ତ୍ତିକାର୍ତ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
ca. Sané istri sinanggeh sentana rajeg utawi purusa;
- ଶୀ ବାନାନ୍ତ୍ରିକିର୍ତ୍ତିକାର୍ତ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
ra. Sané lanang sinanggeh sentana nyeburin utawi pradhana.
- ୭। ପାର୍ଯ୍ୟକାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
(5) Pamargin Pawiwanan krama Désa Adat Batuaji Kawan sareng krama Désa
ଶିର୍ଯ୍ୟାବନ୍ତ୍ରିକାର୍ତ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
tiyosan, kamargiang manut pasungkeman makakalih kulawarga, tur kaanutang
ଶିର୍ଯ୍ୟାଭକାନ୍ତ୍ରାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
ring drestan maka kalih Désa Adat.
- ୮। ପାର୍କାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
(6) Pakrabkambéan mapiteges upacara galang apadang (patut) mapikuren duaning
ଶିର୍ଯ୍ୟାଭକାନ୍ତ୍ରାନ୍ତାନ୍ତାନାଗବପିଲାବନ୍ତ୍ରି
sampun manut sakadi dudonannyane manut sastra agama lan dresta.

ပါနီကို။။
Indik 2
ဘယ်ကို။။
Nyapian
ပရဟာသို့။။
Pawos 60

- ၃၁ ပ্ৰজুৱাৰণালি কলাদিপুঞ্জুৰা ত্বৰণে শত্রু প্ৰিয়ে সুপুৰ্বী যোগী
(1) Prajuru désa minakadi prajuru banjar adat, wenang sareng mawosin miwah
কীৰ্তি কলি মুগুৰু কুলি যোগী কলাদিপুঞ্জুৰা ত্বৰণে শত্রু প্ৰিয়ে সুপুৰ্বী
niténin yan wénten krama sané mapikayun palas marabian, mangda nénten
চুৰু চুৰু চুৰু পুৰু
durus dados nyapian.

၃၂ যন্ত্ৰিয়া হৰি কুলু গীৰি কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু
(2) Yan krama inucap kukuh ring pikarsannyané, désa minakadi banjar adat nénten
বুলত্তি পৰ্যু পৰ্যু কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু
sumanggem ring pamarginnyané patut kalanturang ring sang ngawawenang
(প্ৰিয়ে সুপুৰ্বী)
(pengadilan).

၃၃ ৰাজা কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু
(3) Sadéréng pastika polih pamutus saking manggala adat utawi sang
কুলু কুলু (প্ৰিয়ে সুপুৰ্বী)। যন্ত্ৰিয়া হৰি কুলু কুলু কুলু কুলু
ngawawenang (pengadilan), krama inucap manggeh keni tategenan krama
হৰি কুলু
sakadi nguni.

၃၄ মুখ কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু
(4) Sang palas marabian sané durung pastika polih Ilikita pamutus saking
মুখ কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু
rumawos, yan wénten pakarsa marabian malih, sangaskara pawiwahannya tan
মুখ কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু কুলু
kéngin kamargiang oih Prajuru Adat, Sulinggih, Pemangku, Pinandita miwah
মুখ কুলু
sané séwosan.

ပရိသနပါရမာ

Pawos 61

၁၁။ ဓာတေသနပည့်ကျကျမှုနည်းလမ်း

- (1) Tata cara palas marabian sakadi ring sor :

ၬ၁ ဆုပ္ပါဘာယပသနာဒါနိုင်ရှိဖွံ့ဖြိုးပို့ကြ

- ha. Nawur prabéya pasaksi sinalih tunggil sami matenga;
ହୀ
 na. Pagunakayan polih pahpahan pada;
ନୀ
 ca. Pabekel, tadtadan soang-soang kakuasaang niri-niri sakéwanten indik
କୀ
 warisan kakuasaang antuk purusa;
ଗୀ
 ra. Ngawuruhin miwah ngupajiwан pratisentana manut swadharmaning
ଗୁରୁ
 guru rupaka;
କୋ
 ka. Nawur pamidanda panebas swaran kulkul manut pararem utawi manut
କୁଳ
 dresta;
ଜୀ
 da. Mapamit saking merajan sang lanang/purusa.
ପ୍ରାଦେ
 Pradé riwekas sang palas kacihna adung malih, patut ngamargiang
ପାତିହା
 pawiwanan malih.

ပရဟသပါ၏၆၅၁

Pawos 62

၁။ ပျမဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အကျဉ်းချုပ်များ

៣១ សំណាល់ការពិនិត្យរបាយការណ៍

(2) Sang balu kabinayang dados :

ហា ៣ាយហិត្តិថ្មីទីនុវត្តន៍ខ្លួនឯងធម្មាយហិត្តិរាយយសិនុវត្តន៍ទាំង

ha. Balu istri wit sentana rajeg miwah balu istri boyo sentana rajeg;

នា ៣ាយលំនាបុរុម (ថ្មីទីនុវត្តន៍) ឬបុរាយលំនាបុរុមីនុវត្តន៍

na. Balu lanang kapurusa (wit sentana) miwah balu lanang nyeburin
(រាយយសិនុវត្តន៍) ។

(boya sentana).

៤១ ស្ថាប់ឈើ៣ាយហិត្តិថ្មីបិនានុវត្តន៍នឹងអនុវត្តន៍

(3) Swadharmaning balu istri utawi balu lanang nyeburin inucap patut :

ហា ៣ាយពិបាទិក្សាប្រាកេសាគមុន្តូចុចិត្តបាយការ/ក្រិត្តិ

ha. Ngamanggehang patibrata tan patut ngamargiang paradara/drati

ក្រុយា

krama;

នា ក្រុមិបិនុវត្តន៍នឹងធម្មាយលើការការណ៍

na. Ngwasayang waris gunakaya, tan dados ngadol, ngadéang,
ឬតិចិតិបិនុវត្តន៍នឹងធម្មាយលើការការណ៍
makidihang lan siosan punika, sajawaning kacumponin olih
ប្រុកប្រាក់បិនុវត្តន៍នឹងធម្មាយលើការការណ៍
pianak utawi kulawarga pinih tampek saking rabiné pradé
ឬបាយការការណ៍នឹងធម្មាយលើការការណ៍

okané kantun durung mayusa 17 warsa;

នា ការពិនិត្យនឹងធម្មាយលើការការណ៍

ca. Kéngin ngidih sentana pradé wénten kacumponin antuk kulawarga
ឬតិចិតិការណ៍

sinanggeh kapurusa;

ហា តាប់និយោបាយនឹងធម្មាយលើការការណ៍

ra. Kawenangang mawiwaha malih, pradé sampun kacumponin olih

ការណ៍នឹងធម្មាយលើការការណ៍

kulawarga kapurusa.

៥១ ៣ាយនាបុរុមការពិនិត្យនឹងធម្មាយលើការការណ៍

(4) Balu kaucap tan pageh sakadi ring sor :

ហា ក្រិត្តិក្រុយបាយការពិនិត្យនឹងធម្មាយលើការការណ៍

ha. Drati krama utawi paradara;

- នៅ ពាតិស់សិរីបក្សាបានទូទៅហើយត្រូវឈើលេ(សំណុះ) នាតិំ។
 na. Matilar saking pakubon tan pasadok jantos 6 (nem) sasih;
 សៅ ការយកសិរីដែលគឺជាយកសាធារណការដីលាក្យសិរីនាមួយ
 ca. Lémpas ring swadharman siosan minakadi tan prasida ngeséhin solah
 បុរុជិលមួបឱ្យបិញ្ញុក្សុសប័ណ្ណបុរុខោ។
 prawerti marep ring pituduh kulawarga kapurusa.

ហិន្តិក្រិច្ចា

Indik 3 ,

អ៊ូតុកា

Sentana

បញ្ហាលិក្រិច្ចា

Pawos 63

៣១ ស៊ូតុកាបន្ទូនិយបញ្ហាលិក្រិច្ចាលិយបុរុស្ថុក

- (1) Sentana wénten kalih pawos, sané kaucap pratisentana miwah sentana
 បុរុស្ថុក។

peperasan.

៤១ ប្រិយស្ថុកហិញ្ញុបុន្តិស៊ូតុកហើយសិរីបិងបានទូបញ្ញិ។

- (2) Pratisentana inggih punika sentana sané metu saking pawiwahan kapatut.

៥១ ប្រាងបិងបានទូបញ្ញិប្រិយស្ថុកការពិនិត្យស្ថុកហើយសិរីបិងបានទូបសារិ

- (3) Pradé pawiwahan tan ngwetuang sentana kéngin ngidih sentana antuk upasaksi
 សារាសត្វិលិនុសារាការបន្ទូនិយស្ថុកបិងបានទូបសារិ។

sekala-niskala sané kawastanin sentana paperasan.

៦១ ប្រាងបិងបានទូបញ្ញិប្រិយស្ថុក។ យឡានទូស្ថុកបិងបានទូបសារិ

- (4) Pradé pawiwahan tan kapatut ngwetuang sentana, mangda tan kantun kawastanin
 ពាតិច្ចាប់នឹងម្ខាប់បញ្ញិយបានទូស្ថុកបិងបានទូបសារិ។

bebinjat utawi astra, patut kamanggala antuk panyangaskara.

៧១ ស៊ូតុកាបន្ទូនិយស្ថុក។ ប្រិយស្ថុកបានទូស្ថុក (ប្រុង) ហើយសារិក្រិបា

- (5) Sentana rajeg inggih punika, pratisentana wadon (pradana) sané kamanggehang
 សត្វ (បុរុខ) ថ្វីរិលិនុការាសារិបិងបានទូស្ថុកបិងបានទូស្ថុក។

lanang (purusa) tur risampun nglaksanayang pawiwahan, nyeburin.

៨១ សិរីស្ថុករៀងធមុនិយស្ថុកបន្ទូនិយស្ថុកបិងបានទូស្ថុកបិងបានទូស្ថុក

- (6) Sang sané karsayang sentana rajeg inucap wiwit (5) inggih punika :

- ବୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନବାନ୍ଧୁଯତ୍ତିବିଜ୍ଞାନପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ha. Pratisentana wadon kamanggehang dados purusa;
- କୀ କାପବ୍ରିହାବାନ୍ଧୁପ୍ରାଚୀକାର୍ଯ୍ୟବାନ୍ଧୁକୁଳବାନ୍ଧୁକାଳୀ
na. Kapawiwahan kaceburin, kautamayang antuk jadma sané magama
ବିକ୍ରମ୍ଭୁଗବ୍ରିହୃବାନ୍ଧୁକାଳୀଯବିକ୍ରମ୍ଭୁଗବ୍ରି
Hindu utawi jadma sané maagama siosan sané sampun
ମୂଳବାନ୍ଧୁପ୍ରାଚୀକାର୍ଯ୍ୟବାନ୍ଧୁକାଳୀ
nglaksanayang pamarisuda raga utawi sudi wadani;
- ଶୀ ବାନ୍ଧୁତାପର୍ବତୀମ୍ବାନ୍ଧୁକାଳୀପର୍ବତୀପ୍ରାଚୁ
ca. Sané ngamanggehang sentana rajeg patut mapasadok ring Prajuru
ବାନ୍ଧୁକାଳୀମ୍ବାନ୍ଧୁକାଳୀପର୍ବତୀପର୍ବତୀକାଳୀ
Banjar tur Kelihan Banjar patut nyiarang ring banjar saha ngaturang
କିପ୍ରାଚୁଗାନ୍ଧୁତାପର୍ବତୀ ॥
ring Prajuru Désa Adat.
- ନୀ ମ୍ବାନ୍ଧୁକାଳୀପର୍ବତୀ
ra. Sentana abut keladi.

ପାତ୍ରବିର୍ଦ୍ଧୀ

Pawos 64

- ବୀ ତାଯତ୍ତିବିଷ୍ଟନବର୍ତ୍ତନକୁଳବାନ୍ଧୁକାଳୀପର୍ବତୀଭେଦ ।
(1) Ngamanggehang sentana paperasan manut dudonan patut makacihna artha
ବ୍ରାହ୍ମପର୍ବତୀମ୍ବାନ୍ଧୁକାଳୀପର୍ବତୀକାଳୀପର୍ବତୀକାଳୀ
brana pamerasan sané kasaksiang sakala-niskala tur kategepin malih
ବାନ୍ଧୁକାଳୀମ୍ବାନ୍ଧୁକାଳୀପର୍ବତୀକାଳୀପର୍ବତୀକାଳୀ
antuk likita sané pastika saking sang rumaos.
- ତୀ ମବମିନାବ୍ୟାକିଲ୍ଲାଯବ୍ୟାକିଲ୍ଲାମ୍ବାନ୍ଧୁକାଳୀପର୍ବତୀଭେଦ ।
(2) Sapa sira ugi krama pacang ngidih sentana, patut masadok ring Bandesa Adat
ମାନ୍ଦୁକାଳୀଭେଦ ।
sanistané asasih sadéréng pamerasan.
- ତୀ ବାନ୍ଧୁତାପର୍ବତୀମ୍ବାନ୍ଧୁକାଳୀପର୍ବତୀଭେଦ ।
(3) Bandesa kawalinin antuk kelihan-kelihan banjar nyiarang ring sawidangan
ମାନ୍ଦୁକାଳୀଭେଦ ।

désa, sang sapa sira ugi rumasa tan lila mangda nguningang masengker kalih

ပုဂ္ဂန်ပို့ပလိုက်ရီ၏ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့။

wuku sadurung pamerasan , ring Bandesa Adat.

- ၃၁ ပုဂ္ဂန်ရာဇာနိုင်းပါးများပါ၍ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့၏ဘဏ္ဍာရွှေမြို့
 (4) Prajuru Désa digelis mawosin saha ngicénin pemutus nepék ring catur dresta
 ပို့ပလိုက်ရီ။
 miwah pararem.
- ၅၁ ပုဂ္ဂန်ပို့ပလိုက်ရီ၏ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့။
 (5) Pradé sulur paperasan tan manut ring kecaping ajeng, Prajuru Désa wenang
 ဘဏ္ဍာရွှေပို့ပလိုက်ရီ၏ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့။
 ngandeg sang pacang makarya, saha ngicénin pamutus, mangda kapuputang
 ပို့ပလိုက်ရီ၏ဘဏ္ဍာရွှေမြို့။
 riin babaosan sulur utawi wicaranya.

ပုဟာပါ၈၈၁

Pawos 65

၁၁၁ ပပံ့ပလိုက်ရီ၏ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့၏ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့။

- (1) Paperasan sané kepatut ring désa risampun makacihna :

၁၁၁ ပို့ပလိုက်ရီ၏ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့။

ha. Widhi widana pamerasan;

၁၁၁ ဆန်ခါးမြို့၏ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့။

na. Kasaksinin antuk prajuru désa adat miwah désa dinas;

၁၁၁ ဆန်ခါးမြို့၏ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့။
 ca. Kasiarang ring wawengkon Désa Adat Batuaji Kawan,saha kategepin
 ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့၏ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့။
 antuk lekita sané pastika.

၁၁၂ သာမဏေပူးမြို့၏ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့။

- (2) Sané kapatut peras anggé sentana kadi ring sor :

၁၁၂ ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့။

ha. Jadma magama Hindu;

၁၁၂ ဆုပေါ်တော်မြို့။

na. Kulawarga saking purusa, pradé tan wénten kéngin saking wadon
 ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့၏ဘဏ္ဍာရွှေတော်မြို့။
 yéning taler tan wénten wawu kéngin sakama-kama (sakita kayun);

- ၃၁ ကာဗ္ဗာယပိသလိုပါပီသပန္တာဆူပျော်များ။
 ca. Kautamayang saking waris pancer kapurusa;
- ၃၂ မိန္ဒနိုဘုတ္တိပိုဘုပ်နှင့်များပါတာအောက်မှာပြုခဲ့ရန်။
 ra. Sinalih tunggil mawiwit saking kulawarga tunggal utawi merajan,
 ပဟိုဘာသုန္တာများမှာပိုဘုတ္တိမှုနှင့်များမှာပြုခဲ့ရန်။
 paibon lan dadia, utawi ngambil anak tios sakéwanten sang magama
 ပိုဘု။
 Hindu.
- ၃၃ ရာတိန္တာအုပ်စွဲဆုတ္တနာဂါး။
 (3) Kéngin ngangkat sentana langkung ring adiri, lanang wiadin wadon, yan
 သယပျော်မှုများမှာပိုဘုတ္တိမှုနှင့်များမှာပြုခဲ့ရန်။
 sampun nganutin sulur paperasan sané patut.

ပိုမိုး၏၃၁ပေါ်သလို

Indik 4 Pawarisan

ပုံဘာသူ၈၈၁

Pawos 66

- ၃၄ ပိုမိုး၏၃၁ပေါ်သလိုမှာအောင်လျော်စာသာများ။
 (1) Warisan inggih punika arta brana saha ayah-ayahan ngupadi sukreta sakala-
 မိန္ဒန်သလိုပိုဘုတ္တိမှုနှင့်များမှာပြုခဲ့ရန်။
 niskala saking kaluhurannya marep ring turunannya.
- ၃၅ ပိုမိုး၏၃၁ပေါ်သလိုမှာအောင်လျော်စာသာများ။
 (2) Ikang sinanggeh warisan luiré :
 ၃၆ ထွေးဘေးတော်မှာအောင်လျော်စာသာများ။
 ha. Dué tengah, makadi tegal ayahan désa sanggah/merajan,
 ပုံမှန်သလိုပိုဘုတ္တိမှုနှင့်များမှာပြုခဲ့ရန်။
 pusaka lan sané siosan;
- ၃၇ ပတ္တာသလိုမှာအောင်လျော်စာသာများ။
 na. Pagunakayan , tadtadan/jiwa dana , hutang piutang.
- ၃၈ ပုံမှန်ဘာသာများ၏သလိုသလိုမှာအောင်လျော်စာသာများ။
 (3) Wawu kéngin kabawos warisan pradé wénten :
 ၃၉ သလိုသလိုမှာအောင်လျော်စာသာများ။
 ha. Sang ngwarisang;

- କୀ ଲ୍ଲାଗ୍ରଙ୍କଳି(ବାହିପନିଷି)।
 na. Keturunan (ahli waris);
 ଶୀ ଓତାଗ୍ରଙ୍କାତାର୍ତ୍ତଙ୍କଳି(ବାଯବାଯ୍) ଯକ୍ଷମିଭ୍ରାପନିଷି।
 ca. Arta brana, tategenan (ayah-ayah) makacihna warisan.

ବାହାବିରେଣ୍ଣା

Pawos 67

ଟୀ ବାହିପନିଷିଭିନ୍ଦୁଙ୍କଃ

- (1) Ahli waris luiré :

- ବାହି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନପୁରୁଷୀ
 ha. Pratisentana purusa;
 କୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ(ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେଣ୍ଟି)।
 na. Pretisentana (sentana rajeg);
 ଶୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନବ୍ୟବସ୍ଥା/ବାହାବିରେଣ୍ଣା

ca. Sentana peperasan lanang/wadon.

ଟୀ ପ୍ରାଦେତାଗ୍ରହ୍ରତ୍ତମଜାତିବାଚ୍ଛ୍ଵାସିବାରେଣ୍ଟିଲ୍ଲାଗ୍ରଙ୍କଳିବାହିପନିଷିଭିନ୍ଦୁଙ୍କଃ

- (2) Pradé tan wénten sakadi ring ajeng, kang sinanggeh ahli waris :

- ବାହି ଅର୍ଗନକୁଣ୍ଗପ୍ରାଦେତାଗ୍ରହ୍ରତ୍ତମଜାତିବାଚ୍ଛ୍ଵାସିବାରେଣ୍ଟିଲ୍ଲାଗ୍ରଙ୍କଳି
 ha. Turunan purusa pernah ngunggahang makadi rerama lanang, pekak
 ବାହାବିରେଣ୍ଣାବୁଗାଯାଇବିଷକିଲ୍ଲାଗ୍ରଙ୍କଳି
 salanturnya, rerama misan , mindon;
 କୀ ଅର୍ଗନକୁଣ୍ଗପ୍ରାଦେତାଗ୍ରହ୍ରତ୍ତମଜାତିବାଚ୍ଛ୍ଵାସିବାରେଣ୍ଟିଲ୍ଲାଗ୍ରଙ୍କଳି
 na. Turunan purusa pernah kasamping makadi keponakan, keponakan
 ବାହାବିରେଣ୍ଣାବୁଗାଯାଇବିଷକିଲ୍ଲାଗ୍ରଙ୍କଳି
 dimisan miwah keponakan dimindon;
 ଶୀ ପ୍ରାଦେତାଗ୍ରହ୍ରତ୍ତମଜାତିବାଚ୍ଛ୍ଵାସିବାରେଣ୍ଟିଲ୍ଲାଗ୍ରଙ୍କଳି
 ca. Pradé camput, tan wénten ngélingin upakarania kamargiang oih
 ବାହାବିରେଣ୍ଣାବୁଗାଯାଇବିଷକିଲ୍ଲାଗ୍ରଙ୍କଳି
 banjar. Druwénnyané kaambil oih Banjar.

ଟୀ ସ୍ଵାଧ୍ୟାକ୍ଷରିବାହିପନିଷିଭିନ୍ଦୁଙ୍କଃ

- (3) Swadharmaning ahli waris patut :

- ବାହି ନରିମାଯାହାର୍ଗ୍ରହ୍ରତ୍ତମଜାତିବାଚ୍ଛ୍ଵାସିବାରେଣ୍ଟିଲ୍ଲାଗ୍ରଙ୍କଳି
 ha. Narima saha ngwasayang tatamian pahan kaluhurannya , makadi

ព្រាយសាស្ត្រ/ឱកាទីបុរាណបាបញ្ហាយនូវឯង
ngrempon sanggah/merajan , pura, saha pangupakaryannya miawah
បាយបាយបានបំភិត្ត

- ayah-ayahana pawaris;
 ၁၁ ဘာနဲ့ပပါသဗုပ္ပဟန္တုဂါဂိုလ်ပဆာဂျာပဆာဂါဌ္ဂယူ။
 na. Ngabénang pawaris saha nglanturang upacara-upacara pitra yadnya;
 ၁၁ ဆုပါန္တုဂါဌ္ဂဖော်ပပါသဗုပ္ပဘာဂုဏ်။
 ca. Naurin hutang-hutang pawaris manut panglokikan.

ပရဟသိဒၢ

Pawos 68

ଯତ୍କିମନିଷବନୀପାଦମିଶ୍ରଜାଗାନ୍ଧାରୁଦ୍ଧିକାବଳୀ

Mungguing waris-kawaris ring Désa Adat Batuaji Kawan :

၁၃၁ ဂိမ်ပုဂ္ဂန်ပလာဂျာပါပြုထွက်နှုန်းမှာ ပေါ်ပေါ်ပါ၍

- (1) Risampun kalaksanayang Pitra Yadnya lan hutang-hutang pawaris buntas
କାତାପ୍ରାବ୍ୟବନ୍ଧିଷ୍ଠାନାମ୍ବଦ୍ୟ
katawur, wau warisan dados kepah.

ସ୍ତ୍ରୀ ବଗବାହିବନ୍ଧିଷ୍ଠାନାମ୍ବଦ୍ୟ

(2) Para ahli waris lanang sami polih pahan sangkaning pagunakaya.
ମିଳନିର୍ମାଣକିମହିବନ୍ଧିଷ୍ଠାନାମ୍ବଦ୍ୟ

(3) Sinalih tunggil ahli waris kéngin tan polih pahan pradé :
ବିଲ୍ଲି ବିଲ୍ଲି ବିଲ୍ଲି

ha. Nilar kawitan lan sesananing agama Hindu;

କୀ	ଓପାକାର୍ଯ୍ୟଗ୍ରବକୀ
na.	Alpaka guru rupaka;
ଶୀ	ମନ୍ତ୍ରକଳାର୍ଥୀ ସ୍ଵର୍ଗବିହାରାବ୍ୟାଖ୍ୟାତିମନ୍ତ୍ରକାର୍ଯ୍ୟଗ୍ରବଦ୍ଧି
ca.	Sentana rajeg kesah mawiwaha utawi pratisentana nyeburin soang- ଗୁହାପିକାର୍ଯ୍ୟବାସ୍ତିକାନ୍ତିକାଣ୍ଡାକି

soang kabaos ninggal kadaton;
ပျောက္ခာဟပီဘဏ္ဍာဂါရိများနှင့်တွေ့ဆုံးသောဘယ်ဟောများ
Pianak utawi ahli waris sané magentos agama wit saking Agama
ဟိန္ဒရာသောဘယ်များနှင့်ဘုရားသော်။
Hindu ka agama siosan.

၃၁ ຖ່າວຍທານີບກິລີໄກສະຕິຫຼຸງທາຄີ້ຂົມພື້ນຫຼູກ່າວຄະໂຫຍບິກກະ

- (4) Boya ahli waris , kengin muponin hasil anut dudonan, luiré :

၃၁ မြန်မာပြည်ရုပ်သတ္တဝါကျင်းမာရေးဝန်ကြီးခုပါးဘဏ်

- ha. Sentana luh , salami durung késah mawiwaha;

၁၁ ကာယ်ပျော်နှင့်ကာယ်ခြုံ(ဂုဏ်ပိုးဆုတေသနများ)။

- na. Balu luh wiadin muani nyeburin (soang-soang boyo sentana).

- ## ၆၁ ပပနိုဂုဏ်ဆိပ်ပိုဂုဏ်ပျော်ပါဝီဆနာဒါပောက်အဖွဲ့/ဘားလှေပါ

- (5) Pawaris kengin maweweh rikala murip pinaka jiwa dana tadtadan/bekel,

ပနာဆိပ္ပပတ်၏အိပ်ပြီးပေါ်လာသောများကဲသော်လည်း

ପରିବାଚିନ୍ୟ

Pawos 69

၁၈၁ ပြုလမ်းခြားရန်အနီးပေါ်တွင်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

- (1) Pradé sajeroning pakulawargan wénten ahli waris langkungan ring adiri patut :

၁၁ ဆာပန်လဲပဟိတ္ထရိလိဆာပဟန္ဒဂိမိကျပါ။

- ha. Kawéntenang paigum indik pahan waris inucap;

- ၁၁ ယန်ကြားမိန္ဒာဘဏ္ဍာဆုံးအောင်လှပါပဲ့ပါ့ပျော်ရွှေ့ခာ

- na. Yan tan prasida katunasang tatimbang ring Prajuru Désa;
၃၁ ပုဂ္ဂနာဘာဘာဆဲဆဲဖို့ပါးပမ်းခြေားပေါ်အား

- ca. Pradé taler tan wénten cumpu ring panepas Prajuru, patut katunasang
ការប្រព័ន្ធប្រជាពលរដ្ឋប្រជាជាតិក្រុងការប្រព័ន្ធរបស់វា
ring Kerta Désa, pradé taler tan kacumpuin, kengin katunasang ring
ជីវិតរាមាណិក (បិណ្ឌិភន្លឺកិ)

Sang Rumawos (Pengadilan Negeri).

၁၁။ ပြုလေသာခါန်များပုံစံကိုပေါ်ဖော်လုပ်ရန်အတွက် ပြည့်လုပ်ရှုရာ အနေဖြင့် ပြည့်လုပ်ရှုရန်

- (2) Pradé karang inucap kaputungan, patut Prajuru Désa nibakang ring :

၃၁ ပဲမာနတို့ဟဲ့ပါလျှောက်မြို့၏အရာရှင်မြို့၏

- ha. Sang sinanggeh ahli waris manut pawos 67 wiwit (2);

- na. Sang kéngin anggén sentana anut pawos 65 wiwit (2);

၃၁ ပြုလောပန္တာကျေပါရမာန်မာန်လျှပ်ပို့ပစ်ပသပြည်ဗာဇာ၏အားလုံး

- ca. Pradé wénten sané nénten cumpu ring panepas Prajuru Désa, kéngin

କାନ୍ତୁନାମିର୍ବିଷ୍ଣୁପାଦବି । (ବିନ୍ଦମିଶ୍ରଗୀତି)

katunasang ring sang Rumawos (Pengadilan Negeri).

୩। ପରିବହୁକାଳେକ୍ଷଣପାତ୍ରାବ୍ୟଃ

- (3) Warisan sané nénten patut kapah :

ହା । ଶୁଦ୍ଧିତାପିଣ୍ଡି ।

ha. Genah suci;

ନା । ବାଲେ ସବୁକାଳେକ୍ଷଣକୁଳାବାଧିଯୁଦ୍ଧ ॥

na. Balé sané kaanggén genah nglaksanayang yadnya.

ମାତ୍ରାବ୍ୟଃ

SARGAH VI

ମୁକ୍ତିଶାଖାବାଦପାତ୍ରାବ୍ୟଃ

SUKRETA TATA PALEMAHAN DÉSA ADAT

ପାତ୍ରାବ୍ୟଃ

Palet 1

ଶାକ୍ୟମିଯନ୍ତିକୁଳାବାଦପାତ୍ରାବ୍ୟଃ

Tanah Miwah Lingkungan Alam Désa Adat

ପାତ୍ରାବ୍ୟଃ

Indik 1

ଶାକ୍ୟଭାବାବାଦପାତ୍ରାବ୍ୟଃ

Tanah Désa Adat

ପାତ୍ରାବ୍ୟଃ

Pawos 70

କିପତିକାଳେକ୍ଷଣପାତ୍ରାବ୍ୟଃ କାମାବାଦପାତ୍ରାବ୍ୟଃ ପୁଣିକାଳେକ୍ଷଣପାତ୍ରାବ୍ୟଃ

Ring wawidangan Désa Adat Batuaji Kawan wénten tanah luwir punika : tanah

ଶାକ୍ୟମିଯନ୍ତିକୁଳାବାଦପାତ୍ରାବ୍ୟଃ

druwén pemerintah Kabupaten Tabanan, tanah laba pura, tanah padruwén krama

ଭାବାବାଦପାତ୍ରାବ୍ୟଃ

adat, lan tanah padruwén warga dura Désa adat.

ပါနီဒါနို ၁၇၁

Indik 2

ନୀତିବାଚକ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ

Lingkungan Alam Désa Adat

ပရ္ပသာဆို၊ ဟန္တာ

Pawos 71

၁၃၁ ရွှေပါဂောပဲချေထုပ္ပန်းမြတ်စွာနှင့်အမြတ်စွာနှင့်

- (1) Soang-soang krama sumangdéné nglestariang telajakan ring soang-soang lebuh
ပုဂ္ဂိုလ်ဘဏ်။
paumahan.

၃၁ ဂေဟပ်ဘပ်ကျယ်ယာဉ်အကြံပိုကာဂပါနတ္ထနာနာဒ်၏ပုဂ္ဂနာ

- (2) Soang-soang krama sumangdéné trepti nyaga wawidangan nyané tetep resik
សង្គមពីៗ
lan asri.

ပန္တဘိရှု

Palet 2

ສາວົ່ງທັງຫຼືກາຍິ

Karang lan Tegal

ပရဟသိဒန္ဒ

Pawos 72

- (1) Krama Désa patut ngwatesin karangnyané antuk pagehan, turus utawi témbok
ပାତ୍ରବକ୍ଷୁଟ୍ଟିଲୁହାସି ॥
manado.pelkontenpanca.sari

၁၁ ပေါ်မျှသိမ်ဆာဟုပါပဲခါနတ်များကိုလေ့လာနိုင်ရန်မြန်မာပြည်ရှားယူနစ်မှာ

- ၃၁ ପ୍ରାଣକାଗବିପଦିବର୍ଗରେ ହାତୁଙ୍ଗବିଶ୍ୱାସପିତ୍ତିକାଳିକିୟକଂଛଲ
 (3) Pradé karasayang pagehan utawi turus inucap nglikadin, yan pada arsa
 ପରୋକ୍ଷିତାରୀକାର୍ତ୍ତିକ୍ରତ୍ତିବାହୀନ୍ତିବିର୍କତ୍ତିକ୍ରମବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 panyandingé, kengin watesé nganggé pinget kewanten kasaksi antuk Prajuru
 ଧାରାରେହାତୁଙ୍ଗବିପ୍ରତ୍ଯେବୁପର୍ବତୀର୍ବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 Désa Adat utawi pracihna pal saking Badan Pertanahan Nasional,
 ହୃଦ୍ଦିତ୍ତିପର୍ବତୀର୍ବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 utawi turus mapangadeg 1,5 méter.
- ၃၁ ପ୍ରାଣବର୍କିକାର୍ତ୍ତିବାହୀନ୍ତିପର୍ବତୀର୍ବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 (4) Pradé wénten karang kabebeng, mangdé kautsahayang wénten pamesuannya
 ବାହବିପ୍ରତ୍ଯେବାହିକାର୍ତ୍ତିକ୍ରମବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 sané pastika, sanistané majimbar adepa (améter).
- ၄၁ ଧାରାରେହାତୁଙ୍ଗବିକ୍ରମବାହୀନ୍ତିପର୍ବତୀର୍ବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 (5) Margi ring arepan karang krama soang-soang, patut kapiara antuk krama
 ଧାରା/ବାହୀରେହାତୁଙ୍ଗବିକ୍ରମବାହୀନ୍ତିପର୍ବତୀର୍ବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 désa/banjar, saha kasarengin antuk krama soang-soang sané
 କେବଳକାଳିକାର୍ତ୍ତିବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 nelajakan karangnyané.

ବାହବିକାଳୀ

Pawos 73

- ၁၁ ବିକନ୍ଦିତ୍ତିକ୍ରମବାହୀନ୍ତିପର୍ବତୀର୍ବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 (1) Sinalih tunggil Krama Désa/Banjar, tan kalugra :
 ଧା ୩ୟବ୍ୟାହ୍ୟାତ୍ମିକାର୍ତ୍ତିବାହୀନ୍ତିପର୍ବତୀର୍ବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 ha. Ngalah-alah margi, tegal, carik utawi karang krama tiosan;
 କା ୩ୟବ୍ୟାହ୍ୟାତ୍ମିକାର୍ତ୍ତିବାହୀନ୍ତିପର୍ବତୀର୍ବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 na. Ngalah-alah tanah tegak Kahyangan, Sétra lan sakancan tegak
 ବିକନ୍ଦିତ୍ତିକ୍ରମବାହୀନ୍ତିପର୍ବତୀର୍ବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 sinanggeh suci.
- ୩୧ ପ୍ରାଣବର୍କିକାର୍ତ୍ତିବାହୀନ୍ତିପର୍ବତୀର୍ବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 (2) Pradé wénten sakadi ring ajeng, sang ngalah-alah patut ngwaliang tanah
 ବିକନ୍ଦିତ୍ତିକାଳିକାର୍ତ୍ତିବାହୀନ୍ତିପର୍ବତୀର୍ବାହୀନ୍ତିପ୍ରତ୍ଯେ
 inucap, saha pamidanda sepatutnya kadulurin upakara ring pangalah-alah

ଶାନ୍ୟତ୍ରିଷ୍ଠିମାକାବ୍ୟଗ୍ରିଯାକୁତ୍ରାଗମ୍ଭୁତ୍ତି ॥

tanah suci, sané kasulurang manut pararem.

୩୧ ଯାତ୍ରିକୁଳକାପଚିଲ୍ଲିତ୍ତିଗାବତ୍ରୁଦିଲ୍ଲିଷିଲିକ୍ଷିପିବ୍ୟାପତ୍ତିକଲବକାଣିହି

(3) Yan wénten anak padem ring tegalan wiadin ring carik, pamarginé sakadi ring
ଗୁରୁତ୍ବା

sor:

- ଶା ୧ ଗିର୍ଭିଗାବତ୍ରୁଦିଲ୍ଲିଷିଲିକ୍ଷିପିବ୍ୟାପତ୍ତିକାପତ୍ରାଗମନାବିର୍ବିଦ୍ଧିବକଗା
ha. Ring tegalan wiadin ring carik punika, patut kalaksanayang upakara
ପାତ୍ରିଲ୍ଲିଷିଲିକ୍ଷିପିବ୍ୟାପତ୍ତିକାପତ୍ରାଗମନାବିର୍ବିଦ୍ଧିବକଗା
manut ring kecap sastra agama miwah dresta, antuk sang madruwé
ଗାବତ୍ରୁଦିଲ୍ଲିଷିଲିକ୍ଷିପିବ୍ୟାପତ୍ତିକାପତ୍ରାଗମନାବିର୍ବିଦ୍ଧିବକଗା
sawa nganutin pituduh prajuru désa adat;
- କା ୧ ଗାନ୍ତିଷିଲାବିଗିର୍ଭିଗାବତ୍ରୁଦିଲ୍ଲିଷିଲିକ୍ଷିପିବ୍ୟାପତ୍ତି
na. Ngentasang sawa ring tegalan wiadin carik patut nganutin pituduh
ପ୍ରାଚୀନାବ୍ୟାଖ୍ୟାତିପ୍ରାଚୀନାବ୍ୟାଖ୍ୟାତିପ୍ରାଚୀନାବ୍ୟାଖ୍ୟାତି
prajuru désa utawi prajuru banjar adat, lan prajuru subak;
ଶା ୧ ଗାନ୍ତିଷିଲାବିଗିର୍ଭିଗାବତ୍ରୁଦିଲ୍ଲିଷିଲିକ୍ଷିପିବ୍ୟାପତ୍ତିକାପତ୍ରାଗମନାବିର୍ବିଦ୍ଧିବକଗା
ca. Tegal wiadin carik sané kentasin patut taler ka upakara manut kecap
ଗାନ୍ତିଷିଲାବିଗିର୍ଭିଗାବତ୍ରୁଦିଲ୍ଲିଷିଲିକ୍ଷିପିବ୍ୟାପତ୍ତିକାପତ୍ରାଗମନାବିର୍ବିଦ୍ଧିବକଗା
sastra agama miwah dresta;
- ଶା ୧ ଗାନ୍ତିଷିଲାବିଗିର୍ଭିଗାବତ୍ରୁଦିଲ୍ଲିଷିଲିକ୍ଷିପିବ୍ୟାପତ୍ତିକାପତ୍ରାଗମନାବିର୍ବିଦ୍ଧିବକଗା
ra. Ngentasang sawa ring tukad, pangkung, nénten kadulurin antuk
ବିବକଗା
upakara;
- କା ୧ ଗାନ୍ତିଷିଲାବିଗିର୍ଭିଗାବତ୍ରୁଦିଲ୍ଲିଷିଲିକ୍ଷିପିବ୍ୟାପତ୍ତିକାପତ୍ରାଗମନାବିର୍ବିଦ୍ଧିବକଗା
ka. Tan wenang makta (ngenahang) barang saha luiré sané ngletehin
ଗାନ୍ତିଷିଲାବିଗିର୍ଭିଗାବତ୍ରୁଦିଲ୍ଲିଷିଲିକ୍ଷିପିବ୍ୟାପତ୍ତିକାପତ୍ରାଗମନାବିର୍ବିଦ୍ଧିବକଗା
ring karang paumahan, tegal miwah carik, bilih-bilih yan
ଗାନ୍ତିଷିଲାବିଗିର୍ଭିଗାବତ୍ରୁଦିଲ୍ଲିଷିଲିକ୍ଷିପିବ୍ୟାପତ୍ତିକାପତ୍ରାଗମନାବିର୍ବିଦ୍ଧିବକଗା
kaletehannya nglantur sinanggeh nglimbak ngletehin karang anak
ଗାନ୍ତିଷିଲାବିଗିର୍ଭିଗାବତ୍ରୁଦିଲ୍ଲିଷିଲିକ୍ଷିପିବ୍ୟାପତ୍ତିକାପତ୍ରାଗମନାବିର୍ବିଦ୍ଧିବକଗା
séwos manut agama Hindu.

ပန္တဂါရီပါ

Palet 3

ပပောက်ခါပပောက်ခါမိပုံဘပုံဘယာက်ခါ

Wawangunan, Wawalungan, miwah Papayonan

ပိန္ဒီနိုင်ရှိများ

Indik 1

ପବ୍ଲିକେସନ୍

Wawangunan

ပရိသနပါး၂၃၁

Pawos 74

၁၃၈ ကာကွန်ရုန်ပုဂ္ဂိုလ်

- (1) Nyabran ngwangun, patut :

၃၁ យល់ទានត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីបានបង្កើតឡើង

- ha. Masadok ring prajuru , ping ajeng pradé wawangunan ngeninin
ପାତ୍ରାବୀ

ການແຜ່ນຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ໄດ້ການນາງວານນາກຄວບເກີນ। ພະຍິບຸກຄວບ

- na. Nganggé asta bhumi miawah gagulak kosala-kosali, sanistané
នអ្នការជីវិ៍មុខា

manut patitis niskala;

- କୀ ତାନ୍ୟବିନ କା ପିସାଗ
ca. Tan nyayubin ka pisaga.

၃၁ ပြုစာပေါ်နှင့်အမျိုးအစားများတို့၏ပို့ဆောင်ရွက်ချက်များ

- (2) Pradé wawanganan jantos ngayubin bilih-bilih témbok ring telenging wates,
କିମ୍ବା ପୁରୁଷା ପାଦାଳରେ ପାଦାଳରେ ପାଦାଳରେ
risampun kawara tur kasadokang ring prajuru, wenang kadanda manut pararem,
ପାଦାଳରେ ପାଦାଳରେ ପାଦାଳରେ
saha témbok inucap kagubar utawi sanistané mangda kakaryanang abangan

၃၁ ဘဏ္ဍာနာမိယပိုဘေးကော်/ဟိုယုပ္ပါယဲပီမဂာ

- (3) Tan dados ngembahang toya/limbah cemer ka pisaga:

၃၁ အန္တရာနပိုဘုန္တပိုဆုပါယရပါယရပါယရ၏အကုန္တပိုဆီ၏

- (4) Tan kadadosang ngéndépin palemahan paumahan tegal utawi carik.

වයනිගායප්‍රායයකින් ප්‍රාය වැගැතිවායුත්ත් කාඩ්ගු තුළු ප්‍රාය
samaliha mawastu mayanin kapisaga. Pradé sampun wénten paiguman sareng
බිජගාලිහි ප්‍රාය වැගැතිවායුත්ත් ප්‍රාය ගැඹා තුළු ප්‍රාය
pisagan ipun, sang sané ngéndépin kapatutang nyéndér utawi
ගැඹා තුළු ප්‍රාය සිංහප්‍රාය
némbok wates inucap.

- ၁၁ **ගැඹා තුළු ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය සිංහප්‍රාය වැගැතිවාය**
 (5) Tan kadadosang ngwangun genah sembahyang lan genah siosan ring Agama
හින්දු (පුද්‍රාසාහා රේඛී ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර තුළු) වෙළඳ නිවැස්‍යා යායා හැකි තුළු නිව්
Hindu (Musola,Mesjid lan Geréja), sajawaning sampun kacumponin olih
පුද්‍රාසාහා තුළු ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ගැඹා තුළු ප්‍රාය වැගැතිවාය
krama Désa majalaran antuk Paruman Agung krama Désa Adat Batuaji Kawan.

භිංජිකිග්‍රා

Indik 2

පපුණකී

Wawalungan

පගහාවිංහං

Pawos 75

၇၁ **සහාක්‍රාතාග්‍රාමාග්‍රාම්‍යාධාර්යාභාෂාධි**

- (1) Sahanan warga désa adat sané miara wawalungan (bawi, risampun mabelas
ගුහ්‍ය ගැඹා තුළු ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර නිව්) එඟා ආයා ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර නිව්
utawi banténg lan sapanunggalnya sampun masaluk tali), patut sayan niténin
ක්‍රිජි/ගැඹා තුළු ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර නිව් ගැඹා තුළු ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර
negul/ngelogor mangda tan ngrusakin karang utawi pabianan krama séwos,
හිසියි ඩිසියි ඉග්‍රාමා ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර නිව්
bilih-bilih, jantos ngranjing ngletehin Kahyangan.

၇၂ **පුද්‍රාසාහා ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර**

- (2) Pradé wénten wawalungan malumbar utawi ngeléb ngrusakin karang
/ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර
/pabianan krama séwos , risampun kawara kégin kataban tur kadanda
ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර ප්‍රාය ම්‍යුෂ්‍ර
ngwaliang wit sané kerusak saha nawur panebas papiaran tatabanan anut

ပာဏာနိသာဆုပြရွှေ့ဘဏာ။

panglokikan Prajuru Désa.

၃၁ ပြုစေရန်သူများကိုပြုခိုင်းကဲခဲ့လိုအပ်မယ့်လုပ်ငန်းများ(သတ္တုသွေးဆောင်ရွက်)

- (3) Pradé jantos ngletehin tegak suci minakadi Pamerajan (Sanggah Kamulan),
ပြုစနာပါတေသနများပြုခဲ့မည့်ဘင်္ဂနာယကဗျာ
 risampun kaparitatas antuk Prajuru wenang sang nruwénang kadanda mabuhu
ဟင်္ဂီတာဆန္ဒယန္တာ၊ ရှိယူဗ္ဗာဟုမှတ်ပေါ်သွားလာပါတေသနများ
 agung tebasan prayascita, durmanggala utawi Panca Sata iwak bébék belang
ဆင့်ပြုပြုစနာရေးနှင့်အိန္ဒိယံများနှင့်တာဟုမှတ်ပေါ်ပြုပေးပါ။
 kalung, pradé jantos ngletehin Kahyangan Tiga utawi Pura Pamaksan.

၃၁ **ကြုံစနာရေးနှင့်အိန္ဒိယံများနှင့်ပြုပေါ်ပါ။**

(4) Krama Désa patut nyrayanin wawalungan miwah sarwaprani, nénten
ဆပါတ္ထိယာဘာဘာသာသာများနှင့်အိန္ဒိယံများနှင့်ပြုပေါ်ပါ။
 kapatutang maboros paksi miwah nuba ulam lan siosan punika.

၄၁ **ပေါ်ပါတ္ထိယာဘာဘာသာသာများနှင့်အိန္ဒိယံများနှင့်ပြုပေါ်ပါ။**

(5) Sang mamurug kecapé ring ajeng, wenang keni danda manut Pararem.

ବୀକ୍ଷିତ୍ୟୀର୍ବୀ

Indik 3

ပပါယာနာ

Papayonan

ပရဟသပါနမာ

Pawos 76

၁၃၁ ဘီဒုက္ခာပပါယာနေ့နှင့်လျှပ်သမာန်ပပါယာ(၁၇ပို့ရထွေး၏၂၅၁)

- (1) Ngawit nandur papayongan tanem tuwuh, patut adepa agung (2,5 meter)
ନାର୍କିଳାପିଲିବିହିଁ ପ୍ରାଣେକ୍ଷାବିହିଁ ପତ୍ରମ୍ବିଲାମିବା
ngajeroang saking wates, pradé jantos ngliwat wates wenang kasepat
ଗନ୍ଧୁହିଲି ॥
gantungin.

୩୧ ଯଥିଲିବାକ୍ଷରଙ୍ଗବାହକକ୍ଷୟହିଲି । ସାମିଦାଯବ୍ୟାପକିଣିକିମିଳିବା
(2) Yéning wénten papayongan ngungkulin, samaliha mawastu mayanin kapisaga
ପତ୍ରମାତ୍ରାବାହିକିଯବାହିକି । ବିଭାଗିମିଶ୍ରାବଳିବାହକି
patut kawara tur kairing mapaignan. Ping ajeng sang nruwénang papayongan

ऐवं त्रिवर्युभुष्मिकागत्तेऽपि तापम् बग्नाक्षुपुक्षिका ॥

arsa ngrebah utawi notor wit papayonan punika.

३। पृष्ठैवल्पन्तु बग्नात्तेऽप्युक्षुपुक्षिका ॥

- (3) Pradé sampun kawara taler tan wénten utsaha sang nruwénang, sang rumasa
 कार्त्तिकीयीक्षी/ कार्त्तिकीयीक्षीयम् वाचास्त्रिपूर्व्युग्मा त्यग्मिवल्पन्तु बग्नाक्षुपुक्षिका
 katetehin/kajerihin wenang masadok ring Prajuru, tur risampuné kaparitatas
 र्षिक्षिक्षायग्न्यग्न्यास्त्रिपूर्व्युग्मा त्यग्मिवल्पन्तु बग्नायग्न्यग्न्यास्त्रिपूर्व्युग्मा
 menawi kalugra ngicalang wit papayonan inucap, prabéa patin papayonan
 द्विक्षुपुक्षिका वाचास्त्रिपूर्व्युग्मा त्यग्मिवल्पन्तु बग्नायग्न्यग्न्यास्त्रिपूर्व्युग्मा
 inucap ka pah dados kalih. Atenga sane nruwénang, atenga sané marasa
 कार्त्तिकीयीक्षी ॥
 katetehin.

४। एक्षिक्षिल्पिद्युपान्तान्तुवाचास्त्रिपूर्व्युग्मायद्युप्रिपत्तेभग्नकी

- (4) Sang keni pamidanda panyangaskara saha prabéa marep ring wawanganan
 एक्षिक्षिल्पिद्युप्रिपत्तेभग्नकी
 sang karubuhan inggih punika :

गा। एक्षिक्षिल्पिद्युपान्तान्तुवाचास्त्रिपूर्व्युग्मायद्युप्रिपत्तेभग्नकी

- ha. Sang nruwénang wit papayonan sinanggeh mayanin, pradé pungkat
 एक्षिक्षिल्पिद्युप्रिपत्तेभग्नकी

ngrubuhin wawanganan krama tiosan;

का। एक्षिक्षिल्पिद्युप्रिपत्तेभग्नकी

- na. Sang notor, mungkul utawi ngrebah taru tur ngrubuhin wawanganan
 एक्षिक्षिल्पिद्युप्रिपत्तेभग्नकी ॥

krama tiosan.

५। एक्षिक्षिल्पिद्युप्रिपत्तेभग्नकी

- (5) Pradé wénten tanem tuwuh ngentikang raga ring wates, kadruwénang manut
 एक्षिक्षिल्पिद्युप्रिपत्तेभग्नकी

gagaleng.

६। एक्षिक्षिल्पिद्युप्रिपत्तेभग्नकी

- (6) Krama Désa patut ngamanggehang kawerdian tanem tuwuh sané ngawinang
 एक्षिक्षिल्पिद्युप्रिपत्तेभग्नकी

désane asri tur lestari sané mateges kalestarian lingkungan hidup.

- ণ। মিকনিয়েত্তি প্রায় বাসা কুল পরিষ্কার কুল পুরুষ বাসা
 (7) Sinalih tunggil krama sané pacang ngrebah papayonan tanem tuwuh sané
কালুচূপুরী বাসী মিহায়ে প্রায় বাসা কুল পুরুষ বাসা পুরুষ
 kalestariang olah sang angrawat, patut masadok lan nunas lugraha ring prajuru
গোবৈশ্বরী পুরুষ বাসা পুরুষ
 désa adat miyah Guru Wiséa.

ပ্রতীকী ৩।

Palet 4

କାବନ୍ଦି ଗାନ୍ଧାରୀ କାଲୁଚୂପାତା

Kawasan Perdésaan Désa Adat

ଚିତ୍ତିକାଳୀ

Indik 1

ଶତ୍ରୁପାତା କାଲୁଚୂପାତା

Nglestariang Palemahan miyah Kawasan Perdésaan Désa Adat

ବ୍ୟାପିଶା

Pawos 77

ଗୀବା ପାତା ବ୍ୟାପିଶା

- (1) Warga utawi krama désa tan wenang :

ଗୀବା ସେଇହା କାମ କରିବାକୁ ପାତା ବ୍ୟାପିଶା
 ha. Ngembahang toya sané mawit saking badan wawalungan, paciringan
କାଲୁଚୂପାତା କାଲୁଚୂପାତା

kamar mandi, pawaregan, miyah sané tiosan sané ngwetuang
ଗୀବା କାମ କରିବାକୁ ପାତା ବ୍ୟାପିଶା
 romon bilih-bilih ngantos ngwetuang ambu kaon kapakarangan krama
କାଲୁଚୂପାତା କାଲୁଚୂପାତା

miyah kamarginé.

କୀ ସେଇହା କାମ କରିବାକୁ ପାତା ବ୍ୟାପିଶା
 na. Ngentungang luu kapakarangan krama, kamarginé, katlabahé, miyah
କାଲୁଚୂପାତା
 katukadé.

- ၃၁** ဂေဟပါ့ဂေဟပဲနှုန်းလတေသနများနဲ့ယပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း
 (2) Soang- soang krama désa patut makarya paciringan, mangda kabersihan
 ပနောက်ခြိုပုံကြပါယာနှုန်းလတေသနများနဲ့ယပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
 pakarangan miwah kaasrian désané setata bersih lan lestari.
- ၄၁** သပမိနာဟုတိသာနအသိပ္ပါယာနှုန်းလပူးပြီးစံပါး။ (မိမိ) ဒေသများနဲ့
 (3) Sapasira ugi sané kasinanggeh mamurug ring kecap angka 1 (siki) aksara ha,na
 ဘို့ပေါ်မှုနှုန်းလပါယာနှုန်းလပူးပြီးစံပါး။
 ring ajeng patut keni pamidanda, sané kasulurang manut pararem.

မာတ္ထာရာ

SARGAH VII

ပဗ္ဗာပနါ့ပျော်ပာရေးပို့တွေ့ကုန်လေဆာင်ရွက်ခြင်း

PADRUÉN, UTSWAHA, MIWAH PENGANGGARAN DÉSA ADAT

ပုံဟာသို့ဟာ

Pawos 78

၂၁ ပဗ္ဗာပဗ္ဗာလေဆာင်ရွက်ခြင်းကောင်းမြှင့်နေရာ

- (1) Padruwén Désa Adat Batuaji Kawan sekadi ring sor :

၂၁ ကာပျော်ပုံဟာ

ha. Kahyangan Désa luiré :

၂၁ ပျော်/ကာပျော်ပုံဟာ

1) Pura/Kahyangan Puseh;

၂၁ ပျော်/ကာပျော်ပုံဟာပုံဟာ

2) Pura/Kahyangan Désa lan Balé Agung;

၂၁ ပျော်/ကာပျော်ပုံဟာ

3) Pura/Kahyangan Dalem;

၃၁ ပျော်/ကာပျော်ပုံဟာ

4) Pura/Kahyangan Béji;

၅၁ ပျော်/ကာပျော်ပုံဟာ

5) Pura/Kahyangan Prajapati ring sowang-sowang banjar adat;

၆၁ ပုံဟာ

6) Palinggih bhagawan panyarikan ring sowang-sowang banjar

ওঠাটি ॥

adat.

କୀ ବାର୍ଗପାଳା/ପତ୍ରିପାଳା

na. Balai Désa/Wantilan;

ଶୀ ପାଲପଣ୍ଡିତାଙ୍କାରାହୁଷପଦିନେବିଗବା

ca. Labha Pacingkreman Désa utawi LPD;

ମୀ ଗମତ୍ରାମତ୍ରାମବିଗବା

ra. Sétra-sétra luiré :

ଗୀ ଗମତ୍ରାମତ୍ରାମବିଗବା

1) Sétra ring Banjar Adat Batuaji Kawan Kaja;

ଶୀ ଗମତ୍ରାମତ୍ରାମବିଗବା

2) Sétra ring Banjar Adat Batuaji Kawan Kelod;

ମୀ ଗମତ୍ରାମତ୍ରାମବିଗବା

3) Sétra ring Banjar Adat Payuk Bangkah;

୩ୀ ଗମତ୍ରାମତ୍ରାମବିଗବା

4) Sétra ring Banjar Adat Sembung Meranggi;

୭ୀ ଗମତ୍ରାମତ୍ରାମବିଗବା

5) Sétra ring Banjar Adat Sembung Kumpi.

କୋ ଗଢିବିଗିମବିଗବା

ka. Gong ring soang-soang banjar adat :

ଗୀ ଗଢିବିଗିମବିଗବା

1) Gong ring Banjar Adat Batuaji Kawan Kaja;

ଶୀ ଗଢିବିଗିମବିଗବା

2) Gong ring Banjar Adat Batuaji Kawan Kelod;

ମୀ ଗଢିବିଗିମବିଗବା

3) Gong ring Banjar Adat Payuk Bangkah;

୩ୀ ଗଢିବିଗିମବିଗବା

4) Gong ring Banjar Adat Sembung Meranggi;

୭ୀ ଗଢିବିଗିମବିଗବା

5) Gong ring Banjar Adat Sembung Kumpi;

୮ୀ ଗଢିବିଗିମବିଗବା (ଗଢିବିଗିମବିଗବା)

6) Gong Banjar Adat Batuaji Kawan (Gong Banjar Adat Kalér
କେଲାର୍ଯ୍ୟଗବା)।

Kalér
କେଲାର୍ଯ୍ୟଗବା ॥

ပေါ်ပါးပါ

SARGAH VIII

ဘဏ္ဍာဂျာကို၏၌။သေဆုံးလိပ်ပုဂ္ဂနိုင်ရေးအဖွဲ့၏

TATA HUBUNGAN, KERJASAMA, MIWAH MAJELIS DÉSA ADAT

ပုံမှန်၏၌။

Palet 1

ဘဏ္ဍာဂျာကို၌။သေဆုံးလိပ်ပုဂ္ဂနိုင်ရေးအဖွဲ့၏

Tata Hubungan Kerjasama Désa Adat

ပုံမှန်၏၌။

Pawos 79

၁။ ဘဏ္ဍာဂျာကို၌။သေဆုံးလိပ်ပုဂ္ဂနိုင်ရေးအဖွဲ့၏ယဉ်ပြီပါပာနိုင်ရာသည်။

(1) Tata hubungan desa adat kengin kalaksanayang marep ring pihak tiyosan.

၂။ ဘဏ္ဍာဂျာကို၌။သေဆုံးလိပ်ပုဂ္ဂနိုင်ရေးအဖွဲ့၏ယဉ်ပြီပါပာနိုင်ရာသည်။

(2) Tata Hubungan desa adat, luiré :

၁။ ဤဘဏ္ဍာကို၌။

ha. Otoritatif;

၂။ ဤဘဏ္ဍာကို၌။

na. Koordinatif;

၃။ ဤဘဏ္ဍာကို၌။

ca. Konsolitatif.

ပုံမှန်၏၌။

Palet 2

မာရ်ပိုင်ရေးအဖွဲ့၏

Majelis Désa Adat

ပုံမှန်၏၌။

Pawos 80

၁။ မာရ်ပိုင်ရေးအဖွဲ့၏ဘဏ္ဍာကို၌။သေဆုံးလိပ်ပုဂ္ဂနိုင်ရေးအဖွဲ့၏ယဉ်ပြီပါပာနိုင်ရာသည်။

(1) Majelis Désa Adat inggih punika pakilitan utawi pasikian Désa Adat ring

ဘဏ္ဍာကို၌။သေဆုံးလိပ်ပုဂ္ဂနိုင်ရေးအဖွဲ့၏ယဉ်ပြီပါပာနိုင်ရာသည်။

Propinsi, Kabupaten lan Kecamatan manut undagan sané madué amongan lan

ပုံမှန်၏၌။သေဆုံးလိပ်ပုဂ္ဂနိုင်ရေးအဖွဲ့၏ယဉ်ပြီပါပာနိုင်ရာသည်။

pamatut ring widang Adat Istiadat, sané mawit saking Agama Hindu miwah

ଭ୍ରମିତାନ୍ତରୀକରଣ ପାଇଁ ଜୀବନରେ ବିଶ୍ଵାସ ଓ ଧରନୀରେ ବିଶ୍ଵାସ ପାଇଁ
 Dresta Désa tur madué kawigunan mapaica tutur, tatimbang, panuntun,
ପାଇଁ ଜୀବନରେ ବିଶ୍ଵାସ ପାଇଁ ଧରନୀରେ ବିଶ୍ଵାସ ପାଇଁ
 panarka lan pamutus ring widang Adat, Tradisi, Budaya, Sosial Réligius,
କୌଣସି ବିଶ୍ଵାସ ପାଇଁ ଧରନୀରେ ବିଶ୍ଵାସ ପାଇଁ
 Kearifan Lokal Hukum Adat lan Ékonomi Adat.

- (2) **ଭ୍ରମିତାନ୍ତରୀକରଣ ପାଇଁ ଜୀବନରେ ବିଶ୍ଵାସ ପାଇଁ**
 (2) Désa Adat Batuaji Kawan satia lan satinut ring Majelis Désa Adat manut
ବ୍ୟକ୍ତିଗତିରେ
 undagannyané.

ପାତ୍ରୀଯା
SARGAH IX
ଜୀବନରେ ବିଶ୍ଵାସ ପାଇଁ
BHAYA, KULKUL, WICARA MIWAH DANDA

ପାତ୍ରୀଯା

Palet 1

ଜୀବନରେ

Bhaya

ବ୍ୟକ୍ତିଗତିରେ

Pawos 81

- (2) **ବ୍ୟକ୍ତିଗତିରେ ବିଶ୍ଵାସ ପାଇଁ**
 (1) Parindikan bhaya luiré : jiwa bhaya, artha bhaya (kapandungan), geni bhaya,
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
 ripu bhaya, duracara ring agama.
- (2) **ପାତ୍ରୀଯା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା**
 (2) Sang manggihin sahanan panca bhaya, patut digelis masadok ring Prajuru
ବାନ୍ଦା/ଭ୍ରମିତାନ୍ତରୀକରଣ ପାଇଁ
 Banjar/Désa, utawi nepak kulkul tur masadok ring Prajuru.
- (3) **ପାତ୍ରୀଯା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା**
 (3) Pradé ring désa kahanan jiwa bhaya, patut désané ngwéntenang bhuta yadnya
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
 tur sang mayanin katur ring sang ngawé wenang.

- ၃၁ ပြာဏာပို့အောက်လီပျော်ဟန်ပါတီ။
 (4) Pradé wénten jadma mamiluh utawi nguman-uman jadma tios, kakenénin
 ပမိမာနာယပဆုံး၏အသေချေပြယှဉ်။
 pamidanda béya pacamil tebasan pamrayascita.

ပုဘဝါပွဲ

Pawos 82

- ၃၁ မူလိုပို့နှုန်းမာန်၏အစွမ်း(အပန္တ၏)၊ ပုဘဝါပွဲနှင့်
 (1) Sang manggihin kahanan artha bhaya (kapandungan), patut nepak kulkul
 ပမိမာန်ပျော်ဟန်ပါတီ၏အသေချေပြယှဉ်။
 pamitulung, utawi sang kamalingan atur supéksa ring Prajuru Désa sané pacang

အန္တနိုင်ရေးမှုပြုပြုပေးသောမှုများ

nandanin saha mawuwuh panyanggaskara pradé wénten jadma ngmaling
ဘဝါသာနသိန္ဒုကျော်

barang sané sinanggeh suci.

- ၄၁ ကျော်မာန်ပို့အောက်ပါတီ။
 (2) Krama désa tan kapatutan mapailon ring dusta kabawos ngukubin corah utawi
ပြာဏာပို့အောက်ပို့အောက်မှုများ
 pradé wénten jadma manggihin maling tan nyadokang ring Prajuru jantos
အောက်မှုများ၊ ပုဘဝါပွဲနှင့်
 jadma séyos nyaduan, patut kadanda kadi dandaning maling, sekuéh pangargan
ပို့အောက်မှုများ၊ ပြာဏာရေးနှင့်
 wit manut cacakan, tur pradé jantos ping tiga malaksana asapunika wenang
အသေချေပြုပြုပေးသောမှုများ

kasukserah ring sang ngawé wenang.

- ၅၁ ပြာဏာပို့အောက်မှုများ၊ ပို့အောက်မှုများ၊ ပို့အောက်မှုများ၊
 (3) Pradé wénten jadma ngrereh raramon, minakadi don kelapa, ron, miwah sané
မို့အောက်မှုများ၊ ပို့အောက်မှုများ၊ ပြာဏာရေးနှင့်
 siyosan tan pasadok ring sang nruwenang, pradé kacunduk (ketara) patut
အသေချေပြုပြုပေးသောမှုများ

kadanda kadi dandaning maling.

- ၆၁ ရေးနှင့်
 (4) Yéning wénten jadma ngranjing ka pakubon wiadin pakarangan anak séyos

କିଳାଲୁପ୍ତି । ଶ୍ରୀହାଙ୍ଗବନ୍ଦୀତ୍ରୁପ୍ତିଯଭୂତକାରୀକାରୀ

rikala suwung, tur tanpa wangsit mawastu sang madruwé karang kaicalan,

ବେଳେଭୂତିକୁଣ୍ଡଳାମୁଖିକାରୀଯତିଷ୍ଠାନାମବନ୍ଦି

wenang jadma inucap dados kasinanggeh mamaling saha patut madéwa saksi

କିଳାଗାନାମବନ୍ଦିବନ୍ଦିବନ୍ଦି ।

ring Pura Désa utawi Balé Agung.

၈၁ ଯାତ୍ରାକୁଣ୍ଡଳିକାରୀଯତିଷ୍ଠାନାମବନ୍ଦି

(5) Mangda tan kasinanggeh manut ring ajeng, asing-asing ngranjing kubon jadma
ମିଳାମବନ୍ଦିବନ୍ଦି

sios patut :

ଧା ୧ ଯାତ୍ରାକୁଣ୍ଡଳିକାରୀଯତିଷ୍ଠାନାମବନ୍ଦି ।

ha. Matenggeran suara (makaukan);

କା ହାତ୍ରାକୁଣ୍ଡଳିକାରୀଯତିଷ୍ଠାନାମବନ୍ଦି

na. Nyantos sang nruwénang karang rauh utawi masadok ring pangapit
ବିଳିଯାଳିକାରୀଯତିଷ୍ଠାନାମବନ୍ଦି

pinih tampek, maka buatan pangranjingé;

କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତାକାଳିକାରୀଯତିଷ୍ଠାନାମବନ୍ଦି

ca. Pamedal karangnya kadagingin sawén, maka cihna wénten pangarah
କିଳାଲୁପ୍ତି ।

rikala suwung.

ବନ୍ଦିବନ୍ଦି

Palet 2

କୁଳୁଳି

Kulkul

ବନ୍ଦିବନ୍ଦି

Pawos 83

ହା ୧ କୁଳୁଳିକାରୀଯତିଷ୍ଠାନାମବନ୍ଦିକାରୀଯତିଗଃ

(1) Kulkul ring Désa Adat Batuaji Kawan, luiré :

ଧା ୧ କୁଳୁଳିକାରୀଯତିଷ୍ଠାନାମବନ୍ଦିକାରୀଯତିଗଃ

ha. Kulkul Désa Adat ring Balé Agung / Kahyangan Désa;

କା କୁଳୁଳିକାରୀଯତିଷ୍ଠାନାମବନ୍ଦିକାରୀଯତିଗଃ

na. Kulkul Banjar Adat ring sowang-sowang Banjar;

၃၁ ក្សុសុឃុំនៅក្នុងភាគីរដ្ឋបាបិច្ឆាត់ខ្លាំង

ca. Kulkul Sekaa-secaa manut kawigunan.

၃၁ ក្សុសុឃុំនៅ/បាន្តាយធម៌តាមពីរដ្ឋបាបិច្ឆាត់ខ្លាំង

(2) Kulkul désa/banjar adat, kamanggehang pinaka piranti utawi srana
ទៅក្នុងភាគីរដ្ឋបាបិច្ឆាត់ខ្លាំង/បាន្តាយធម៌តាមពីរដ្ឋបាបិច្ឆាត់ខ្លាំង
 tengeran maka wangsit, ring wawengkon wawidangan désa/banjar adat
ទាហ្វុក្រឹមបាបិច្ឆាត់ខ្លាំង

Tabuh tatepakan kulkul désa :

ហាល ហាពុសុឃុំនៅក្នុងភាគីទៅក្នុងយុប្បុជបិគ័ន្តិបិ

ha. Atuludan banban, tatengeran tedun ngayah utawi sangkep;

នាល ហាពុសុឃុំនៅលើក្នុងភាគីបញ្ហាគាយនីក្នុងរដ្ឋបាបិច្ឆាត់ខ្លាំង

na. Atuludan bulus, tatengeran kapancabhayan, umpami linuh,
តែងការ/បាន្តាយធម៌តាមពីរដ្ឋបាបិច្ឆាត់ខ្លាំង

belabar/ banjir, kebakaran miwah sané tiosan;

សាល ហាពុសុឃុំនៅនីក់លើក្នុងភាគីទៅក្នុងលួយធម៌នៅក្នុងរដ្ឋបាបិច្ឆាត់ខ្លាំង

ca. Atuludan banban nikel ping tiga, tatengeran kalayusekaran;

វាល ហាពុសុឃុំនៅនីក់លើក្នុងភាគីទៅក្នុងយប់ទៅ

ra. Atuludan bulus nikel ping tiga, tatengeran bhaya pati;

កាល ទៅក្នុងនីក់លើក្នុងភាគីទៅក្នុងយប់ទៅ

ka. Tengeran kulkul tiyosan manut wigunan kasulurang manut pararem.

បញ្ជាផីបទ១

Pawos 84

၃၁ ក្សុសុឃុំនៅ/បាន្តាយធម៌តាមពីរដ្ឋបាបិច្ឆាត់ខ្លាំង

(1) Kulkul Désa/Banjar Adat, tan wenang katepak yan tan sangkaning pituduh
ប្រព្រឹងបន្ទាយធម៌តាមពីរដ្ឋបាបិច្ឆាត់ខ្លាំង

Prajuru, sajawaning tengeran kapancabhayan.

၃၁ ស៊ិក់បន្ទាយធម៌ប្រព្រឹងបន្ទាយធម៌តាមពីរដ្ឋបាបិច្ឆាត់ខ្លាំង

(2) Sang nepak tan sangkaning pituduh Prajuru, patut digelis atur supéksa maka
ព្រឹងបន្ទាយធម៌បន្ទាយធម៌យន្តូស្ថិក់បន្ទាយធម៌បន្ទាយធម៌យន្តូស្ថិក់បន្ទាយធម៌
 buatan panepakané, yan tan sapunika, patut sang mamurug taler kadanda manut

ବଗୁଳି ॥

pararem.

୩୧ କୁଣ୍ଡଳାର୍ଦ୍ଦିତାପରିବାହିନୀରେ କୁଣ୍ଡଳାର୍ଦ୍ଦିତାପରିବାହିନୀ

- (3) Kulkul Sekaa-secaa, samalih kulkul pondokan tan kalugra nyaurin
 (ଯାତ୍ରାହିନୀ) ବୁଦ୍ଧାର୍ଦ୍ଦିତାପରିବାହିନୀ କୁଣ୍ଡଳାର୍ଦ୍ଦିତାପରିବାହିନୀ
 (matehin) sukat utawi tengeran kulkul Désa Adat utawi Banjar Adat,
 ପ୍ରାଚୀନ୍ୟବ୍ୟାକ୍ତିତାପରିବାହିନୀ ପ୍ରାଚୀନ୍ୟବ୍ୟାକ୍ତିତାପରିବାହିନୀ
 pradé mamurug taler kadanda manut pararem.

ପାତେତୀର୍ଣ୍ଣୀ

Palet 3

ବିଶ୍ୱାମୀ

ବିଶ୍ୱାମୀପରୀ

Pawos 85

୩୧ ବାହିନୀରେ ବାହିନୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ

- (1) Sané wenang mawosin makadi mutusang wicara ring wawengkon désa adat
 ବାହିନୀରେ ବାହିନୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ
 inggih punika Prajuru Désa sinanggeh Kertha Désa :

ଗୀ ସାମାଜିକ ବାହିନୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ

ha. Kelihan Banjar, pradéné sang mawicara sané patunggilan banjar;

କୀ ବାହିନୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ

na. Bandesa Adat, sang mawicara sami-sami ring patunggalan Désa Adat.

୩୧ ବାହିନୀରେ ବାହିନୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ

- (2) Tata cara dudonan mawosin saha muputang wicara warga désa kadi ring sor :

ଗୀ ବାହିନୀରେ ବାହିନୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ

ha. Kaping ajeng kabawosin antuk Kelihan Banjar;

କୀ ବାହିନୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ

na. Tan cumpu ring panepas kelihan banjar katunasang ring panglingsir
 ବାହିନୀରେ

banjar;

କୀ ବାହିନୀରେ ବାହିନୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ ବିଶ୍ୱାମୀପରୀରେ

ca. Panglingsir Banjar tan kacumponin katedunan ring paruman banjar;

- ၁၁ ပုဂ္ဂလန်တွေ့ဘန္တာနူးမိုးနှင့်ဆံပါးကိုတော်းချေသော။
 ra. Paruman banjar tan kanutin kengin nunasang ring Bandesa Adat;
 ၁၃၁ တော်းချေသောနှင့်ဆံပါးကိုတော်းချေပို့ကြိုး။
 ka. Bandesa Adat tan prasida muputang, katincapang ring panglingsir
     ဆီဆိုးနှင့်တော်းချေသော။
     sinanggeh Kerta Désa;
 ၁၄၁ ပြရာဇာတွဲပယောက်ကိုဘုံးကာတော်းချေသောနှင့်ဆံပါးကို
 da. Pradé taler pamatut panglingsir désa tan kacumponin katunasang ring
     ပုဂ္ဂလန်တော်းချေသောဆီဆိုးပယောက်ကိုဘုံးကာတော်းချေသော။
     paruman désa, sinanggeh wasananing pamutus ring désa;
 ၁၅၁ ပြရာဇာပယောက်ပယောက်တွဲအတွက်ဆံပါးကိုနှင့်ဆံပါးကို
 ta. Pradé pamutus paruman désa taler nénten kacumponin kengin
     ဆံပါးပယောက်ပယောက်ဘာသီ(ပုဂ္ဂလန်တွဲကိုဘုံးကာတော်းချေသော။)
     nunasang pamutus ring sang rumawos (pengadilan negeri).

ဟာသပါပေ။

Pawos 86

- ၁၁၁ သပေါ်ပေါ်ဆာန်မယပို့ဖျေဆီးကာဘာများကျေပို့မယဆီဆိုး
 (1) Sahananing wicara sané mawit saking kacorahan sakaluwiré sané sinanggeh
     မှုန့်ဆီန့်တို့အောင်ဘာတို့ပယောက်ပယောက်မှုန့်ဆီန့်ဘာတွဲ။
     nungkasin daging Awig-awig, Pasuara miawah Pararem Désa utawi Banjar,
     ပြရာဇာပယောက်တွဲအောင်မှုန့်ဆီန့်ဘာသီဘာသီဘာသီ။
     prajuru désa patut digelis mawosin tan nyantos pasadok.
 ၂၁၁ သတေသနပို့ဆာန်အောင်ဘာတွဲပယောက်ပယောက်မှုန့်ဆီန့်ဘာသီ။
 (2) Sajaba wicara kadi ajeng patut nyantosang pasadok sang nunas bawos.
 ၂၃၁ ပနေပေါ်ဘာတွဲအောင်မှုန့်ဆီန့်ဘာတွဲအောင်မှုန့်ဆီန့်ပြယောက်ပယောက်မှုန့်ဆီန့်ဘာတွဲ။
 (3) Panepasé patut pastika nyantenang iwang patut malarapan Tri Pramana (likita
     မှုန့်ဆီန့်သနသို့) အောင်မှုန့်ဆီန့်ဘာတွဲအောင်မှုန့်ဆီန့်ဘာတွဲအောင်မှုန့်ဆီန့်ဘာတွဲ၊
     ,bukti,saksi) tur tan marén patut nepék ring daging Awig-awig,Pararem,Pasuara
     မှုန့်ဆီန့်ဘာတွဲ။
     miawah Dresta.

పత్రగీర్చా

Palet 4

షాంగా

Danda

భగవాసిరశా

Pawos 87

౩౧ గణాగ్యాఖబింటొల్లాపుకొనింటాసోబమింటొగ్గించొగ్గాశాగణాగ్యాఖబింటొల్లా

- (1) Désa utawi banjar wenang nibakang pamidanda ring warga désa utawi banjar
భగవమింపుకొనాశాగణింటొగ్గాశాపుక్కుప్రాయ్యుషద్గుణాసోబగ్గయక్కుయగణాలు
 sané sisip, kalaksanayang antuk prajuru sajeroning paruman krama désa.

౪౧ పుకొనొసుమయాదింటొగ్గాశాపుక్కుప్రాయ్యుషద్గుణాసోబగ్గయక్కుయగణాలు

- (2) Paniwak inucap kamargiang olik Bandésa utawi Kelihan Banjar.

౫౧ గాసాశాగణింటొగ్గాశాపుక్కుయగణాలు

- (3) Bacakan pamidanda luiré :

౬౧ గాయబాసాశుషుక్కమింపాల్చి

ha. Ayahan panukun kasisipan;

౭౧ షాంగాషేంగా(షాంగాషాబసింక్సుస్సుల్చింబుబసింక్సుస్సుల్చింక్సుస్సుల్చి

na. Danda arta (danda saha panikel-nikelnya miwah panikel-nikel
పత్రగ్గణాల్చి)
 paturunan);

౮౧ పంచాంగ్మా

ca. Panyangaskara;

౯౧ కామాయంగాల్చి

ra. Karampag;

౧౦౧ కామ్పుబస్సాల్చి

ka. Kasepékang;

౧౧ కుషమాయంగా

da. Nunas pangampura;

౧౨ కాపుపిలుషుయగణా(కాబగ్గింపింపిస్సుగాలు)

ta. Kawusang makrama désa (kawaliang pipil nyané).

౧౩ పమింటొవగాశాశాతొపత్రగ్గాసుమింటొయక్కుతొమింపిబగా

- (4) Pamidanda sané katiwakang patut masor singgih manut ring kasisipané

ଦେଶୀଯାମାଯିତ୍ତିକାମ୍ବନ୍ଦରାଜାହାରା ॥

utamanya ngamanggehang kasukretan désa.

୩। ଦିନ୍ଧୁଭ୍ୟାଗପିଞ୍ଚଭାଗପବ୍ୟାପ୍ତିଷ୍ଠାନାମ୍ବନ୍ଦରାଜାହାରା ॥

(5) Jinah utawi artha brana pamidanda, ngranjing dados druwe Désa utawi Banjar.

ପରିବାରିପତ୍ର

Pawos 88

୩। କ୍ରୂଯମାନଙ୍କାଳିକିରିବିପରିମାତ୍ରାଭ୍ୟାପତ୍ରକାଳି

(1) Krama sané langkung ring tigang paruman nglantur tan nawur paturunan
ମିବ୍ୟାହାରିବିପରିମାତ୍ରକାଳି

miwah dadandan, wenang karampag.

୪। ତାତିବାକାପରିମାତ୍ରାକାଳିକିରିବିପରିମାତ୍ରକାଳି

(2) Tatibak pangrampagan, nganutin tata cara sekadi ring sor puniki :

ତା। କାଳକାଳାଧିକାରୀବିପରିମାତ୍ରକାଳିକିରିବିପରିମାତ୍ରକାଳି

ha. Kalaksanayang olish prajuru kasarengin antuk krama désané
ହାରାଜାହାରିକିରିବିପରିମାତ୍ରକାଳି

saakéhé tigang diri maka saksi;

ତା। ପରିମାତ୍ରାକାଳାଧିକାରୀବିପରିମାତ୍ରକାଳି

na. Sang ngrampag patut madarsana ngambil barang utawi nyawénin
ତାତିକ୍ରମିତ୍ରାଜାହାରାଯାତ୍ରାକାଳିକିରିବିପରିମାତ୍ରକାଳି

tanem tuwuh , akéhnya manut ring hutang sang karampag;

ତା। ପରିମାତ୍ରାକାଳାଧିକାରୀବିପରିମାତ୍ରକାଳାଧିକାରୀ

ca. Prajuru patut miteketang mangda barang-barang sané karampag
ପୁଣିକାଳିକାଳିକାଳିକାଳିକାଳିକାଳିକାଳିକାଳି
punika digelis katebus, masengker awuku, tur ring rahina kaping kutus
ପକିକାଳାଧିକାରୀବିପରିମାତ୍ରକାଳାଧିକାରୀବିପରିମାତ୍ରକାଳାଧିକାରୀ

pacang kalélang utawi kaadol ring ajeng Krama Désa Adat;

ତା। ତାତିକ୍ରମିତ୍ରାଜାହାରାଯାତ୍ରାକାଳାଧିକାରୀବିପରିମାତ୍ରକାଳାଧିକାରୀ

ra. Tan kéngin ngrampag saluiring barang sané patut inggilang manut
ତାତିକ୍ରମିତ୍ରାଜାହାରାଯାତ୍ରାକାଳାଧିକାରୀବିପରିମାତ୍ରକାଳାଧିକାରୀ

sastra agama, miwah mademang pangupa jiwa sang karampag.

ပရိသနပါးပေါ်

Pawos 89

កំណត់បច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួន (ពាណិជ្ជកម្ម) ដោយការងារ

- (1) Pradé sang pacang karampag ngwara (ngalangin) pamargi inucap mawastu
သପୁଣ୍ଡକୁହିଲିଷବିତାହିର୍ଭୂତୀକ୍ରୂଯହିଶ୍ଵପ୍ରିଳାମିର୍ଭାବକୀ ॥
sampun tan nganutin awig-awig désa, krama inucap wenang kasepékang.
ମୁଁ
ମାନିବାଯଙ୍ଗୁଣ୍ଡଟ୍ରାମବିକଂଗିଛର୍ଭାର୍ତ୍ତାଦିଗିବାର୍ଦେଯକୁଛି
(2) Samaliha yan purun taler ngalangin paridabdab kadi ring ajeng makudang-
କୁଛିବହାର୍ଦ୍ଦବିକଣପତିର୍ଭାର୍ତ୍ତିକଂଧାଦିବର୍ଦ୍ଦବିଲାପୁନାକି
kudang pasangkepan kaicén patinget tan wénten pamargi sajawaning kawusan
ପକ୍ଷ୍ୟା(କାବାନିଯିବିଶ୍ଵାରା)
makrama (kawaliang pipil nyané).

၃၁ ပြောသူများ၏အကျင့်ဆုံးမှုပါ။

- (3) Pangrampagan inucap ring ajeng kabawos buntas, risampun sang keni
ပုဂ္ဂနာကျန်ဆေး

pangrampagan punika :

၂၁ ခုနှစ်ပုံးပါယပျော်ရွှေဘိုးပြုလာတော်ယူဖို့၏အကျင့်

- ha. Nunas geng rena sinampura ring krama désa utawi banjar adat
ନୀଯକ୍ରମାଳିବ୍ୟବଧାରାପରିଷ୍ଠାପନାବୁଦ୍ଧିକୀ
riantukan piwal ring pasubaya sané pecak sampun kararemin;

၁၁ နုပ္ပန္တာနပုပ္ပနာယဉ်နာဂါနာဂျာဂတီ။

- na. Nawur pangargan panguwak pasubaya duk pacang karampag,
ନୀତିପାଦିକୁଳାବ୍ରତୀଣା ।
kadulurin pravascita.

၂၀၁၁
SARGAH X
ပြည်တွင်းရာဇ်လေဆိပ်။
PEMBANGUNAN DÉSA ADAT
မိပုပိုလှုန္တန္တပသနပိုဂဲဆာရှုန္တလေဆိပ်။
MIWAH PEMBANGUNAN KAWASAN PEDÉSAAN DÉSA ADAT
ပုဂ္ဂန္တပါယံ။
Pawos 90

- ၁၁၁** **ပြည်တွင်းရာဇ်လေဆိပ်။**
- (1) Pembangunan sané kalaksanayang ring Désa Adat Batuaji Kawan inggih
ပုဂ္ဂန္တပါယံ။ ပုဂ္ဂန္တပါယံပုဂ္ဂန္တပါယံ၊
 punika widang Parahyangan, Pawongan lan Palemahan sané nganutin lan
 ပုဂ္ဂန္တပါယံ၊ ပုဂ္ဂန္တပါယံ၊ ပုဂ္ဂန္တပါယံ၊ ပုဂ္ဂန္တပါယံ၊
 madasar antuk dresta Adat Bali, Gilik Saguluk, Paras Paros, Salunglung
 သာယန္တနာ၊ ပုဂ္ဂန္တပါယံ၊ ပုဂ္ဂန္တပါယံ၊ ပုဂ္ဂန္တပါယံ၊
 Sabayantaka, Sarpanaya maka jalaran nyujur Kapatutan (satyam), kasubagian
 (ကိုယ်) ဟနာဂနပါယံ၊ (ကျော်မာ)
- (2) Indik Pembangunan Désa Adat mangda kacumpuin oih Krama désa adat.
- ၁၁၂** **ပိုမိုပြည်တွင်းရာဇ်လေဆိပ်။**

ပုဂ္ဂန္တပါယံ။
Pawos 91

ပြည်တွင်းရာဇ်လေဆိပ်။

Pembangunan kawasan pedésaan kasulurang manut pararem.

పాగ్‌1
SARGAH XI
ప్రభుత్వానుష్టాపనకు ప్రార్థించాలి
PEMBINAAN LAN PENGAWASAN, PEMBERDAYAAN,
యింపు ప్రార్థించాలి
MIWAH PELESTARIAN DÉSA ADAT
పాలెట్ 1
ప్రభుత్వానుష్టాపనకు
Pembinaan lan Pengawasan
హిస్కిసి
Indik 1
ప్రభుత్వాను
Pembinaan
భగవాన్‌యై
Pawos 92

కాబట్టాడి గ్రామాని ప్రభుత్వానుష్టాపనకు వ్యాపారాల్లో ఉంటానీ।

Kapatutan nglaksanayang Pembinaan Désa Adat wantah swadarmen Gubernur Bali,
గాగాషాణ్టాగ్రాండికాబాస్యాయాపాపస్తి ప్రభుత్వానుష్టాపనకొండా ప్రార్థించాలి

Désa Adat Batuaji Kawan sayaga pacang nampi Pembinaan saking Angga Prajuru
ఖంగుగ్రాండిక్యూవీ॥

Daerah Propinsi.

హిస్కిసి
Indik 2
పాలెట్ 2
Pengawasan
భగవాన్‌యై
Pawos 93

గాగాషాణ్టాగ్రాండికాబాస్యాయాపాపస్తి ప్రభుత్వానుష్టాపనకు వ్యాపారాల్లో ఉంటానీ

Désa Adat Batuaji Kawan ngamargiang utsaha pengawasan majeng ring widang
స్టోర్స్ కొండా ప్రార్థించాలి

lembaga Adat sané wénten ring Désa Adat Batuaji Kawan.

ပုံစံ၏။။။

Palet 2

ပုံစံ၏။။။

Pemberdayaan miwah Pelestarian Désa Adat

ဟိန္ဒီ၏။။။

Indik 1

ပုံစံ၏။။။

Pemberdayaan

ပုံစံ၏။။။

Pawos 94

ပုံစံ၏။။။

Pemberdayaan ring Désa Adat Batuaji Kawan kalaksanayang antuk nincapang

ကပါကျော်မြှောင်းပုံစံ၏။။။

kawigunan kramané sané wénten ring Désa Adat Batuaji Kawan manut tata titi

လိပ်စွဲမြှောင်းပုံစံ၏။။။

miwah dresta adat, agama, lan dresta désa saling asah asih lan asuh.

ဟိန္ဒီ၏။။။

Indik 2

ပုံစံ၏။။။

Pelestarian

ပုံစံ၏။။။

Pawos 95

ပုံစံ၏။။။

Nglestariang Désa Adat setata kautsahayang nunggal ring rasa mapulung rai lan

မြှော်ယွေးပွဲ၏။။။

mabriuk sapanggul.

**សំណង់ការពីរ
SARGAH XII
ក្របខ្លួនដីអិលុមិត្តការប្រជាពលរដ្ឋ**

ပရဟသိဒန

Pawos 96

၁။ ဤပုံပြပါန်မေပိတ်ပို့ဘဏ်များကိုလေဆိပ်နှင့်လူယဉ်းကွန်တွင်ပေါ်လေသူများ

- (1) Nguwah-nuguuhin Awig-awig Désa Adat puniki, kamargiang antuk Paruman
ଗୁରୁତ୍ୱାବ୍ଦୀ

Désa.

၃၁ ပုဂ္ဂလိန်ဆပ္ပါးကာမေးကိန်းကာပွဲမြန်မာရှိသာများ

- (2) Paruman inucap mangda kadasarin antuk pakarsan krama désa adat yadiastun
କାର୍ଯ୍ୟଙ୍କିତାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରୁଥିଲୁ କାହାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ନାହିଁ
kamedalang antuk prajuru sinunggal wiadin sinarengan tur sampun kacumponin
ବିଳିଗାନ୍ଧିକୁ ଗିରିବୁ ତିବାବକିମିଲାବାବଦାରୀ କିମ୍ବା କବାବାଯାଇବା
pinih kedik kalih pah tiga saking sang sané patut ngamiletin paparuman.

ပရိသနပါယစာ

Pawos 97

ଓବିଟାବିକୁଣ୍ଠାଳୟବନ୍ଦିକାମ୍ପାର୍ଟ୍‌ମେନ୍‌ଜୀବିତାଙ୍କିତାରେ ଯାହାକୁ ବନ୍ଦିରେ ବନ୍ଦିରେ ବନ୍ଦିରେ ବନ୍ଦିରେ

Awig-awig sané mawali kasurat puniki wantah maripurnayang awig-awig Désa Adat
ဘဏ္ဍာဂါနာပေးချုပ်နည်းဆုပ်ပိုက်နာမှုပိုက်တွင်ပါဝင်။

Batuaji Kawan sané sampun naenin kararemin ngawit duk rahina Redité landep sasih
କାହିଁ ଯିବ୍ରାତାକାନ୍ତିରା ହେଲୁଣ୍ଡା ତାମନ୍ଦିରୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଇବାକୁ

Kanem, Isaka Warsa 1933, tanggal 27 NopéMBER 2011 magenah

କାପକୀଟି ଖର୍ବ୍ବାରା ଅନ୍ଧାରା ଆମ୍ବାଇଲା ପାଦି

ring wantilan Désa Adat Batuaji Kawan.

ବ୍ୟାକାବୀଚରୀ

Pawos 98

၁၃၁ သယုပ္ပါဒီသရာမဏေနှင့်အကျင့်ဆုံးတွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်လူများ၏ အမြတ်ဆုံး အကျင့်ဆုံး အမြတ်ဆုံး

1. Saluiring sané wénten sadéréngnya patut kaanutang ring sadaging Awig-awig
ပုဂ္ဂနိုင်။
puniki.

- ၃၁ သက္ကတိဂါရမာန်ဘဏ္ဍာရွေ့ဆုပ်အားလုံးကိုဖော်ပေါ်လိုပါ။
2. Saluiring sané durung kabawos sajeroning Awig-awig puniki patut kamargiang
ပန့်စပ်အသာဆာန်ဆုပ်အားလုံးကိုအောင်ဖြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းကိုလုပ်၍၊
manut tata cara sané sampun ketah mamargi kadulurin antuk pararem-pararem.

သာတရိယန္တ။
SARGAH XIII
ပမွပါ။
PAMUPUT
ပုဂ္ဂာဆီ။
Pawos 99

၁၃၁ အပိုကပိုဘာပန်းဆောင်ရွက်မှုပါဒ်ဘဏ္ဍာဂျာ၏အားလုံး၏

- (1) Awig-awig puniki kawastanin awig-awig Désa Adat Batuaji Kawan.

၄၁ အပိုဘပိဘုရားနိုင်းဆာတဲ့ ကျပါန္တာ ဟိုမြှော ဖို့ အပူးမျှ လိုပါ၏။

- (2) Awig-awig puniki kamargiang ngawit kaingkupin utawi kararemin.

ပရိယာဉ် ၁၀၀၈

၃၁ ဂေဟပါဂာပဲနှယ်ဘက္ကာဒေဇာတ်များများအတွက်မူလိုပဲပြီးပုံးတွင်မူလိုပဲပြီး

- (2) Soang-soang krama banjar adat sané wénten ring wawengkon Désa Adat
ବ୍ୟାକିଲିକାପକ୍ଷକୁଣ୍ଡଳାଙ୍ଗବିହାରୀଷିଷ୍ଟବିଦ୍ୟାକମାନ୍ଦ୍ୟାଧିକାରୀଜ୍ଞାତ୍ୟକାରୀ
Batuaji Kawan tan dados piwal ring awig-awig lan pararem Désa Adat Batuaji
କାବଣ୍ଣି

ပရဟပါ၏၁၃၀၇။

Pages 101

២១ ឈបិកបិទាបកនិតិវាបកិប្បាបិសនាកុយិតិបាយនិយាងនាគារ

- (1) Awig-awig puniki kaparipurnavang lan kararemin ring paruman krama Désa

ওঠাত্রু কোপকু বিনোদন পরিষিকা ও কেন্দ্র প্রশ়িং
 Adat Batuaji Kawan duk rahina Sukra Umanis, Sasih Kasanga Isaka Warsa
 ১৯৪৬ খ্রিস্টাব্দে মেজে প্রথম প্রস্তুত হয়েছে। এটি কোপকু প্রশ়িং নামে
 1946, tanggal maséhi 28 Pébruari 2025, magenah ring Wantilan Désa
 ওঠাত্রু কোপকু কোণ কলান কুলু নিয়ন্ত্রণ কোপকু প্রশ়িং
 Adat Adat Batuaji Kawan. Kalingga tanganin oih sang ngawawenang manut
 কোপকু কোণ সোং সোং।
 kawenangannya soang-soang.

৩১. নৃপিম্বিম্বান কোপকু
 (2) Luir sang sané nglingga tanganin :

পান্যারিকা
 Panyarikan

হিতুসুড়ুম্বান
 I Gusti Putu Sudarsa

পতাজু
 Patajuh

 হিতুসুড়ুম্বান
 I Dewa Ketut Tri Putrayasa

পতেংগু
 Patengen

মাধব পলগু যোগনাতা সেন্টোসা
 Madé Palguna Yoganata Sentosa

କେନିବାନ୍ଦ୍ରାସତ୍ତ୍ଵା

Kelihan Banjar Adat

ବାତୁଜି କାଵନ କୋ

Batuaji Kawan Kaja

ନିକୁଣ୍ଡିତା କାଵଯ କୁମୁଦନା

I Gusti Nyoman Sukadana

କେନିବାନ୍ଦ୍ରାସତ୍ତ୍ଵା

Kelihan Banjar Adat

ବାତୁଜି କାଵନ କୋ

Batuaji Kawan Kelod

I Made Artana

କେନିବାନ୍ଦ୍ରାସତ୍ତ୍ଵା

Kelihan Banjar Adat

ପଯୁକ କାନ୍ଧା

Payuk Bangkah

କାନ୍ଧା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍ତରୀ

I Putu Trisna Putra

କେନିବାନ୍ଦ୍ରାସତ୍ତ୍ଵା

Kelihan Banjar Adat

ନିକୁଣ୍ଡିତା

Sembung Kumpi

I Ketut Suastika

କେନିବାନ୍ଦ୍ରାସତ୍ତ୍ଵା ମେରଙ୍ଗି

Kelihan Banjar Adat Sembung Meranggi

ନିବ୍ୟାକ୍ତି

I Wayan Darta

ပန္ဂမြို့၊
Pangrampih

ယခ်ကိုယူတေသာ၍(လပါးစွဲ)

Majelis Désa Adat (MDA)

કাবুপাতে কেরাম্বিটা

Kabupaten Tabanan

বেস দেশা মাদ্যা প্রদত্ত

Plt. Bandesa Madya,

বিপ্রযুক্তি কর্তৃক প্রদত্ত

I Wayan Sukadana, SP,Msi.

ယခ်ကိုယူတေသာ၍(လပါးစွဲ)

Majelis Désa Adat (MDA)

কেরাম্বিটা

Kecamatan Kerambitan

বান্দেসা আলিটা

I Wayan Kantor

-Sahā
Saha Uning

MAJELIS DÉSA ADAT PROVINSI BALI
Nomor : ۰۲۱ / AWG-K / MBAP / IV / ۲۰۲۵

DAFTAR
Tgl : ۱۶ April ۲۰۲۵

Panyarikan Agung,
Dr. Dewa Nyoman Rai Asmara Putra, SH, MH

Telah Dicatatkan
Pada Dinas Pemajuan Masyarakat Adat Provinsi Bali
Tgl : 16 April 2025

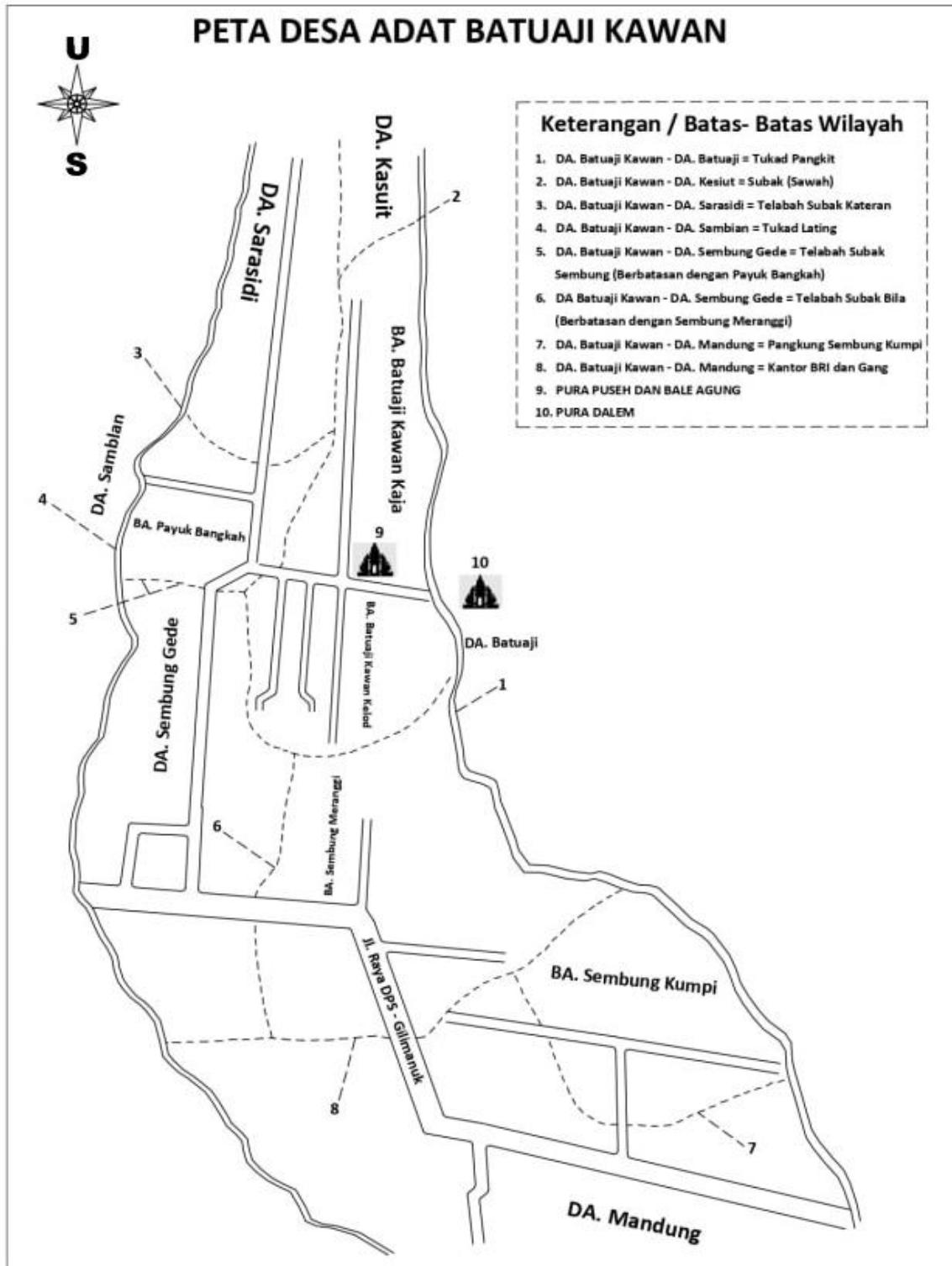
Registrasi Nomor :
A/ 0027 /0936/036/06/DPMA/2025

ဗုပ်ဟန်၏။

LEPIHAN I

ပြေားလေဆွဲမှုပို့ဆောင်ရေး

PETA DÉSA ADAT BATUAJI KAWAN

ଫିଲିପିନ୍‌ଜୀଏ
LEPIHAN II

ପଲିଖୁର୍ବିଗ୍ୟାଷ୍ଟିହୁବାରୁଗାତାଳି

PANITIA PERUMUS MIWAH PANYURATAN

ଓଦିଗବିନ୍ଧୂତାତେଜାତ୍ତାଗ୍ରଦିକାପଳି

AWIG-AWIG DÉSA ADAT BATUAJI KAWAN

ଶାଖା ପଲିଖୁର୍ବିଗ୍ୟାଷ୍ଟିହୁବାରୁଗାତାଳି

ha. Panitia Penyelenggara :

କ୍ଷେତ୍ରୀ	ଏଣ୍ଡର ରେବି ହିତ୍ଯାଷ୍ଟିପଯାନ୍‌ପଳି
Ketua	: Drs. I Gusti Wayan Rawan
ଗବଣ୍ଟୋଗାନିବି	ହିତ୍ଯାଷ୍ଟିପୁତ୍ରାବୁଦ୍ଧି
Sékretaris	: I Gusti Putu Sudarsa
ହାନ୍ତୁହାନ୍ତା	ଯାହାବନ୍ଦୁକାହାତାତ୍ତାମିନ୍ଦ୍ରାବି
Bendahara	: Madé Palguna Yoganata Sentosa
ଶାଖାତା	ହିତ୍ଯାଷ୍ଟିପୁତ୍ରାବୁଦ୍ଧିପ୍ରାୟମାରେବିକିବି
Anggota	: I Déwa Ketut Tri Putrayasa,SP.
	କିନ୍ତୁହାଯାକୁପ୍ରୀବୁଦ୍ଧିମିଳିରେବିକିବି
	Ni Nyoman Sri Sudarmi,S.Sos

ଶାଖା ପଲିଖୁର୍ବିଗ୍ୟାଷ୍ଟିହୁବାରୁଗାତାଳି

na. Panitia Perumus

କ୍ଷେତ୍ରୀ	ହିତ୍ଯାଷ୍ଟିପୁତ୍ରାବୁଦ୍ଧିମିଳି
Ketua I	: I Nyoman Sumerta
ଗବଣ୍ଟୋଗାନିବି	ହିତ୍ଯାଷ୍ଟିପୁତ୍ରାବୁଦ୍ଧିମିଳି
Sékretaris	: I Wayan Sandra,S.Pd.

ଶାଖାତ୍ୟୀ

Anggota

=

:

୩୧ ହିନ୍ଦୁଷ୍ଟିଯାଣଶ୍ଵରୀ ॥

1. I Gusti Madé Cakri

୪୧ ହିନ୍ଦୁଷ୍ଟିତେଜିଶ୍ଵରୀ ॥

2. I Wayan Djigeh Sentosa

୫୧ ଏକାଂକିଲ୍ଲିହିନ୍ଦୁଷ୍ଟିପୁତ୍ରଭ୍ୟାତୀଲୀଲୀହ୍ୟାତୀ ॥

3. Drs. I Gusti Putu Sutarma,M.Hum.

୩୧ ହିନ୍ଦୁଷ୍ଟିଗାନାଲ୍ଲକ୍ଷଣୀଲ୍ଲିହିନ୍ଦୁଷ୍ଟି ॥

4. I Gusti Nyoman Nadi S.Pd.

୭୧ ହିନ୍ଦୁଷ୍ଟିହାନୀ ॥

5. I Madé Artana

୮୧ ହିନ୍ଦୁଷ୍ଟିଗାନାଲ୍ଲକ୍ଷଣୀ ॥

6. I Gusti Nyoman Sukadana

୯୧ ହିନ୍ଦୁଷ୍ଟିକୁଞ୍ଜିଲ୍ଲା ॥

7. I Wayan Sukarma

୧୧ ହିନ୍ଦୁଷ୍ଟିକୁଞ୍ଜିଲ୍ଲା ॥

8. I Ketut Alit Kumara

୧୧ ହିନ୍ଦୁଷ୍ଟିକୁଞ୍ଜିଲ୍ଲା ॥

9. I Ketut Wija